

Budapest, 1930 október 6

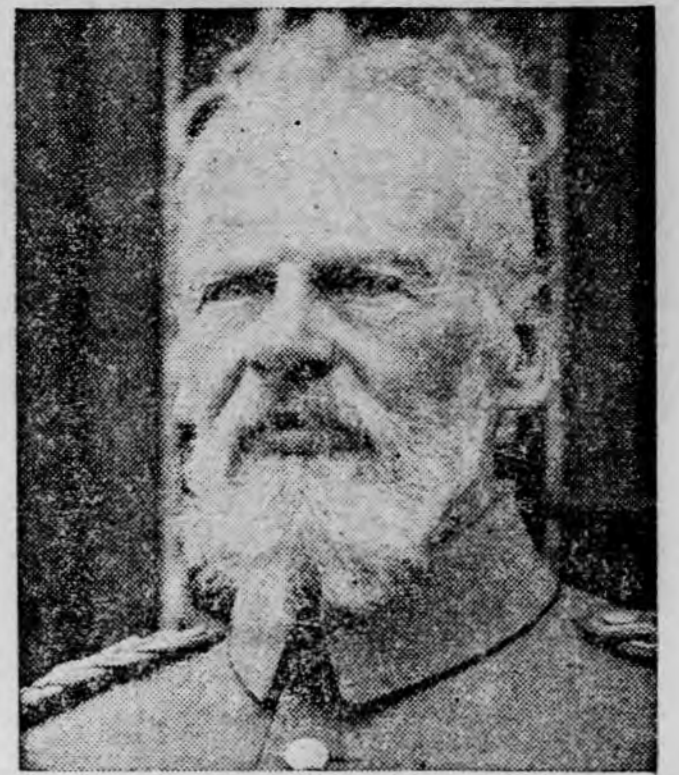
Hétfő, II. évfolyam 42. szám

III. ker. F. C. — Hungária
1:1 (1:0)

Sabaria — Budai „11”
1:0 (1:0)

Vasas — Kispest
3:0 (1:0)

Reggeli Ujság

LIPÓT, a most elhalt bajor kir. herceg,
József főherceg apósa.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
V., Lipót-körút 5. Vasárnap d. u. és éjjel: V., Vilmos császár-út 34

Ára 20 fillér

Telefon: 296-99 és 125-10
Telefon vasárnap délután és éjjel: 229-31 és 253-09

Lezuhant és porráégett az angolok büszkesége az R. 101 óriás léghajó

A léghajó ötvenöt utasa közül negyvennyolc meghalt Az óriás hajót szélvihar vágta a földhöz. A katasztrófa indiai utján, hét órai ut után következett be A halottak között van Lord Thomson, angol légügyi miniszter

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Késő éjszaka érkezett a távirat, hogy az angolok büszkesége, az R. 101. kormányozható léghajó, amely nagy ünnepléssel tegnap indult el a London melletti repülőtérrel, alig hét órai utazás után, francia földön, Beauvais közelében irrtózatossá erejű szélvihar következtében a földhöz vágódott és pillanatok alatt lángba borult. A léghajó ötvenöt utasa közül, akik között az angol társadalom előkelő vezető személyiségei is voltak, negyvennyolc szörnyethalt, közöttük Lord Thomson, az angol légügyi miniszter.

Az R. 101. tegnap este 7 óra 36 perckor indult és a légügyi miniszter azt a reményt fejezte ki, hogy Indiát megjárva, október 20-ika táján érkeznek vissza Londonba. A sors azonban másként intézkedett és rövid hét órai utazás után semmivé lett az angol lelemény, technikai tudás és áldozatkészség csudálatos alkotása, az R. 101.

A borzalmas katasztrófa részleteiről az alábbi távirati értesítések számolnak be.

Beauvais, október 5.

Az R. 101. kormányozható léghajó a város közelében 2 óra 30 perckor éjszaka felrobant.

Az első jelentések még csak annyit tudtak, hogy a hét utas kivételével a léghajón lévő valamennyi személy meghalt és csak mint veszedelmes lehetőséget emlegették, hogy a halottak között van Thomson lord, az angol légügyi miniszter is.

Felőrával utóbb Párizsba már részletesebb jelentés érkezett a szörnyű katasztrófáról és ez már megállapította, hogy

a léghajó 55 utasa közül 48 meghalt és a halottak között van Lord Thomson, az angol légügyi miniszter.

A hírek a francia fővárosba érkezése után a párizsi sajtó munkatársai, a légügyi miniszterium és a rendőrség vezetőemberei autókban haladéktalanul a katasztrófa színhelyére utaztak s ekkor derültek ki a borzalmas részletek, amelyek a léghajót a megsemmisülésbe, utasait a halálba vetették.

Száz méterrel a föld felett

Az R. 101. száz méter magasságban repült a föld felett és ekkor hirtelen erős szélrohamba került, amely pillanatok alatt a földhöz vágta. A léghajó abban a pillanatban robant fel, amelyben érintette a földet és segítségre az első percekben természetesen szó sem lehetett, mert a katasztrófa lakott helyektől meglehetősen távol esett.

Beauvais lakói éjjel két óra tájban erős motorzúgásra lettek figyelmesek s amikor kitékintettek a távolra, látták fejük felett haladni az R. 101. óriás angol léghajót. A léghajó Alet-Ville felől érkezett a város fölé és noha zuhogott az eső és sűrű köd takarta a szemhatárt, a léghajó óriás teste mégis jól volt látható az éjszakában, mert valamennyi jelzőlámpása égett.

Néhány pillanattal utóbb a léghajó eltűnt a bámuló beauvaisi lakosok szeme elől és ekkor fűlsiketítő óriás robbanás rázta meg a levegőt. Az emberek ösztönyszerűen az égre bámultak, keresték a kivilágított léghajót, de az R. 101. nem volt többé, a hatalmas vihar földhöz esapta s pillanatok alatt lángbaborult.

Füst és láng miatt lehetetlen a mentés

Beauvais lakosai és a nem messze fekvő Allone város lakosai hanyatthomlok siettek a lezuhant gép felé, amely egy mező közepén a vert összeroncsolva, lángolva, hatalmas gőzfelhőben. A nagy füst és a méteres lángok miatt a helyszínen termelt mentők nem tudták megközelíteni a léghajót, néhány szédülten imbolygó alakot láttak kóvályogni, ezek voltak a boldogok, akik szerencsésen élve menekültek a katasztrófából.

Jóval utóbb érkezett meg az 51-ik francia gyalogezred, majd az újságírók csapatával együtt megérkezett Laurent-Eylac francia lég-

ügyi miniszter. A mentés azonnal megindult és az első negyedórán husz elszenesedett holttestet szedtek ki a léghajó roncsai közül.

Egész éjszaka a halottakat szedik a léghajó alól

A mentési munkálatok szakadatlanul folytak az egész éjszakán át és csak reggel 9 óra 10 perckor tudták a mentés munkálatait befejezni. Reggelig 42 holttestet szedtek ki a léghajó roncsai alól és még hat holttestet már akkor találtak meg, amikor azt hitték, hogy több áldozat nincsen és így a katasztrófa áldozatainak száma 48-ra emelkedett.

Tele a beauvillei kórház

A szerencsétlenek közül azokat, akik még lélekzettek, gyors autókban vitték a közeli Beauville város kis kórházába, amely a sebtütelkel teljesen megtelt. A sebesültek közül sokan még szállítás közben az autókban haltak meg, többen pedig a kórház ágyain.

A beauvillei kórház orvosai minden fölülkelhetőt megtekinttek, hogy a szerencsétlenek életet megmenthessék, de égési sebeik annyira borzalmasak voltak, hogy emberi kéz és tudomány többé nem segíthetett rajtuk. Az R. 101. áldozatai egymás mellett feküdve, hosszú sorban a beauvillei kórház termeiben gyors egymásutánban döbbenetesen, szinte egymást percekben belől követve haltak meg iszonyú kínok és szenvedések között.

Aki elsőnek vette észre a katasztrófát

A Beauvais és Allone között elterülő mezőn járt a beauvaisi éjjeli őr, aki a község erdejében vadászokra lesett. A szélső fán túl óriás lángot vett észre, amely magasan felnyult az égre, utána szörnyű dördülést hallott és hanyat-hemlok rohant a városba, hogy felverje a lakosságot. Ott azonban már mindenkit ébren talált. A katasztrófát maguk is látták és most az éjjeli őr utmutatása nyomán indultak meg, hogy segítségére lehessenek a szerencsétlenül jártaknak.

Mindennek ellenére az első érdemleges segítség mégis csak a katasztrófa megtörténte

után két óra múlva tudott a szerencsétlenek sorsán enyhíteni.

Az elsőnek érkezett lakosság nem tudott a léghajóhoz a hatalmas füst- és lángtenger miatt hozzáférközni és tehetetlenül kellett végighajtatni, amint a léghajó belsejéből kihallatszott a lángok martalékává lett utasok borzalmas segélykiáltása. Néhány utasnak sikerült keresztülvergődni a lángtengeren, de ezek alig szabadultak ki az égő börtönből, pár lépésre a léghajón túl, a szabad mezőn, mint égő fáklák estek össze és terültek el a földön élettelenül.

Az R. 101 romjai

A tönkrement R. 101. orrával egy kis domblánál lévő erdő legszélső három fájában akadt fenn, tatja pedig rajtafekszik keresztben az alunnei országúton és azt teljesen elzárja. Az orr-rész teljesen tönkrezuzódott, alkátrészei már nem is felismerhetők, tatja azonban aránylag kevesebbet szenvedett a robbanás és a tűz miatt és borzalmas, de egyben megindító is, hogy a ronccsá vált büszkeség felett a hajnali szélben még vidáman és épen lobog a léghajó árbócán az angol lobogó.

Egy szemtanu a katasztrófáról

A katasztrófából alig néhány utas menekült, késő éjjel érkezett táviratok a megmenekült utasok számát tizre teszik és a megmenekült utasok között van Leech mérnök is, aki súlyos égési sebei ellenére nagy kínlódással ki-mászott az égő léghajóból és volt annyi ereje, hogy az érdeklődőknek elmondja a katasztrófa előzményeit és a részleteit.

— Allonenál heves szélrohamba kerültünk — mondotta Leech mérnök — és a szél miatt egészen alacsonyra ereszkedett a léghajó. Az utasok ekkor már mély álomba merültek és a két parancsnokon, meg az úrködő legénységén kívül a katasztrófa álmában érte utól a léghajó utasait. Annyit bizonyosan megállapíthatok, hogy a robbanás csak a léghajónak a földhöz esapódása után következett be.

Leech mérnök elmondotta még, hogy az utasok felőrával a katasztrófa előtt még igen jól érezték magukat, szivarokat szívtak, boroztak, lefekvésre készülődtek és még első álmukban érte őket a katasztrófa.

Az életmentő vitzartály

Két másik megmenekült utas mondotta el, hogy életüket annak a szerencsének köszönhetik, hogy fejük felett a vitzartály a robbanás pillanatában ketté vált, a víz zuhogva ömlött rájuk és megmentette őket az égési sebektől.

Az egyik utas szerint a vihar gyors egymásutánban kétszer csapta földhöz a léghajót, a pilóta igyekezett felemelni a hajótestet, de a második zuhanás után a kormánykészülék eldőlt, a léghajót többé nem tudta felemelni a pilóta, a vitzartály utóbb bekövetkezett a katasztrófa.

A halottak névsora

Az eddigi megállapítások szerint a halottak között van Lord Thomson angol légügyi miniszter, a kapitány, a hajó parancsnoka és Irwing kapitány, a léghajó második parancsnoka.

A titokzatos fényjelek

A mentésre sietett lakosok közül többen azt állítják, hogy a katasztrófát megelőzően öt-tíz perccel úgy látták, mintha az R. 101. fényjeleket adott volna le. Nem tudták mire való a fényjeleket, néhány perccel utóbb azonban a borzalmas robbanás nélkül is megmagyarázta nekik, hogy miről van szó.

A vizsgálat ideig nem tudta megállapítani, hogy a fényjeleket valóban leadta-e az R. 101. és azt sem tudják, hogy ezek a fényjelek voltak-e olyanok, mint a katasztrófa előtti alkalmasint örök fittok marad, miután a léghajó valamennyi vezetője már halott.

Légügyi szakértők nem tartják kizártnak, hogy az R. 101. az óriás viharban leszállásra készülődött, erre látszik vallani az a körülmény is, hogy a léghajó mindössze 100 méter magasan repült a föld színe felett a katasztrófát megelőző félórán és légügyi szakértők szerint az R. 101. azért adta volna a fényjeleket, hogy tájékozzódjon és alkalmas helyet találjon a leszállásra, mert a hatalmas viharban nem akarja kockáztatni a továbbhaladás veszélyeit.

Lassan haladt az R. 101

Párizs, október 5.

Az R. 101. nevű angol óriásléghajó szombaton este nyolc órakor szállt föl Cordingtonban, hogy 56 utassal fedélzetén elinduljon régóta tervezett indiai útjára.

Egész Anglia és Franciaország felett nagy depresszió volt, úgyhogy az időjárás már induláskor sem volt kedvezőnek nevezhető. Éppen ezért a léghajó nem is haladt gyorsan előre és így csak vasárnap hajnalban két órakor ért el Beauvais városa felé, amely körülbelül 150 kilométerre Párizstól északra fekszik. A kedvezőtlen időjárás arra kényszerítette a léghajót, hogy aránylag alacsonyan röpdelve folytassa útját.

A német kancellár részvéte

Berlin, október 5.

(Wolf.) Az R. 101. borzalmas katasztrófája alkalmából Brüning dr. birodalmi kancellár megleghanga táviratban kifejezte részvétét MacDonalddal miniszterelnöknek.

Értesítik az angol királyi párt

London, október 5.

A királyt, a trónörökösöt és a miniszterelnököt a délelőtti folyamán értesítették az R. 101. katasztrófájáról. Mindenfelől érkeznek szakadatlanul részvétáviratok.

Aludtak az R. 101 utasai

Beauvais, október 5.

Az R. 101 nyolc életben maradt utasa kijelentette, hogy a katasztrófa pillanatában mélyen aludtak és semmire sem emlékeznek. Az utasok egyike hozzáfűzte, hogy igen meglepődött, amikor álmából hirtelen felébredt és azonnal vette magát észre, hogy nedves földön fekszik. Előbb azt hitte, hogy még almodik.

A nyolc életben maradt közül csak három nem szenvedett égési sebeket. A halottaknál talált órák mind pontosan 2 óra 15 perccel mutatnak. A walesi herceget Beauvaisba várják.

A gyászvir Londonban

A londoni Légügyi Hivatal a kora reggeli órákban kapta az első jelentést az R. 101 borzalmas katasztrófájáról. A hírrel azonnal MacDonalddal miniszterelnöknek siettek, aki haladéktalanul rendelkezett, hogy elsőnek az angol királyi párt és walesi herceget értesítsék. Vasárnap a reggeli órákban az újságok plakátjait és fényjelentéseit tudtatták a járókelőkkel a borzalmas szerencsétlenséget s az emberek megdöbbenne szájról-szájra adták a vészirt és rövid idő múlva egész London megbégygáta és megrendülve tárgyalta a szörnyű eseményt. A légügyi minisztérium palotájára haladéktalanul kitűzték a gyászlobogót és gyász díszítéssel utóbb Londonban valamennyi középület.

A cardingtoni indulás annál szomorúbb va-

sárnapot hozott, mert az angolok még tegnap büszkén emlegették, hogy az R. 101 útja történelmi jelentőségű lesz, mert ez az első eset arra, hogy egy léghajó megpróbálkozzon az Indiába való uttal.

A szerkesztőségeket egész nap ostrom alatt tartották azok, akiknek valamilyen hozzátartozója mint utas vett részt az R. 101 katasztrófájában. A halottak névsoráról Londonban a délutáni órákig még nem érkezett jelentés. Az egyetlennel, amely halottakról számol be. Lord Thomson légügyi miniszter halálát tudatta.

Gyermekkoporsókban helyezték el az elszenesedett holttesteket

Beauvais, október 5.

Délután 2 óra 45 perkor az R. 101 roncsai mellett egy angol katonai repülőgép szállított földre, amelyben Sir John Salmon tábornok, az angol légi hadsereg vezérkari főnöke és egy angol katonatiszt foglalt helyet. Salmon tábornok megtekintette a léghajó maradványait és az életben maradt utasokkal elmagyarázta magának, milyen körülmények között történt a katasztrófa.

A léghajón kitűzött és csodálatosképpen el nem égett brit lobogót átadták a párizsi angol katonai attasénak.

Délután 3 óra tájban még három hullá volt az ég roncok alatt. A katasztrófa színhelyére folyton újabb és újabb koporsókat szállítanak, amelyekbe nagy óvatossággal berakják a teljesen elszenesedett holttesteket. Egyes holttestek annyira összeégették, hogy gyermekkoporsókban lehetett őket elhelyezni. Három holttest kivételével a többi mind szénre égett.

Londonból három angol repülőgép érkezését várják. A léghajó roncsai fölött több repülőgép kering, amelyekről koszorukat és virágokat dobáltak le a léghajóra. A tartós eső ellenére óriási tömeg verődött össze, amely nagy figyelemmel kíséri a mentési munkálatokat. A hatóságok erőteljes intézkedéseket tettek a rend fenntartására. Az angol katonai attasé kérelmére a francia csendőrség parancsnoka megígérte, hogy a szénre égett hullakról fényképezvételeket készítsenek. A halottak személyazonosságának megállapítása ugyszólván lehetetlen. Egy ideig az egyik teljesen szénre égett hullában Thompson légügyi miniszter földi maradványait vélték felismerni. Bone ezredes párizsi angol katonai attasé mindamelllett nem tudott erre vonatkozólag teljes bizonyossággal nyilatkozni.

Allonne községhezát halottasházba alakították át s a szénre égett holttesteket ott ravaftalozták fel. A koporsókat fekete fityollal ellátott angol és francia zászlók, valamint virágok borítják.

Vihar okozta a katasztrófát

Párizs, október 5.

Az oltási munkálatok, amelyeket Beauvaisban nyomban az R. 101. katasztrófája után megkezdtek, ugyszólván véget értek.

Most már határozottsággal lehet állítani, hogy ötvenen vesztették életüket.

Délutánig negyvenhét holttestet szedtek ki az elégett léghajó roncsaiból s azt remélik, hogy a még hátralévő három áldozatot holtteste is előkerül a délutáni folyamán. A negyvenhét holttestet koporsókban az allonei városházára vitték s odavárják az angol hatóságok képviselőinek megérkezését, akik meg tudják majd állapítani az áldozatok személyazonosságát. Műszaki szakértők is jönnek Angliából és megkísérik a léghajó roncsaiból megállapítani, mi volt a robbanás oka.

A nyolc sebesült közül csak egynek sérülései komolyak.

A megmenekült Leech hajómérnök egy újságíró előtt annak a véleményének adott kifejezést, hogy a motorok kifogástalanul dolgoztak s a szerencsétlenség csak a viharok tulajdonítható.

amelybe az R. 101. belekerült. A vihar háromszor nyomta le a földre a léghajó elülső részét s a harmadik alkalommal történt meg azután a robbanás, amelynek akkora volt az ereje, hogy az utasok megmentésére még csak gondolni sem lehetett.

Laurent-Eynac francia légügyi miniszter Beauvaisba utazott és a délelőtti folyamán a párizsi angol nagykövetség több tagja is megérkezett a szerencsétlenség színhelyére.

Az angol léghajó katasztrófája Párizsban nagy megdöbbenést okozott.

A szikratávirás a katasztrófáról

Beauvais, október 5.

A megmenekültek között van az R. 101 szikratávirása is, aki a következőképpen adja elő a szerencsétlenség lefolyását:

— Miután átrepültünk Beauvais fölött, körülbelül 400—500 méter magasságban lehetünk, amikor légörvénybe jutottunk. A léghajó könnyen fölemelkedett, nyomban ezután azonban újabb légörvény a földre csapta. A kormányos megkísérelte a magassági kormányt teljesen kihasználni, hogy a léghajót ismét a magasba vigye, ebben a pillanatban azonban a léghajó középső része a földet érte

és bekövetkezett a robbanás. Kiröpültem a léghajóból és egyszerre ingujban találtam magam mintegy 100 méternyi távolságban a léghajótól, anélkül, hogy megmondhatnám, hogy kerültem oda.

Alacsony repülés okozta a szerencsétlenséget

London, október 5.

Délután egy órakor a légügyi minisztérium tiz szakértője — a légi vezérkarnak MacDonalddal miniszterelnök jelenlétében folytatott tanácskozása után — Cooper őrnagy, a baleseti osztály fejenek vezetője alatt Croydonból Beauvaisbe repült. Később Sir John Salmon, a légi vezérkar főnöke is a baleset színhelyére repült.

A légügyi minisztérium egyelőre nem nyilatkozik a baleset valószínű okairól. A Reuteriroda úgy értesül, hogy a léghajó megmenekült rádióüzenete a katasztrófa után telefonon

jelentette miniszteriumának, hogy a léghajó alacsonyan repülve dombba ütközött. Ezt az előadást állítólag a többi életben maradt utas is megerősítette.

Sir Joseph Higgins légi marsall, a légi tanács tagja, kijelentette a Press-Association tudósítójának, hogy az eddigi jelek szerint a balesetet alacsony repülés okozhatta. Valószínűleg egy szélroham lökte lefelé a legkritikusabb pillanatban a léghajót, amelynek már nem volt ideje ismét felemelkedni.

Az R. 101, melyet a közéletben már elneveztek a levegő Titanicjének, a világ legnagyobb léghajója volt: hossza 777 láb, legnagyobb átmérője 140 láb volt, teherbírása 155 tonna, ebédijében 50 ülőhely fért el. Minthogy motorját nyersolaj hajtotta, teljesen tűzbiztosnak tartották.

Hír szerint lord Thompson holttestét csak a monoklijáról ismerték fel. Az áldozatok között volt Scott őrnagy, az R. 100-nak, a léghajó valamivel kisebb tesvérhajójának parancsnoka is.

Károly román király „adott esetben” hajlandó a magyar határok revíziójára

Maniuval ellentétben ragaszkodik hozzá, hogy a revízió dolgában a kisantant nélkül is határozhatson

Bukarest, október 5.

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

A román kormányválsággal kapcsolatban a Reggeli Ujság tudósítója bukaresti jól beavatott forrásból arról értesül, hogy a Maniu-kormány válságának belpolitikai okokon kívül igen jelentős külpolitikai természetű okai is vannak.

Maniu Masaryk múlt vasárnapi nyilatkozata után kijelentést akart tenni arról, hogy

Románia ragaszkodik a mai határok sértetlenségéhez

és bangoztatni kívánja egyben, hogy a trianoni határok revíziója dolgában a kisantant egyetlen államának sincs joga arra, hogy önállóan, egyénien a többi szövetséges társ megkérdése nélkül kezdjen bármily akciót.

A hír szerint

Károly román király a leghatározottabban ellene szegült, hogy Maniu ezt a kijelentést megtegye és tény, hogy Maniu részéről ez a kijelentés nem is történt meg. Maniunak nem volt módja rá, hogy a Trianon sértetlenségéhez kösse le magát, mert ebben a király akaratára és parancsára megakadályozta.

Károly király Maniuval ellentétben hangsúlyozza, hogy Romániának adott esetben joga van arra, hogy a trianoni határt megváltoztassa.

Tömeges elbocsátások és nyugdíjazás a Magyar Fém- és Lámpaárugyárnál

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

A súlyos gazdasági válság, a fokozódó munkanélküliség, az ipar és kereskedelem terén is egyre több áldozatot követel. Egy valamikor virágzó, hatalmas nagy üzem, a Hitelbank ipari konzernéhez tartozó Magyar Fém- és Lámpaárugyár is kénytelen volt az üzemredukció radikális eszközéhez nyulni és ezzel a lépésével természetesen ő is hozzájárul a munkanélküliség amugy is tekintélyes számának növeléséhez. A Magyar Fém- és Lámpaárugyár pár hónappal ezelőtt Sugár Jenő, a Magyar Gázizzófény r. t. volt igazgatójának személyében ügyvezető-igazgatót szerződött, ami a vállalatnál annál nagyobb felütést kellett, mert már akkor híre járt, hogy a Magyar Fém- és Lámpaárugyár kénytelen lesz üzemét redukálni. Hamarosan kiderült azután, hogy milyen feladatot és milyen szerepet szántak az új igazgatónak.

Október 1-én ugyanis levelet kézbesítettek a vállalat ötvenhárom tisztviselőjének, amely-

ben nagy részüknek a törvényes határidő tartamára felmondották állásukat s kisebb részben nyugdíjazták.

Ezenkívül az elmúlt szombaton

felmondtak a gyárban nyolcvan munkásnak.

E felmondásokkal és nyugdíjazásokkal kapcsolatban derült azután ki, hogy Kern Ernő, a vállalat vezérigazgatója nem merie vállalni a felelősséget az ilyen radikális létszámredukció mellett a gyár üzemének további fenntartásáért, ezért szerződötték az új igazgatót, aki kijelentette, hogy a tisztviselői létszámcsökkentés és a munkáselbocsátás dacára garantálja a gyár üzemének rendszeres való fenntartását. Az elbocsátottak között van Baumgarten Artur, a vállalat ügyvezető-igazgató is, aki negyvenöt év óta áll a gyár szolgálatában és egy Friedl nevű utazó, aki negyven éven keresztül árasztotta el az országot a Magyar Fém- és Lámpaárugyár cikkeivel.

Rejtélyes módon eltűnt Nádai Lola 10.000 pengő értékű briliáns melltűje

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Két nappal ezelőtt megjelent a főkapitányság bünyői osztályán Nádai Lola és bejelentette, hogy mintegy 10.000 pengő értékű briliánskövekkel kirakott melltűje titokzatos módon eltűnt.

Nádai Lola csak rövid idő óta tartózkodik Budapesten és az elmúlt héten egy barátjához ment látogatni. Az értékes ékszertárából is elvitte magával. A látogatás után egyik dunaparti szállodába ment, majd azután egyik ismerősének autójában tért haza. Amikor lefeküdni készült, észrevette, hogy az értékes melltű eltűnt. A briliáns melltűben 62 darab kő van platinafoglatban. Másnap délelőtti kutatni kezdett az ékszer után, azonban sehol sem tudta megtalálni.

Feljelentésében elmondta, hogy barátjától való eltűnése után a melltű még meg volt. Így lehet vagy a dunaparti szállodában, vagy pedig hazamenet vesztette el. Niúcs kizárva azonban az

sem, hogy az értékes melltű táncolás közben valaki lelopta a ruháról. Nádai Lola az ékszerdarab megtalálójának jutalmat tűzött ki. A rendőrség kevés reménnyel mindenfelé keresi az ékszert.

A dési 32. honvédezred hősi halottainak emléke

Nagyszabású ünnepség keretében avatták fel vasárnap délelőtti a volt dési 32. honvédezred hősi halottainak emelt emléktáblát, amelyet a várbeli Kapisztrák Szent János helyőrségi templomban helyeztek el. Az ünnepség a Nador lakonyában tartott bajtársi emlékgyűléssel kezdődött, amelyen Székelyer Béla altábornagy, a dési honvédezred utolsó ezredparancsnoka előlélt. A gyűlésen elhatározták, hogy megiradják az ezred történetét. Innen a templomba vonultak, ahol szentmise után felavatták az emléktáblát, amelyen a következő felirat áll: „Emlékl a m. kir. dési 32. honvédezredgezerd világháborús hőseink: az ezred bajtársak köyeleté.” Az ünnepség után díszbezd volt, amelyen Kubay Lajos ny. tábornok mondott felküzönt.

BELATINI ARTUR

a Kereskedelmi Kamara elnökének borpincsesibólásai és állami kölcsönei

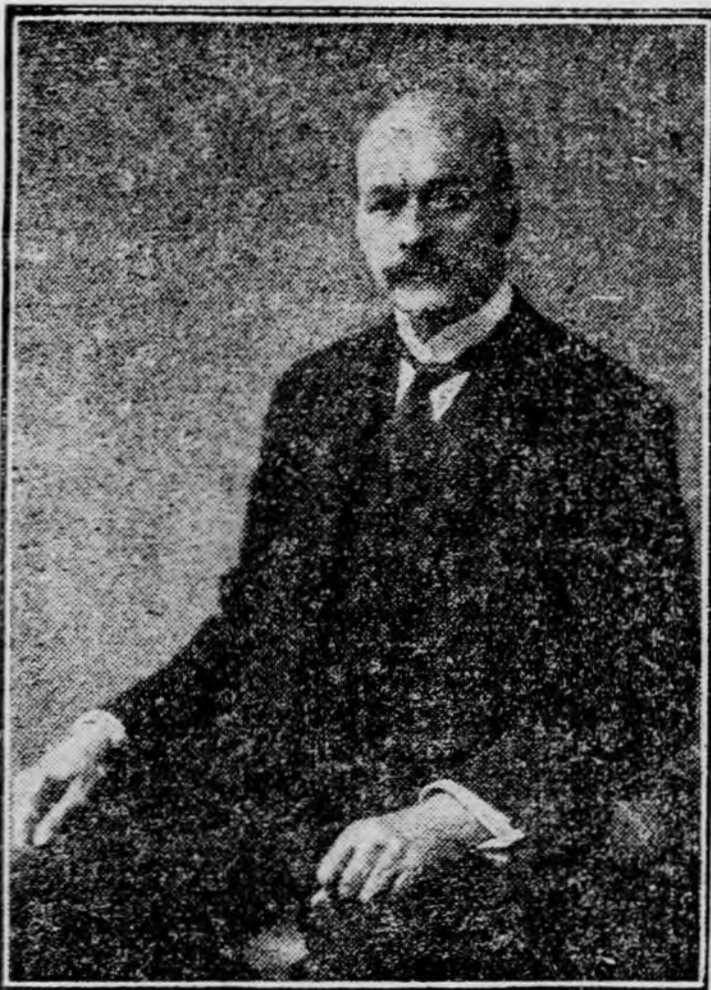
480.000 pengő állami pénzt adtak kölcsön Belatininek, megvettek tőle két borpincét és negyedmillió pengő árá bort, miközben a Kamara az Állami Pincegazdaság konkurrenciájáról panaszkodik

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

A nyáron lezajlott kamarai választások után, október 9-én, csütörtökön fogja első teljes ülését tartani a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara. Nem emlékszünk, hogy ennek az érdekes testületnek életében az utolsó tiz esztendőben bármely dátum följegyzésre érdemes lett volna. Azaz, hogy egy ilyen dátum mégis volt. Arra a júliusi napra gondolunk,

amikor Belatini-Braun Artur borkereskedő és pezsgőgyáros saját szavazatával megválasztotta önmagát a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara elnökévé.

Méltóztatnak erre emlékezni? A dolog úgy történt, hogy a legutóbbi kamarai választások al-

BELATINI-BRAUN ARTHUR.

kalmával a budapesti és környéki kereskedők és iparosok nagy része nem akarta harmadszor is elnökké választani Belatini-Braun Arturt. Nem is annyira a jelölt személye, mint inkább ama rendszer ellen irányult ez a mozgalom, amelyet Belatini-Braun reprezentált. A kereskedelem, ipar és kézművesség szorongatott és kétségbeesítő helyzetében véget akart vetni annak az állapotnak, hogy az érdekeinek védelmére hivatott képviselőlet sóhivatal legyen, amely a jajok, panaszok és sérelmek hevét és lendületét szubmisszív «előterjesztések» hangfogóján keresztül juttassa a nyilvánosság és a kormány elé.

Annyi baj, keserűség és gond nyomja a budapesti kereskedelmet, ipart és kézművességet, helyzete a világrkrisis és a speciális magyar etatizmus brutális érvényesülésének sulya alatt az utolsó tiz esztendő során annyira megromlott, hogy

szinte érthetetlennek tűnt, miért választotta meg kétszer is elnökévé, érdekeinek szószólójává, panaszainak tolmácsává azt a Belatini-Braun, akit a köztudomás szerint egyszer is csak azért kellett megválasztani, mert a háborús és forradalmi időköt követő napok zavarában nem volt jelentéktelenebb kereskedő, akire az ilyenkor szükséges «szürke ember» szerepét rá lehetett volna bízni. Ha az országos politika sivársága nem vitte volna bele tiz esztendő alatt a köztudatba, hogy minden közéleti «akció» ugys reménytelen és ha ugyanennek a politikának helyzeti nyomátéka nem lapította volna hasoncsuszóvá még azokat a rétegeket is, amelyek a szabad pályák függetlenségében a bátor, férfias szónak is érvényt tudnának szerezni, végül ha nem lett volna itt egy kis kör, amely existenciáját a privátérdekek szálain odakötözte a kormányhoz:

ez a kamarai választás meg tudta volna mutatni a kereskedelem, ipar és kézművesség igazi hangulatát.

De nem mutatta meg. Talán megmutatta volna, ha a közigazgatás atyai figyelme nem gátolt volna meg két — csodálatos véletlen folytán persze két ellenzéki — elektort abban, hogy szavazatát a kamarai ellenzék elnök-jelöltjére leadja. Még így is az a helyzet állt elő, hogy Belatini-Braun Artur és ellenjelöltje Éber Antal között a választásnál szavazategyenlőség állt elő.

Minden izlés, regard és szokás ellenére ekkor Belatini-Braun Artur leszavazott önmagára.

Éber Antal nem tehetett hasonlót: egy súlyos autóbaleset áldozataként éppen szanatóriumban feküdt. Hordágyon elvitethette volna magát a szavazóhelyiségbe, de aki ellenfeléről ilyesmít nem tud feltételezni, az maga még kevésbé képes megtenni. Így aztán a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara elnöke harmadizben is Belatini-Braun Artur lett.

Miért kellett Belatininek az elnökséghez ragaszkodnia?

Még ez a közéleti botrányokkal szemben elfásult közvélemény is orrfintorítással fogadta a kamarai választás illetén létrejött eredményét. Kritika hangzott el innen is, onnan is és a szinte örökös kamarai elnökké avasztált borkereskedőnek bőven lett volna módja sajtóperekét indítani olyan újságok ellen, amelyek nevének neveztek önkoronázó gesztusát. De nem indított. És mert eltűrt minden vádat és minden kritikát, fölmerült a kérdés, hogy

milyen belső vagy helyzeti kényszer nyomása alatt kerül egy végtére is patricius kereskedő-ház feje abba a helyzetbe, hogy megkorrigálja és megkorrigáltassa szencsését, csak hogy egy fix jövedelemmel járó közéleti pozíciót a közhangulat és választási eredmény világos beszéde dacára is elfoglalhasson?

Annyi kétségtelennek tűnt, hogy Belatini-Braun nem pusztán hiúságból vállalta egy ilyen csunya ön-választás odiumát. Az ország legnagyobb kereskedelmi és iparkamarájának elnöksége hatalmi pozíció: a kamara pénze, befolyása, Nemzetközi Vásárja, organizációjának erkölcsi sulya, tagjainak politikai szavazata rendkívüli erőtel jelent a kormányzattal szemben. Ezt az erőt Belatini-Braun az önfentartás ösztönétől hajlva mindenáron biztosítani akarta a maga számára. Biztosítania kellett — mindenáron —

mert üzleti, magán- és anyagi viszonyai olyan függő helyzetbe hozták a kormánnyal szemben, hogy a pozíció elvesztése egyben annak a befolyásnak hatóerejét is megszüntette volna, amely odlozus borpincsesibólások

keresztülvitelét és semmivel se indokolható állami kölcsönök megszerzését tette számára lehetővé.

Egy Buddenbrooks-tragédia volna ez az egész ügy, egy patricius kereskedőház leromlásának tragédiája, magánügy, ha nem állami pénzek és nem állami «tranzakciókról» volna benne szó.

A Dietz-borpince helyett Belatini-borpincét veszi meg az állam

... 1925-öt írunk, mögöttünk az 1924-es szanálási esztendő a maga deflációs krízisével. A borkereskedelemre nem a legjobb idők járnak. Az Állami Pincegazdaság egyre intenzívebben lát hozzá áldásdus exportfejlesztő tevékenységéhez, amely a mult esztendőben a Spolarich-botrányban érte el kulminációs pontját. Ebben az időben Dietz Miksa budafoki borkereskedő elhatározza, hogy eladja budafoki borpincéjét, ingatlanostul, hordóstul, mindenestül, sőt a pincében fekvő nagymennyiségű borkészlettel együtt. A budafoki telekkönyv 133. számú betétlapján van ez az ingatlan nyilvántartva, ugyanez a telekkönyv mutatja, hogy a Dietzek már akkor is szőlőgazdaságot üztek itt, amikor még zsellérbirtokok voltak. Nem szivesen váltak meg a budafoki borpincétől a Dietzek, de hát a viszonyok... a rossz borárak... a krízis... az elvesztett exportterületek... a drága pénz... kinek lehet ilyenkor bort vagy pláne egész borpincészetet eladni? Az államnak. Dietz Miksa fölajánlja tehát a budafoki borpincét az Állami Pincegazdaságnak. Kér az ingatlanokért és a berendezésért kb. 40.000 pengőt. Az Állami Pincegazdaság — a földmívelésügyi miniszter jóváhagyásától függően — meg is köti az alkut,

megveszi Dietz Miksa borpincéjét és Dietz Miksa alá is írja a szerződést.

De a miniszteri jóváhagyás nem érkezik meg.

Valami közbejött.

Azazhogy valaki.

Belatini-Braun Artur.

A Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara elnöke, a Kereskedelmi Bank igazgatósági tagja, felsőházi tag, sokszoros közfunkcio-

De erről van szó. És ezért kell feltárni, minden részletében, hogy Belatini-Braun Artur borkereskedőnek — aki e pillanatban már, mint ki fog derülni, nem is kereskedő — miért kellett önkoronázás révén és egy kis közigazgatási segítséggel feltétlenül megkaparintani a kamarai elnökség hatalmi pozícióját.

nárus, ez a Belatini-Braun Artur, maga is borkereskedő, tőzsomszédja Dietz Miksának Budafokon, a dolgok ilyen stádiumában értesül arról, hogy az állam megvenni készül a Dietz-féle borpincét a borkészletekkel együtt. Maga is szabadulni szeretne pincéjétől és borától és nem tudja belátni, hogyha az állam már venni akar, miért nem őt, a befolyásos kamarai elnököt szabadítja meg terhes birtokától és nehezen eladható készleteitől. Hogy a szerződés Dietz Miksával már készen van? Annyi baj legyen! Ilyen csekélységet ne tudna elintézni egy kamarai elnök? El tudta intézni.

A földmívelésügyi minisztérium nem hagyta jóvá az Állami Pincegazdaságnak Dietz Miksával kötött szerződését. hanem megvette a Pincegazdasággal Belatini-Braun Artur pincét.

Nem 40.000 pengőért, amennyiért a Dietz-féle pince lett volna kapható, hanem 72.000 pengőért. Megvett az állam továbbá 1000—1200 hl. bórót is Belatinitől, ki is fizette, de 1929-ig díjmentesen kölcsönadta a kamarai elnöknek. ... A kismélt Dietz ebbe nem akart beletörődni. Méltán elégedetlenkedett és hangoztatta, hogy pörölni fog, mert az Állami Pincegazdaság

vele már meg volt egyezve és csak Belatini hirtelen közbelépése tette lehetlenné a Pincegazdaság számára a szerződés teljesítését.

De mit tehetett az Állami Pincegazdaság? Megígértette Belatinivel, hogy ő majd valahogy meg fog egyezni Dietz Miksával, mert ha a bíróságok megítélnék valami igényt Dietznek, a Pincegazdaság ezt ő rá fogja háritani.

ÉN PEDIG

MINDEN KÉSZÜLÉKBE CSAK TUNGSRAM BÁRIUMCSÖVET AJÁNLOK MAGYAR HÉT: DIJNYUGTA-VISSZATÉRÍTÉS, 33% ÁRKEZVEZMÉNY OKTÓBERBEN IS. FELTÉTELEK A RÁDIÓNYUGTÁN

az új ujlaki palota
MINŐSÉGE, GAZDASÁGOSSÁGA FELÜLMÚLHATATLAN
"NAGYBÁTONY-UJLAKI" EGYESÜLT IPARMŰVEK RT.
BUDAPEST, VILMOS-CSÁSZÁR-UT 32.

230.000 pengő kölcsönt ad a Pénzügyi Központ és Belatini megveszi Dietz pincéjét

Dietz mit tehetett ebben a helyzetben? Az állami üzlettel elüthette Belatini; próbált tehát megegyezni Belatini-Braun Arturral. És ugyanaz a Belatini, aki a saját borpincéit éppen eladta az államnak — csakugyan megveszi Dietz Miksa borpincéjét. Előttünk fekszik a budafoki 1244/1926 t. k. számú iratoknál levő adásvételi szerződés, amelyből kiderül, hogy Belatini 1926 január 26-án — alig néhány hónappal saját pincézetének eladása után — megvette Dietz Miksa és nejeinek a budafoki 133. sz. telekkönyvi betét A+1, 2. szorsz. 299.300 hrsz. ingatlanát a rajta lévő épületekkel és beépített borpincékkel együtt 26.400 pengőért, továbbá az ingatlanokon lévő pincékben fekvő «cementhordókat, kantereket, vízvezetési csapokat, a lakásokban lévő kályhákat, tüzhelyeket, mosdóüstöket és a mángorlót» 9600 pengőért.

A vételárból Belatini csak 12.000 pengőt fizetett ki Dietznek 1926-ban, a hátralékos 24.000 pengő megfizetésére nézve azt a kötelezettséget vállalta, hogy 1927 április 30-tól kezdve három éven át fizet évente 8000 pengőt. Dietz tehát 4000 pengővel kevesebbet kapott Belatintól, mint az államtól kapott volna, ha Belatini nem jön közbe s ezenfelül várnia kellett a pénzére több mint három évig. Ezt köszönhette Dietz Miksa a borkereskedő a kereskedők kamarája elnökének...

De Dietz nem is ment volna bele ebbe az eladásba ilyen feltételek mellett, ha tudta volna — amit a nyilvánosságban senkise tudott —, hogy Belatini nyugodtan kifizethette volna egyszerűen is a vételárát már 1926-ban. Volt pénze. Állami pénze. Nem az a pénz, amelyet borpincéjéért kapott, hanem még külön pénze.

Belatini-Braun Artur ugyanis nemcsak azt járta ki magának, hogy a Dietz-pince helyett az övét vegyék meg, de szerződésileg azt is kikötötte, hogy az állam a Pénzügyi Központ útján egyidejűleg 2 milliárd 900 millió korona, azaz 232.000 pengő kölcsönt folyósít neki — 8 százalékos kamattal.

Fedezetül Belatini leköthette a P. K.-nak az I—III. kerületi járásbírószék telekkönyvi kimutatása szerint az Istenhegyen, Felhő-utca 10. szám alatt fekvő villáját, az azzal kapcsolatos Felső-utca 8. számú, Istenhegyi-ut 10. három kisebb házát és a Költő-utca 4. számú telkeit.

Jól értsük meg, hogy itt mi történt! A kamarai elnök elüti egyik kereskedőtársát attól a lehetőségtől, hogy az állam megvegye borpincéit és eladja az államnak a sajátját. Egyidejűleg — ahelyett hogy boldogan beérné ezzel az üzlettel — még kijár magának a Pénzügyi Központtól, amely soha magányosnak jelzőkölcsönöket nem ad és nem adhat, 230.000 pengő kölcsönt! S mindazt olyan időben, amikor a legitim borkereskedelem se bort eladni, se olcsó kölcsönt szerezni nem tudott!

Még 150.000 pengő állami kölcsön és Belatini eladja az államnak a Dietz pincéjét is

Külön lapra tartozik, hogy a Pénzügyi Központ rendelkezése és szabályai ellenére miért adta ezt a kölcsönt a kamarai elnöknek és honnan vette hozzá a pénzt.

Erre a kérdésre az első interpellációs napon — mint halljuk — úgyis a parlamentben és a felsőházban kell majd felelnie a pénzügyminiszternek.

De az állam, a P. K. tevékeny szerepe a kamarai elnök zsebének megtömése körül ezzel még nem merült ki. Hátra volt még annak a kérdésnek rendezése, hogy

miként szabadul Belatini-Braun Artur attól a Dietz-féle borpincétől, amelyet csak azért vett meg, hogy elkerülje a botrányt és elcsendesítse a kijátszása fölött méltán felháborodott Dietz Miksát.

Megnyugtadjuk az olvasót: ezt is rendezték. Nem kellett ehhez semmi bosszorkányság, mindössze annyi befolyás, amennyi egy Kamarai Elnöknek van. Egy kis sibilás az egész és az Állami Pincegazdaság már boldog tulajdonosa annak a Dietz-

«Sűrűn hangzik el a szakmában a panasz az állami pincegazdaság fokozott üzleti tevékenysége ellen. Az állami pincegazdaságnak elsősorban nevelő-oktató, másodsorban pedig a propaganda-pince célját kell szolgálnia, ahol pincegazdasági szakférjak új generációja nyer szakszerű kiképzést és az ország jeles borvidékeinek speciális borfajtái gyűjtésének egybe, hogy állandó bemutatól szolgáljanak tancélokra és az érdeklődő szakközönségnek, de semmiestre sem vallható az állami pincegazdaság céljának, hogy tevékenységi körébe a borkereskedelmi üzletvitelt is beiktassa és forszírozza és ezáltal a város, tökeszegény időkben kivételes helyzeténél fogva följényes konkurenciát támaszson a nagy existenciális nehézségekkel küzdő magyar borkereskedelmek. Ennek a konkurenciának hivatalos helyről történő megszüntetése a szakma emíniens érdeke.»

Ha nem tudnók, hogy ezt a rosszul fogalmazott, de mégis érthető sárját Belatini-Braun Artur írta alá, azt kellene hinnünk, hogy valamelyik kamarai titkár akarta vele bepanaszolni a kereskedelmi miniszternél a Kamarai Elnököt. De mi tudjuk — mert előttünk van az adásvételi szerződés —, hogy az Állami Pincegazdaság nem utolsó sorban azért iktatta tevékenységi körébe a bor-

féle borpincének is, amelyet megvehetett volna 1925-ben közvetlenül Dietz Miksától, de nem vehetett meg Belatini miatt.

Ez pedig így történt: Belatinek semmi szüksége se volt a Dietz-féle borpincére, hiszen eladta a sajátját is és örült, hogy tulajdonát rajta. A Dietz-pince a nyakába szakadt; ettől tehát szabadulni akart. De kinek lehet ilyen időben borpincét eladni? Természetes, hogy az államnak. Hiszen az Állami Pincegazdaságnak már 1925-ben snájdja volt rál a Kamarai Elnök felajánlja tehát a Dietz-féle borpincét is a kincstárnak s az — amilyen jó szívet van Belatini iránt — 1929 december 30-án kelt adásvételi szerződéssel, minden tartozékával együtt meg is veszi és pedig 44.000 pengőért. Három év előtt Belatini 32.000 pengőért vette Dietz Miksától, a telekárak azóta tudvalevőleg nagyon emelkedtek és a borpincék iránt való érdeklődés is nőttön-nőtt, mi sem természetesebb tehát, hogy 44.000 pengőért, azaz 12.000 pengő haszonnal adta el az államnak. És még hagyján, ha ez a kis borpincésiből, ez az állam nyakába akasztása egy borpincének, amelyet 1925-ben olcsóbban vehetett volna meg, csak egy kis közvetítői hasznot és tehermentesítést jelentett volna Belatini ur számára.

De a Kamarai Elnök, ugylis mint felsőházi tag, principiál csak úgy ad valamit az államnak, ha az állam felül rá még olcsó kölcsönt is ad neki!

Az előttünk fekvő adásvételi szerződés szerint a kincstár tényleg

nemcsak a Dietz-féle pincét vette meg Belatintól, hanem ugyanazokra az ingatlanokra, amelyekre az első tranzakció alkalmával 20.000 pengőt folyósított már a Pénzügyi Központ, a kincstár újabb 150.000 pengőt is adott,

azzal, hogy Belatini köteles a felét 1930 december 31-ig, másik felét 1931 június 1-ig 6%-os kamattal (!) visszafizetni. És hogy a farce tökéletes legyen: a Pénzügyi Központ udvariasan átengedte erre a 150.000 pengőre a telekkönyvben az első helyet a kincstárnak és a maga 230.000 pengős kölcsönével szerényen visszavonult a második helyre.

Itt aztán már egy kis közbeeső összegezésre van szükség, hogy az olvasó el ne vesztse a fonalat. Eddig a következők történtek:

1. Az Állami Pincegazdaság meg akarja venni, meg is veszi Dietz Miksa borpincéit 1925-ben 40.000 pengőért. A szerződést nem lehet perfeccionálni, mert közbelép a Kamarai Elnök.
2. A Kamarai Elnök eladja az államnak a saját borpincéit 72.000 pengőért.
3. A Kamarai Elnök — egyben felsőházi tag — kap ezenkívül egyidejűleg 230.000 pengőt villájára és privát ingatlanaira. Nem a Kereskedelmi Banktól, melynek igazgatósági tagja, amelynek szabadna adni, hanem a Pénzügyi Központtól, amelynek nem szabad.
4. Dietz-et, a kijátszott Dietz-et ki kell elégteleníteni. A Kamarai Elnök tehát három évi részletfizetésre megveszi Dietztől a borpincéit. Dietz boldog, hogy 1929-ben 32.000 pengőt tud azért kapni, amiért 1925-ben 40.000-et kért.
5. Belatini eladja a Dietz-féle borpincét is az államnak és kap érte 44.000 pengőt.
6. Jutulmul kap a Kamarai Elnök és felsőházi tag ezenfelül a kincstártól 150.000 pengő 6%-os kölcsönt.
7. A Pénzügyi Központ hátrább áll a telekkönyvben a maga 230.000 pengőjével és átengedi 150.000 pengő erejéig az első helyet a kincstárnak.
8. A kincstárnak van Belatini ur révén két borpincéje és követel a Kamarai Elnöktől és felsőházi tagtól 480.000 pengőt.

„Sűrűn hangzik el a panasz az állami pincegazdaság fokozott tevékenysége ellen“

Mindezekről természetesen semmiféle tudomása nincsen a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamarának. Azt más gondok nyomják: a hazai borkereskedelem gondjai. Legutolsók, 1929. évi jelentésében, amelyet a Kereskedelmi Miniszterhez intézett és amelyet nyilván Belatini-Braun Artur elnök írt alá, erről a következőket mondja a Kamarai 159. oldalán:

«Sűrűn hangzik el a szakmában a panasz az állami pincegazdaság fokozott üzleti tevékenysége ellen. Az állami pincegazdaságnak elsősorban nevelő-oktató, másodsorban pedig a propaganda-pince célját kell szolgálnia, ahol pincegazdasági szakférjak új generációja nyer szakszerű kiképzést és az ország jeles borvidékeinek speciális borfajtái gyűjtésének egybe, hogy állandó bemutatól szolgáljanak tancélokra és az érdeklődő szakközönségnek, de semmiestre sem vallható az állami pincegazdaság céljának, hogy tevékenységi körébe a borkereskedelmi üzletvitelt is beiktassa és forszírozza és ezáltal a város, tökeszegény időkben kivételes helyzeténél fogva följényes konkurenciát támaszson a nagy existenciális nehézségekkel küzdő magyar borkereskedelmek. Ennek a konkurenciának hivatalos helyről történő megszüntetése a szakma emíniens érdeke.»

kereskedelmi üzletvitelt» és azért kénytelen «forszírozni» és ilyen «válságos tökeszegény időkben konkurenciát támasztani a nagy existenciális nehézségekkel küzdő magyar borkereskedelmek».

mer! a panaszoló Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara elnöke 1929 december 30-án

nemcsak a második (Dietz-féle) borpincét szítja az állam nyakába, nemcsak 150.000 pengő 6%-os kölcsönt szerzett magának ezen a réven, de eladta az Állami Pincegazdaságnak 209.500 pengőért még meglevő bor- és anyagkészletét is!

Hogy az ördögbe ne támasztana az Állami Pincegazdaság «forszírozott» konkurenciát a borkereskedelmek, amikor a Borkereskedelem hivatott vezérétől, a Kereskedelmi Kamara elnökétől 209.500 pengőért kénytelen bort átvenni! Hiszen azt a negyedmillió pengő árá bort, amit a Kamarai Elnök ur, a panaszoló borkereskedők elnöke adott el az Állami Pincegazdaságnak, el kell adni, s ha el kell adni, akkor meg muszáj konkurenciát csinálnia a borkereskedelmek! Vagy nem elég baj az Állami Pincegazdaságnak, hogy egy pince helyett kettőt kellett megvennie, hogy 480.000 pengő állami pénzt kellett adnia az eladó Kamarai Elnöknek, talán még tartás raktáron, vagy tegye bormuzeumba az Elnök Ur 250.000 pengős borkészletét is?!

Akár mennyire nevetségesen farizeus a Kamarai panaszolója a borkereskedelem állami konkurenciája fölött, ha tudjuk, hogy ezt a konkurenciát a borkereskedelem saját kamarája elnökének köszönheti, nem tréfásan vetjük fel ezeket a kérdéseket, mintahogy igen komolyan fognak ezek a dolgok szóba kerülni a parlament és felsőház első interpellációs napján is. De a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara teljes ülése néhány nappal hamarabb ül össze, mint a parlament. Már itt fel kell vetniök a kamarai tagoknak — és elsősorban talán a borkereskedelem képviselőinek —, hogy

beülhet-e az elnöki székbe a kijárási, inkompatibilitási, kereskedelmellenesség, farizeuság vádjaival terheltlen az a Belatini-Braun Artur, aki «válságos, tökeszegény időkben» borpince sibilásaival nemcsak lovat adott az Állami Pincegazdaság «forszírozott» tevékenység alá, de mint a Kereskedelmi Kamara elnöke pontosan annyi állami kölcsönt járt ki magának, amennyit a kormány Budapest és környéke összes kiskereskedőinek hiteletlétására megszavazott...

Fel kell vetni a kérdést, lehet-e a független kereskedelem érdekképviseletének elnöke valaki, aki legteljesebb anyagi függőségben van a kormánytól,

aki a száját se nyithatja ki anélkül, hogy a kölcsönfelmondás veszélye ne fenyegetné és — aki e pillanathban már nem is kereskedő, mert hiszen

Példátlan botrányok között folyt le a vasárnapi rokkant-népgyűlés

Koldulási engedélyt kénytelenek kiváltani a Magyar Rokkantságsegélyző és Nyugdíjgyűlésület nyugdíjogosult tagjai

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

A Magyar Rokkantságsegélyző és Nyugdíjgyűlésület vezetői, illetve rokkant tagjainak Bíró Zsigmond, nyugalmazott államrendőrségi detektív-felügyelő által megszervezett ellenzéki frakciója vasárnap délelőtt a „Budai Vigadó”-ban izgalmas és helyenként nagy botrányokkal tarkított népgyűlést tartott, amelynek volta-képpennvaló célja: a mostani vezetés ellen való hanqualkeltés volt.

A mintegy hat-hétszáz főnyi tömeget számláló népgyűlést a nyugalmazott detektív-felügyelő nyitotta meg, aki az általa ajánlott elnököt, dr. Kazai László ügyvédet bízta meg az elnöki teendőkkel, majd Kése Pált, a kispesti csoport főnökét kérte föl beszéde megtartására.

Kése Pál minden kertelés nélkül nyíltan megvallotta, hogy voltaképpen céljuk: a jelenlegi központi vezetőséget mielőbb eltávolítani helyéről; ezt pedig csak úgy vélik elérni, ha a Magyar Rokkantságsegélyző ellenzékét megszerzik, amit a tagok körében évek óta egyre növekvő elégtelenség folytán nem tart elérhetőnek.

Ennek az elégtelenségnek egyik legkézenfekvőbb oka az, hogy a harminc év óta vezető tagok, akik még csak hat hónap előtt is, — mielőtt az alapszabályokat módosították volna —, havi nevével hat pengő kaptak.

ma már csak öt pengő rokkantilletményben részesülnek.

ami, szerinte, a mostani vezetésnek a tagok érdekeit sértő gazdálkodásából folyik. Hogy ebben a gazdálkodásban mi a sérelmes: ennek földerítésére Bíró Zsigmond érezte magát hivatottnak, aki egész halom, a rokkantgyűlés nem tartozó személyes vadaskodás után, végre csakugyan elő is állt a mostani vezetésnek ama kétségelentül nem szociális gondolkodásról tanuskodó ténykedésével, hogy ez, ahelyett, hogy

a rokkantgyűlés vagyonát az igénylőknek jogosan kijáró járulékok megfizetésére fordítsa; valójában e pénzen huszonnégy bérházat vásárolt és egyre gyarapítja a vagyonát, míg a szegény, tagjainkat befizetett rokkantak kénytelenek koldulási engedélyeket kérni, hogy eltegyék magukat.

Ennek illusztrálásaképp, egy eléggé drámaian megrendezett jelenetben, néhány hetvenen túl

A mai nehéz gazdasági viszonyok folytán a nagyrebecsült

Középosztály

bizalmát óhajtjuk megnyerni feltűnő olcsó árainkkal:

méter 140 cm. széles jó minőségű divatos férfiföltöny szövet sötétkék és fekete színekben is, hozzávalóval együtt, vagy három méter női vagy férfi öszitéli kabátiszövet ... P **29.89**

méter ágynemű kanavász vagy angin, vagy ingzeif, vagy kftűnő pamutgyöves, vagy fehérhátú kékbarchet ... P **2.94**

darab két méter hosszú kitűnő kész ágylepedő, vagy három darab duplagalléros divatos férfiing ... P **11.94**

Továbbá: Tenniszflanell méterje 79 fillér, divatmintás ruhaflanell 88 fillér, remekszép mintájú bársonyflanell méterje P 1.48, de-lén vagy karton méterje 79 fillér, 80 cm. széles sima krém függönykelme 49 fillér, pohártörő darabja 69 fillér, csikos törülköző darabja 88 fillér, fehér vagy színeszélű zsebkendő darabja 29 fillér, flaneltakaró darabja P 3.60, virágos vattapaplan darabja P 13.80, kész paplanlepedő darabja P 6.90, kitűnő férfizokni párja 39 fillér, tartós női harisnya párja 55 fillér, patentharisnya 46 fillér, színesként 4 fillér emelkedés, sima színes bársony vagy mintás kordbársony méterje P 2.98, sötétszínű férfifinadrágszövet méterje P 8.80. Kapható

CSAK AZ UDVARBAN

Cím: Olcsó Maradékvásár és Textilraktár 32. Király-utca 32.

Postai rendeléseket 35 év óta lelkiismeretesen teljesítünk

üzletét teljes egészében eladta a magánkereskedelmek olyan «forszírozott» konkurenciát támasztó Állami Pincegazdaságnak.

Ha a Kamarai teljes ülésén ezek a kérdések nem merülnek fel, a kormányok már most illenék választ adni a nyilvánosságunk legalább arra az egy kérdésre, miként keveredhetett az Állam ilyen üzletekbe a Kamarai elnökével és milyen alapokból vette azt a 480.000 pengőt, amellyel Belatini-Braun Artur ur ma is tartozik a kincstárnak...

Belatini Artur gyors távozása a Kamarai éléről nem volna eléggé megnyugtató válasz.

lévő agastyánt mutatott be a pódiumon, így többek között egy kétpengős havi illetményben részesülő öreg urat, aki ma koldulásból él. Mindezek a bejelentések és demonstrációk példátlan botrányok közt zajlottak le. A valódi botrány azonban akkor tört ki, amikor azt követelte, hogy

Hipper igazgató állását végleg szüntessék meg, aki havi ezerkétszáz pengő fizetést és négyzobás lakást élvez az egyesület székházában, továbbá fesszák meg tisztviselői Bárdos Ferenc főtitkár is, akinek — szerinte — ugyancsak négyzobás lakása és 800 pengő fizetése van, mert — mint mondotta — amikor a 30 év óta fizető tagoktól a koldulási engedélyt követelték:

azoknak kell az önzetlenségben előlmenniök, akik ezt a szerzetesi önfeláldozást a tömegre rá akarják oktrojálni.

Végül elfogadták Darvas Dezső határozati javaslatát, aki azt ajánlotta, hogy egy tiztagu bizottságot válasszanak meg, amely a jelenlegi anomáliákról informálja a népjóléti, belügyi és kereskedelmi minisztereket és a bizottság vezesse tovább az ellenzéki mozgalmakat.

Ezzel, illetve a javaslat elfogadásával a bizottságnak a helyszínen való megválasztásával a botrányos népgyűlés véget is ért.

A Reggeli Ujságnak ebben az egész elszomorítóan fájdalmas ügyben való állásfoglalása az, hogy

ennek a tudimenzionált, körülbelül százezer tagu egyesületnek a vezetését most már nem szabad sem jobb, sem pedig a baloldali frakciókra bízni, ezt az egész rokkant nyugdíjgyűlést ügyet mindenképp is a lehető leg-sürgősebben ki kell vizsgálni s meg kell állapítani, miképp történthetett meg, hogy a munka és takarékoság rokkantjai, ahelyett, hogy járulékaikat megkapnák, koldussorba süllyesztve tengődnek, valóságban az éhínségnek kitéve?

S a lefolytatott gyors vizsgálat után át kell az egész ügyvezetést utalni az állam hatáskörébe, amelyet ma kétségelentül egyedül tartunk hivatottnak és garanciápesnek arra, hogy a nyugdíjgyűlés tagjai teljes illetményeinek kifizetése tekintetében a legméltányosabban és legigazságosabban fog eljárni.

„Vádolom a kormányt, hogy eladhattuk volna búzáinkat 22 pengőért, rozsunkat 15 pengőért de a „Futura“ miatt ezt megakadályozták!”

Bálint Zoltán, a német „Scheuer-Konzern“ megbízottja 1929 októberében ajánlatot tett a kormánynak a gabona átvételére

A vádat sürgősen tisztázni kell!

— A Reggeli Újság tudósítójától. —

A gabonatözsdei jelentések, amelyek valamikor unalmas és egyhangú részét alkották a lapok közgazdasági rovatainak, most izgalmas szenzációk erejével hatnak napról-napra az olvasóra. Mert itt nem arról van többé szó, hogy a tözsde érdeklődői milyen „játékot” folytatnak egymás között — itt a gabonatözsdei árfolyamok arról

a véres valóságról számolnak be, hogy a gabonárak katasztrófálisan esnek és ez az áresés nemcsak mezőgazdaságunkat rendíti meg légyökereiben, de a fogyasztásképiellenné tett parasztság és birtokosság pusztulása révén a magyar ipart és kereskedelmet is.

Hogy itt világlajteléssel állunk szemben,

Vádolom a kormányt...

A Reggeli Újság abban a helyzetben van, hogy konkrét adatok birtokában tagadólág feleljen arra a kérdésre, hogy szükségszerűen el kellett-e kótyavetyélni gabonánkat.

Előttünk fekszik két memorandum és egy levelezés, amelyet a világszerte Scheuer Konzern néven ismert berlini Getreide und Kommissions A.-G. 1929 október 23-ától 1930 március 20-áig Bethlen István gróf miniszterelnökkel és a földművelésügyi minisztériummal folytatott. Ez a „Scheuer Konzern 1929 október 23-án kelt levelével és memorandumával

ajánlatot tett Bethlen István gróf miniszterelnöknek és a földművelésügyi minisztériumnak, hogy hajlandó a magyar gabonát külföldön értékesíteni, nem kér semmiféle állami támogatást, sőt hajlandó egy nagyobb összeget a Pesti Magyar Kereskedelmi Banknál a m. kir. kormány rendelkezésére bocsátani a gabona felvásárlása céljából és pedig esetleg kamatmentesen, de semmi körülmény között sem magasabb kamattal, mint az amerikai állami bank törvényes kamata.

A tényállás ismeretéhez tudni kell, hogy a Scheuer Konzern Európában a legnagyobb gabonaértékesítő vállalat. Saját telepe van Berlinben, Hamburgban, Manheimben, Düsseldorfban, Zürichben és nem kevesebb, mint ötvenmillió dollár tőke fölött rendelkezik. A hatalmas concern magyarországi képviselője Bálint Zoltán igazgató. A Reggeli Újság munkatársa felkereste Bálint Zoltánt, aki a gabonakereskedelemben egyik Európaszerte ismert képviselője és tőle a következő szenzációs érdekes nyilatkozatot kapta:

— Már 1929 október havában az általam képviselt Getreide und Commission A. G. nevében ajánlatot tettem a kormánynak 4000 vagon buza és rozs megvételére. Ez az ajánlat úgy szólt, hogy cégem a búzát 22 pengőért, a rozsot pedig 15 pengőért veszi át, mindkettőt budapesti paritásban. Erre az ajánlatra a kormány utasítást adott a berlini magyar követségnek, hogy annak komolysága iránt ott érdeklődjön. A követtség megbízásából nemeskéri Kiss követségi tanácsos e megbízásnak eleget is tett és így annak reális voltáról minden tekintetben meg is győződött.

Ennek ellenére e mindenképpen komoly ajánlatomra sem cégem, sem én még csak választ sem kaptunk, ellenben az történt, hogy a kormány a Futura egyik gazgatóját bízta meg a gabona külföldön való értékesítésével.

A Futurának ez az igazgatója annakidején fel is kereste a nyugati piacokat és ott az általam kínált árnál lényegesebb, olcsóbb áron teljesített is gabonaeladásokat.

Miután cégemnek azt kellett tapasztalni, hogy a magyar kormány ajánlatát még csak tárgyalásra sem tartotta érdemesnek, a szovjet berlini képviselőjével kezdett tárgyalni, mely tárgyalások eredményeképpen 60.000 tonna orosz rozsot vettek meg és ezt a mennyiséget a magyar kormánynak kínált áránál egy hollandi forinttal olcsóbban adták el Norvégiában. Ugyanakkor megalapították a Polnische Roggen Commissint és 100.000 tonna rozsot vettek meg a lengyelektől, amely mennyiséget 2 hollandi forinttal alacsonyabban, mint ahogy a magyar ajánlat szólott,

az vitán felül áll. Mult szombaton bire jött, hogy Csikágóban a szovjet 75 millió bushel búzát minden elérhető áron dobott a piacra. A magyar vidéken a búzáért boletta nélkül 12—13 pengőt, rozsért 6—6 és fél pengőt kap a termelő — ha ugyan el tudja adni.

13—14 pengős buzaár ma már nem tartozik a ritkaságok közé.

A boletta tehát — mint előrelátható volt — nem oldott meg semmit.

De hogy bolettával vagy anélkül el kellett-e szükségszerűen jutnunk ehhez a terményárkatasztrófaboz, azt érdemes még ma is, amikor rajtunk kívül fekvő körülmények döntenek el az áralakulást, kissé közelebről megvizsgálni.

Hollandiában, Belgiumban és Norvégiában helyeztek el.

Ettől kezdve magyar rozsot külföldön lehetetlenség volt elhelyezni.

Ugyanez a sors érte a magyar búzát is. Különféle okok összejárásából következében a magyar buza kiszorult az összes számottevő európai gabonapiacokról. Ennek eredményeképpen már a tavalyi termés túlnyomó része is csak igen nyomott áron volt értékesíthető.

Ebben is főrésze a kormánynak volt, amely teljesen indokolhatatlan magatartásával Európa egyik legtekintélyesebb gabonakereskedelmi cégét elriasztotta a magyar piacról.

— Az idén tavasszal bizalmas uton sikerült egy térképet megszerezni, amelyből pontosan kitudni, hogy a szovjet milyen nagy területeket vetett be az idén búzával és rozssal. Ezt a térképet, mely már tavasszal egészen világosan vetette előre árnyékát az orosz gabonainváziónak — magammal hoztam és eljuttattam gróf Bethlen István miniszterelnökhöz, felhíva figyelmét arra, hogy jó lesz idejében gondoskodni az ideji buza és rozs eladásáról. Ugyanakkor egy hatalmas expozé is kidolgoztam a miniszterelnök ur számára, részletes programot adva az ideji termés értékesítésére.

Ugyanakkor megismertem tavalyi ajánlatomat, elmondva, hogy cégem hajlandó a felesleges búzákat 15 pengőért és rozsunkat 14 pengőért budapesti paritásban átvenni.

Ha a kormány e második ajánlatomat is nem hagyja teljesen figyelmen kívül, akkor a magyar búzát és rozsot részint a rotterdami határidőpiacra, részint az északi államok effektív piacain el lehetett volna adni és mindenütt megelőzhetők volna az oroszokat.

— Én egyenesen és nyíltan vádolom a kormányt azzal, hogy elmulasztotta a búzákat 22 pengős, a rozsot 15 pengős áron való értékesítését, holott erre az általam képviselt concern módot nyújtott, de még 15 pengős áron tett ajánlatomat sem vette figyelembe, holott ennek elfogadásával óriási veszteségektől kimélthette volna meg a magyar termelőt.

— Memorandumomban, amelyet 1929 október 8-án nyújtottam át a magyar kormánynak, kifejtettem, hogy a budapesti és az egész magyarországi gabonauzletet a bécsi Getreide A. G. gyarmatnak tekinti és ő diktálja ennek a szegény magyar piacnak azt az árat, amely mellett sehol a világon még csak megközelítőleg sem képes árut felhajtani. A budapesti tözsde alelnökét a bécsi Getreide A. G. financozza, tehát a magyar királyi kormány hiába gondolkodik, hiába keresi a kivezető utat, amikor a bécsi Getreide A. G. gabonadiktatúráját a budapesti tözsde leghivatottabb faktora támogatja.

— Ráműtött arra, hogy a magyar királyi kormány által szubvencionált Magyar Kir. Folyam- és Tengerhajózási r. t. és az egész Dunagőzhajózási üres uszályokat a Getreide A. G. jugoszláviai gabonájára lefoglalta és igénybe vette a Eitelbank és a Leszámlolóbank is, valamint a Strasser és König-cég a Getreide A. G. által még ki nem bérelt üres uszályokat.

Amikor Csileágóban tombolt a háus, a magyar búzára nem volt uszály, hogy azt a Dunán lefelé a nyugati államokba exportálják és a legmagasabb árakat elérhessék.

Ellenben a szerb paraszt még álmában sem merete gondolni, hogy az ő szemetes, nyirkos búzáját 13.50 hollandi forintért eladja akkor, amikor a magyar búzát még 11 hollandi forintért sem lehet eladni. Ezt azért említem meg, mert saját magam abban a periódusban 25 pengőt kínáltam a pesti piacon a Tisza-állomási magyar búzáért, hajóba rakva, azonban nem voltam képes

a vásárlást elkezdni, mert nem kaptam a Magyar Királyi Folyam- és Tengerhajózási r. t. központi irodájától uszályokat. Amit kaptam hajóba rakva, azt megvettem. Hogy mennyire sajnálatos körülmény ez, kitudni abból, hogy amikor Budapesten 23 pengő volt az októberi buza, 24.40 pengőt fizettem feladóállomáson uszályba rakott búzáért, de nagy tételeket nem tudtam kapni.

*

Bálint Zoltán vádjait sürgős vizsgálat tárgyává kell tenni — ez kétséget nem szenvedhet. A parlamentben, mielőtt összeül, ezt ugyanis követelni fogják.

Dréhr Imre és Éber Antal valószínűleg listavezetők lesznek a Ripka-párt választási küzdelmében

Eber tárgyi követeléseket támaszt. — Molnár László apát föllépését nem engedélyezte a hercegprimás

— A Reggeli Újság tudósítójától. —

A Ripka Ferenc és Kozma Jenő vezetése alatt álló Egységes Polgári Párt már a legközelebbi napokban nagy lendülettel veti magát a városi választások előkészítő munkálataiba. A szervezés az egyes kerületek párhelyiségeiben már rendszeresen folyik s most már kétségtelen, hogy

a párt minden választókerületben a siker kilátásával fölveszi a küzdelmet.

Mint a többi párt, természetesen az Egységes Polgári Párt is népszerű neveket igyekszik a jelöltek listájának élére megnyerni. A küzdelemben, amely ez alkalommal a szokottnál hevesebnek ígérkezik, valóban csak olyan személyiségek számíthatnak sikerre, akiknek neve és mullja garanciát nyújt arra, hogy a

városatyaságot nem színekurának, hanem igen felelősségteljes feladatnak fogják tekinteni.

Az Egységes Polgári Párt, amelynek legnagyobb ellenfele a szélső elemekre támaszkodó Wolff-párt, minden kerületben válogatott és ismert neveket fog prezentálni a választópolgárságnak. Ezek között is legelső helyen áll Éber Antal, aki — mint halljuk —

újra visszatér a Ripka-pártba és a VI. vagy VII. kerületben lesz listavezető és Dréhr Imre, akit a budai polgárság szeretne megnyerni listavezetésre.

Ami Éber Antal jelöltségét illeti, az a helyzet, hogy

Éber csak bizonyos tárgyi garanciák mellett hajlandó a Ripka-Kozma-párt pro-

Szép haj 18 fillérért.

Van már

Pixavon-shampooon

Egy csomag 2 mosásra elég és ára csak 36 fillér

A Pixavon-shampooon mentes a szódától, puha, bőséges habot ad és pompásan illatossá teszi a haját

gramjával indulni a választási küzdelembe.

Ismeretes, hogy Éber, aki a kereskedők és iparosok érdekeinek szószólója a városházán, milyen harcot folytatott a múltban is a városi üzemek leépítése, illetve megszüntetése érdekében. Most, amikor a Ripka—Kozma-párt fölkérte, hogy lépjen vissza a pártba, amelyet tárgyi és programmatikus differenciák miatt hagyott el, Éber mindenképp garanciákat követelt arra nézve, hogy a párt ki fogja harcolni — ha kell a belügyminiszter segítségével —

legalább két városi üzem megszüntetését.

Ezeket és a kereskedelem és iparosság érdekeit szolgáló más tárgyi követeléseit Éber — a személyes tárgyalások eredményeként — írásba foglalva szombaton juttatta el Kozma Jenőhöz. Ha — amit biztosra veszünk — a párt magáévá teszi ezeket a követeléseket, Éber a VI. vagy VII. kerületben mint listavezető fog szerepelni. Hogy a Ripka—Kozma-párt számára

milyen nyereség Éber Antal részvétele, azt fejtegetni se kell.

Dréhr Imre jelöléséről a következő információink vannak:

Az egyik budai kerületben Molnár László apátot, a Batthyány-téri templom népszerű és köztisztelt plébánosát akarta a Ripka-párt listavezetőként jelölni. Miután ehhez a jelöléshez

a hercegprímás hozzájárulása szükséges, kétséges volt, hogy Molnár apát vállalhatja-e a jelöltséget. A választópolgárság nagy sajnálkozására — és meglepetésére —

a hercegprímás a napokban megtagadta az engedélyt Molnár apát felléptetéséhez.

A 12.000 tagot számláló Budai Katolikus Körben ezek után mozgalom indult meg.

hogy a párt Dréhr Imrét kérje fel a lista vezetésre, mert az ő nevével indulhat legnagyobbat eséllyel a párt a választási küzdelembe. A Budai Katolikus Kör legtekintélyesebb tagjai fel is keresték Dréhr Imrét és közölték vele, hogy neki,

aki Vass József szociális és gazdasági programjának letéteményese,

egyenesen kötelessége eleget tenni a polgárság hívásának s a városházán, ahol éppen szociális és gazdasági feladatok várnak megoldásra, Vass József szellemében dolgozni a közért.

Dréhr Imre, akinek egészségi állapotát megrendítette miniszterének halála, néhány napig gondolkodási időt kért budai polgártársaitól, de kijelentette, hogy miután Vass József — már Ripka Ferenczel való szoros barátsága révén — mindig a legnagyobb érdeklődéssel viseltette a főváros szociális és gazdasági problémái iránt, azokat ő is igen jól ismeri s csak fontolóra kell vennie, hogy módjában áll-e munkaerőjét olyan mértékben a városházi munka számára lekötölni, mint azt a feladatok megkívánják. Elhatározását mindenestre már a legközelebbi napokban közölni fogja az illetékes tényezőkkel és a Budai Katolikus Körben megindult mozgalom vezetőivel.

Tekintve, hogy a Budai Katolikus Körnek Dréhr Imre az elnöke, bizonyosra veszik, hogy a jelöltséget vállalni fogja.

A Ripka—Kozma-párt számára mindenestre nagy nyereség lenne, ha a budaiaknak sikerülne azt a nagy gyakorlati tudást és munkaerőt bekapcsolni a városi politikába, amelyet Dréhr Imre reprezentál.

Éber Antal és Dréhr Imre neve mindenestre jelentékenyen megnövelte a Ripka—Kozma-párt választási esélyeit.

A Budapesti Orvosszövetség védelmébe vette az amerikai orvoskurzus-visszaéléseket

Manninger Vilmos tanár, a kérdés legnagyobb szakértője nyilatkozik a „Reggeli Ujság”-nak — A kurzusokat mai formájukban meg kell szüntetni

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

A Reggeli Ujság az elmúlt hetekben két feltűnést keltő cikket irt az amerikai orvosoknak budapesti kórházakban való szerepléséről. Megírtuk, hogy az amerikai orvosok, akik eloperálják a tanulni vágyó fiatal magyar orvosok elől a klinikák és kórházak beteganyagát, működésükkel rengeteg kárt okoznak. A betegek körében állandó nyugtalanság van amiatt, hogy operáció esetén hiányos képzettségű, gyakorlatlan amerikai orvos műtökése alá kerülnek. Elsőként megírtuk, hogy Keller Péterné, egy százados elvált felesége kártérítést pert indított a főváros ellen, mert dr. Mynhardt bur orvos rosszul operálta. Megírtuk, hogy az orvostársadalom határtalan lelkesedéssel fogadta a Reggeli Ujság állásfoglalását az amerikai reklámorvosok ügyében. Levelek és táviratok tömege igazolja, hogy a magyar orvostársadalom régóta várt egy- bator kiállásra.

A Reggeli Ujság akciójának teljes sikere lett, nevezetesen dr. Némethy Béla fővárosi tanácsnok, a közegészségügyi ügyosztály vezetője nyilatkozatot tett, amelyben kijelentette, hogy

a főváros meg fogja szüntetni az amerikai orvosoknak a fővárosi kórházakban való szereplését.

Hasonlóképpen nyilatkozatot tett dr. Borszék Károly egyetemi tanár, a közokmányok igazgatója, aki nyilatkozatában utalt arra, hogy

azért fogják megszüntetni az amerikai orvosok részére tartott kurzusokat, mert vissza akarják adni a kórházak beteganyagát az orvosokba vetett bizalmat.

Magyar orvos műtökése alá hittel és nyugalommal fekszik minden beteg, viszont az természetes, hogy senki sem akarja életét kockáztatni azért, hogy kísérleti nyula legyen egy amerikai orvos operációs próbálkozásának.

Annál meglepőbb, hogy a Budapesti Orvosok Szövetségének választmánya legutóbbi ülésén, amint azt egy kommuniké jelent, élesen állást foglal a Reggeli Ujság cikkeivel szemben. A kommuniké szerint a Reggeli Ujság cikkei „az amerikai orvosok továbbképző kurzusaival kapcsolatban a tényállás ríktó, de a valóságnak meg nem felelő kiszínezésével, főleg azonban helyt nem álló általánosításával súlyos sérelmet jelent a Budapesti Orvosok Szövetségéhez tartozó klinikai és kórházi orvosok összességének.”

A szövetség, mielőtt ezt a kommunikét megfogalmazta,

nyilván elfelejtette megkérdezni a taglistájában szereplő orvosokat, különben nem használta volna ilyen általánosító kifejezéseket.

A szövetség elfeledkezett arról, hogy ez az akció a betegek társadalmá mellett az orvosok társadalmá érdekében indult, folytatódott és az orvosok társadalmá javára fejeződött be.

Az Orvosszövetség, ugylátszik, a kommuniké megfogalmazásakor csak azokat az főorvosokat kérdezte meg, akiknek jelentős anyagi hasznót jelentett az amerikai kurzusdoktorok tanítása, de nem kérdezte meg azokat a fiatal magyar orvosokat, akik évek óta kórházak és klinikák folyosóin tétlenkednek, műtökébe sem jutnak, mert a műtökében a helyüket a burok, négerok, texasiak foglalják el.

A kommuniké szerint, ilyen cikk csak arra alkalmas, hogy a kórházi intézményekkel szemben bizalmatlanságot keltsen éppen azokban a társadalmi rétegekben, amelyek ezeknek az intézményeknek igénybevitelére leginkább rá vannak utalva.” Ez a megállapítás demagog és értelmetlen.

A nyugtalanságot nem a Reggeli Ujság cikkel idézték elő, mi csak regisztráltuk azt a nyugtalanságot, amit az amerikai orvosok működése okozott.

Ha az Orvosszövetség elküldte volna egyik titkárságát a Reggeli Ujság szerkesztőségébe, meggyőződhetett volna arról, hogy

csak egy töredékét adtuk ki annak a panaszanyagának, amely ebben az ügyben felgyűlemlett.

De az Orvosszövetség hanyag volt akkor is, amikor a kommunikének ezt a mondatát fogalmazta, — mint ahogy előbb elfelejtette megkérdezni az orvosokat, — mert elfelejtette megkérdezni a kórházak betegeit.

Ha megkérdezte volna, megtudta volna, hogy például a Szent István-kórház puella-osztályán gyakran botrányos jelenetek voltak, mert az ott kezelt betegek közül többen öngyilkosságot kíséreltek meg, nehogy egy néger doktor műtökése alá kerüljenek.

De ugyanilyen hisztériás nyugtalanság volt más kórházakban és más klinikákon is, amint elterjedt a híre annak, hogy ügyetlen amerikaiak kísérleteznek a betegekkel.

Valóban, kórházakat és klinikákat leginkább szegény emberek szokták igénybe venni, ezek a szerencsétlen betegek nem válogathatják meg maguk az orvosait,

mégis lehet annyi önrendelkezési joguk, hogy tiltakozzanak az ellen, hogy burok, vagy négerok operálják őket.

Manninger professzor nyilatkozata

Dr. Manninger Vilmos egyetemi tanár, mint már jelentette a Reggeli Ujság, nemrégiben az Orvosszövetség című lapban az amerikai orvosok részére tartott kurzusokról cikket irt, amelyben részletesen kifejtette álláspontját, hangsúlyozva, hogy nem live a mai rendszernek. Manninger tanár most érkezett vissza szabadságáról. A Reggeli Ujság munkatársa fölkereste és megkérte arra, mondja el, hogy milyen alapon gondolja az amerikai orvosok részére tartott kurzusok reformját.

— Cikkemben — mondotta Manninger tanár a Reggeli Ujság munkatársának — megírtam, illetve hat pontban összefoglaltam a reformtervet. Annyi bizonyos, hogy a kurzusok dolgát egységesen kell szabályozni, az összes kinövéseket meg kell szüntetni. Bizonyos idő mindig kell ahhoz, hogy amíg egy forma kiszűződik, ez az oka annak, hogy a kurzusok körül eddig hibák történtek. Nekem az az álláspontom, hogy a kurzusokat föltétlenül fenn kell tartani, mert Magyarországnak nagy propagandát csinálnak azok az orvosok, akik itt tanultak és tudásban megerősödve innen hazamennek.

Vizont az is határozott álláspontom, hogy a kurzusokat a mai formájukban teljesen meg kell szüntetni. Nem engedhető meg az, hogy idejőjjön egy amerikai doktor, egy-két hónapig való tanulás után pedig már vissza is térhessen hazájába. Hat hónapra kell minimálni a kurzusok időtartamát.

— Másik fontos szempont, hogy alaposan meg kell vizsgálni, hogy kit lehet felvenni egy-egy kurzusra. Csakis kellő előképzettséggel rendelkező orvos lehet hallgatója a kurzusnak. A kurzusokon belül pedig az idegenek képzése teremt szerint a jövőben majdnem úgy fog történni, mint a mi orvosaink képzése. Nem szabad többet nyújtani a külföldieknek és nem szabad mást nyújtani a külföldieknek, mint amennyit és mint amit a mi orvosaink kapnak tanulmányaik során. Szerintem eddig az volt a hiba, hogy tapasztalatlanok voltak azok, akik adták a kurzusokat, most viszont az eddigi tapasztalatok alapján ki lehet kizárni a kurzusok hibáit, tévedéseit, kinövéseit.

Illyés professzor ur, akit az orvosi továbbképzőbizottság kiküldött ennek a kérdésnek a rendezésére, értesülésem szerint meg ebben az évben kidolgozza a reformtervezetet.

Természetesen ezek a reformok csakis a klinikákra vonatkoznak, a főváros kórházai a főváros fenntartása alá tartoznak.

Közölte ezután Manninger tanár a Reggeli Ujság munkatársával, hogy nem tud a Budapesti Orvosszövetség választmányi ülésén történetéről. Manninger tanárt, aki a legnagyobb szakértője a professzorok között a kurzusok kérdésének, a Budapesti Orvosszövetség nem kérdezte meg, amikor az orvosok összessége nevében kommuniké adott ki. Könnyen ki lehet számítani, hogy kik vannak „az orvosok összességében”, ha még Manninger Vilmos tanár is hiányzik belőle.

Kovács Endre.

Hamis vád büntette címén feljelentették báró Schosberger Rezsőt

Král Gyula bankigazgató harca Schosbergerék ellen

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Közgazdasági körökben osztatlan feltűnést keltett az a bünvádi eljárás, amit a budapesti királyi ügyészség indított meg évekkel ezelőtt a Schosberger Henrik, Natura Erőtakarmánygyári és Aruforgalmi Rt. feljelentésére. Ez a feljelentés évekkel ezelőtt kelt és Schosbergerék annak idején

esalás és hitlen kezelés büntette címén jelentették fel a vállalat egyik igazgatóját, Král Gyulát,

aki — szerintük — mint a cég bankosztályának az igazgatója és mint a Rothmüller S. Fém- és Búdógárgyár Rt. igazgatósági tagja rendkívül súlyos visszaélést követett el és így

255 millió korona jogtalan vagyoni hasznót szerzett magának.

A feljelentés további része ismertette Král Gyula szerepét, aki ezt a visszaélést oly módon követte el, hogy felkeresve a Rothmüller-gyár igazgatóját, azoktól egy hitelkérő levelet erőszakolt ki, amelyet a Schosberger Rt.-nél beváltott s az így megszerzett pénzt saját céljára fordította, ugyanakkor ezt a bűncselekményt tetőzte azzal, hogy a Rothmüller-gyár könyveiben nem vezette be a felvett 255 millió koronát.

Ugyancsak ebben az időben Král Gyula, mint a Schosberger cég részvételeivel létrejött szindikátus bankosztályának a vezetője, a cégnél fivérének, Král Fülöpnek a részére egy nemlétező néven folyósámlát nyitattatott s erre számlára 1500 darab Fábion Vas- és Fémárgyár Rt. részvényt vásárolt 68 millió koronáért és a részvényeket két nappal később, 1925 június 28-án 83 millió koronáért a számlatulajdonos javára 15 millió korona nyereséggel a Schosberger Rt.-nek eladta.

Ebben az ügyben az ügyészség megindította a nyomozást, majd vizsgálati indítványt is nyújtott be a vizsgálóbíróhoz, aki elrendelte, hogy a törvényszéki könyvszakértő vizsgálja felül a Král Gyula igazgató által vezetett könyveket. A vizsgálat lefolytatása után az ügyészség eljettette a vádat s végső fokon a budapesti ítélőtábla jogerősen megszüntette az eljárást Král Gyula bankigazgató ellen.

A jogerős megszüntető végzés után most már Král Gyula, a Schosberger cég bankosztályának volt igazgatója folytatta tovább ezt a háboruskodást és dr. Rendes Miklós ügyvédje útján

hamis vád büntette címén bünvádi feljelentést tett a Schosberger Rt. tulajdonosa, báró toronyi Schosberger Rezső ellen.

Ez a bünvádi feljelentés a napokban érkezett be a budapesti királyi ügyészséghez, ahol dr. Strache Gusztáv főügyész Tráger László ügyészt bízta meg a vizsgálat lefolytatásával, aki — értesülésünk szerint — a jövő héten kezdi meg a sértett Král Gyula bankigazgató és az ellene folytatott bünvádi eljárás megszüntetett bünygyben szereplő tanak, valamint a feljelentett báró toronyi Schosberger Rezső kihallgatását.

Gedő Lipót százhárom művészportréja a Japán-kávéházban

A Japán-kávéház immár művészettörténelmi szempontból történelmi patinájú falait hétfőtől kezdve a képeknek egész sora fogja tarkítani. A művészvilág intim és kedves kávéházának tulajdonosa, Krasznér Menyhért nobilis és párizsiai tervét váltotta valóra, amikor Gedő Lipóttal, ezzel a remek karikatúristával, aki mellesleg a legfinomabb festőművészek egyike, megrajzoltatta a kávéház százhárom író- és művész-törzsvendége karikatúráját. A rajzok kitűnően sikerültek, minden karikatúra remekbe készült, találó, — de azért a világot sem bántó... A Japán-kávéház falaira akasztják ki ezeket a képeket és így a művészvilág kedvenc kávéházának még bensőségesebb és kedvesebb lesz a képe. A százhárom művészkarikatúra ünnepélyes leleplezését hétfőn este tíz órakor rendezik meg a Japán-kávéházban.

1930. évad szenzációja:

NOVODYN

egy- és váltóáramu készülék Philips hangszóróval 6—12—18 havi részletre

Gyártja:

AUDION

Budapest, VI., Nagymező-utca 31. Telefon: Automata 113—75 Kapható minden jobb szaküzletben

Allangépgyári
Jobbágy
KÁLYHA

TÖKELETES
TÜZELÉSI
RENDSZER

Magyar Királyi Állami Vasgyárak
Kereskedelmi Képviselete Rt.
Budapest, V., Vilmos császár-ut 28
Telefon: Automata 273—28, 273—29

Seipel a Heimatblokk megalkotásával megdöntötte Schober vállalkozásának kilátásait

Schober elmondja kormánya válságának történetét — Pártja, a polgári blokk, kedden vagy szerdán alakul — A Heimwehr és a keresztényszocialisták közös listával indulnak a harcba

Vaugoin feloszlatja a szocialisták hadseregét

Bécs, október 5.

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

A nagynémetek és a vele kapcsolatos párttörök örömujjongással törtek ki a hirre, hogy Schober dr., a leköszöntött kancellár hajlandó — ha elég nagy lesz — egy polgári blokknak élére állani és földadni a pártok fölött való állását. Schober nevének varázsával azt hitték, nagy kilátással indulnak a választási harcba, de

reményeiket elfagyasztotta a nagy taktikus Seipel dr., mert máról holnapra meglepetés-szerűen megalkotta a Heimat-blokkot.

A nagynémetek és Schoberék úgy képzeltek, hogy rengeteg választót tudnak elhódítani majd a Heimwehr tagjai közül, de

a Heimat-blokk politikai párt és a Heimwehr minden tagjának kötelessége, hogy a Heimat-blokk jelöltjeire szavazzon.

A Heimwehr tagjainak idáig politikai szabadságuk volt, számíthattak rájuk Schoberék, ám a Heimat-blokk már előirányozza a tagok politikai magatartását s így Schoberék reményei elhervadnak s még inkább amiatt, hogy a Heimat-blokk megegyezett a kancellárral, Vaugoin pártjával a keresztényszocialistákkal abban, hogy a választási harcba közös listával indulnak.

Starhemberg antiszemitaizmusa

Tegnap este a keresztényszocialisták fáklyás felvonulása során Starhemberg, a Heimwehr-vezér és a Vaugoin-kormány belügyminisztere beszédet mondott és a Neues Wiener Journalnak fájdalommal kellett regisztrálnia, hogy beszédében antiszemita részletek is voltak. Ilyenek: „Görbeorrú ujságírók”, „Ázsiai fejek, amelyeknek porba kell hullani”.

A Neues Wiener Journal-nak nagyon fáj, hogy ilyeneket kell megállapítania egy Heimwehr-vezérről, mert azelőtt lelkes, sőt tulbuzgó támogatója volt minden Heimwehr-mozgalomnak. Ime nagy pártolási ellenére is antiszemita kijelentéseket kell lerögzítenie és már nem tehet egyebet, mint fájdalommal melankóliával idézi Steidle dr. és Vaugoin beszédeit, mint amelyekből teljesen hiányzik minden fajta antiszemitaizmus.

Maga Starhemberg azonban tagadja, hogy bármilyen antiszemita izü kijelentést tett volna és valóban a beszédének a Reichspostban megjelent szövege szerint nem is tett antiszemita kijelentést.

Starhemberg

Feloszlatják a Schutzbundot

Starhemberg erős ember; az ő elhatározására vezethető vissza, hogy

a kormány a szocialisták legfőbb ütőkártyájának, a Schutzbundnak feloszlatására készül.

A közelgő választásokat általában úgy fogják fel, mint négy hadsereg mérközését. Ez a négy

hadsereg a kormány Heimwehrje, maga az igazi hadsereg, amely a kancellár, Vaugoin kezében van, hadseregnek számítják a rendőrséget, amelyet Schober-pártinak vélnék és hadsereg lenne a most halálos kitéletét váró Schutzbund.

Dr. Hueber igazságügyminiszter.

Ezt a negyediket csakugyan komoly veszedelem fenyegeti, annyira, hogy maguk a szocialisták is számolnak bekövetkezésével és természetesen már is azon törekednek, hogy kijátszassák valamiként. Tegnap szervezeteltek, vidéki pártjaiknak utasítást és körrendeletet küldöttek szét, amelyekben meghagyták, ha a Schutzbund feloszlatását csakugyan végrehajtanák, abban az esetben haladéktalanul alkossák meg az új szervezetet, amelyet ők így neveznek: Ordnerabteilung.

Ebbe az új szervezetbe a Schutzbund valamennyi tagja köteleles belépni és minden ilyen szervezet a bécsi központnak van alávetve, sőt előrelátó gondoskodásukban már annyira mentek a szocialisták, hogy a leendő új szervezetnek már a fővezérét is kiszemelték Deutsch Gyula dr. személyében.

Kevés reménnyel épül Schober blokkja

Schober, a volt kancellár, miután elfogadta a készülő új polgári blokk fővezerségét arra az esetre, ha az elég imponáló kilátásokkal indul a választási küzdelembe, csak kedden vagy szerdán érkezik vissza Bécsbe. Az új blokk megalkotása kevés reménnyel kecsegtet. Főltétlen támogatásukról idáig csak a nagynémetek biztosították, a Landbund melléállása valószínű, míg a kisebb pártok beolvadására irányuló kísérletek csak most indulnak meg. Elsősorban a német demokraták, a független munkáspárt, a demokraták, a német ipari szervezetek támogatását szeretnék megszerezni.

A blokk állami listáján első helyen Schober neve szerepel, a második hely Schumynak jutott.

Ma este Bécsben kiragasztották a Schober-blokk választási plakátjait. Schober vagy Strafellat az a plakát címe.

Pammer vagy Hecht a leendő rendőrfőnök

Schober azzal, hogy elfogadta a polgári blokk vezetését, rendőrfőnöki állásával összerághatatlanságba jutott. Alkotmányjogilag ugyan csak november 9-ike után, megválasztásakor kellene, hogy lemondjon, de aktív puritanizmusát ismerik, valószínűre veszik, hogy ez a lemondás előbb sorra kerül.

Az új rendőrfőnök személyére vonatkozóan máris megindultak a kombinációk. Igen nagy esélye van Pammernek, a mostani rendőrfőnök-helyettesnek, aki magyar származású ugyan, mégis meg kell állapítani róla, hogy meglehetősen szürke hivatainakemher.

Erdős riválisa Hecht tábornok. A tábornok Vaugoin és Starhemberg jelöltje. A Heimwehr-mozgalomban régóta nagy szerepet játszik, a kancellár és a belügyminiszter teljes bizalmát bírja

és ezen a poszton vezéreinek igen nagy szolgálata

Én is Philips rádiót veszek!..

Minőség, jótállás, részlet, service.

tot tehet, tehát nagyon valószínű, hogy ő lesz Schober utóda.

Pabst hamarosan hazatér

Bizonyosra veszik, hogy rövidesen visszavonják a Pabst ellen kiadott kiutasítási parancsot. Pabst a Heimwehr mozgalom egyik legfőbb szereplő vezére volt s

kiutasítása óta Velencében vár készen az ugrásra, hogy az első adott pillanatban

visszatérjen Ausztriába, régl működésének színterére.

Nincs kizárva, hogy Vaugoin és Starhemberg a legfelső fegyverbarátjuk érdekében minden lehetőet elkövetnek és ügyét így nagyon valószínűen soronkívül intézik el.

Meg kell állapítani, hogy a bécsi lapok, de különösen a Neues Wiener Journal örömmel várja vissza Pabstot és benne azt a férfit várják, aki a Heimwehrt visszavezeti ideális céljál felé.

Schober elmondja bukásának történetét

Mint ismeretes, a Schober-kormány bukását a Straffella-ügy okozta. A közvélemény megítélése szerint Schober dr. megszegte adott szavát és Vaugoin, az ő alkancellárja amiatt fordult ellene, mert Straffellat nem volt hajlandó kinevezni az államvasutak vezérigazgatójává. Ezzel az állítás-

vagy Straffellat behelyezi a vezérigazgatói székbe. Banhans válaszul fölmutatta a tanudézt, amely szeptember 17-re Straffella és az Arbeiter-Zeitung ügyében a bíróság elé szolgáltatta. Ekkor érlelődött meg bennem az elhatározás, hogy míg a pör el nem dől, Straffella kinevezése nem kerül-

AZ ÚJ OSZTRÁK KABINET.

Balról jobbra: Dr. Czermák (közoktatás), Dr. Juch (pénzügy), Hunl (kereskedelem), Starhemberg (belügy), Thaler (földművelésügy), ülve: Schmitz (alkancellár), Vaugoin (kancellár), Dr. Seipel (külgügy).

sai szemben Schober dr. a Neue Freie Presse mai számában részletesen elmondja magatartását az egész Straffella-ügyben és a bukására vezetett affér történetét a következőkben mondja el:

Günther lemondása után az elnöki székre három jelölt is volt, Pöschmann, Straffella és dr. Apolt. E pozíció betöltésére csak az alkotmány-reform végrehajtása után kerülhetett sor és

Apolt, az Alpinen Montana Társaság vezére nem vállalta a megbízást, mert a kormány ellenőrzése nem volt irányé.

Ekkor az alkancellár (érdekes megemlíteni, hogy Schober hosszú előadása során egyetlen egyszer sem írja le Vaugoin nevét és mindig csak mint alkancellárról emlékezik meg róla) és Schumy, Enderes osztályfőnököt ajánlotta elnöknek s vezérigazgatónak Straffellat. Utóbb Banhans elnöksége került előtérbe és Banhansnak lett volna a földadta, hogy Straffellat a vezérigazgató-ságba beiktassa.

Banhansnak azonban az államvasutak igazgatói bejelentették, hogy Straffellával mindaddig nem hajlandók együtt dolgozni, amíg nem bizonyítja be, hogy vagyonát becsületes utón és módon szerezte.

Vaugoin megelégedett azzal a felvilágosítással, amit neki Straffella a vagyonára eredetéről adott. Vaugoin tehát újra követelte Straffella kinevezését.

Julius 16-án a minisztertanács arra szolgáltatta föl Banhanst, hogy az elnökségről vagy lemond-

het szóba és kinevezésére csak akkor kerülhet sor, ha a pör Straffellára kedvező eredménnyel végződik.

A minisztertanácsnak ezt a határozatát Schuster kereskedelmi miniszter közölte Vaugoinnal és egyben Straffellával is. Hosszu időn át nem jött semmi válasz és úgy tűnt nekem, mintha Straffella és Vaugoin ebbe a megoldásba belenyugodott volna.

Julius 26-ikán nagy meglepődésemre Vaugoin benyújtotta lemondását azzal az indoklással, hogy Straffella kinevezésére tett ígéreteket nem teljesítettem.

Augusztus elsején Vaugoin újra lemondott. Ekkor Gürtler dr. lépett közbe, aki elérte, hogy Vaugoin a nemzetgyűlés összehívásáig visszavonta lemondását. Még szeptember 17-én abban állapotban meg Vaugoinnal, hogy az itélet kihirdetése után terjessze elő Straffellára vonatkozó óhaját, de Vaugoin azzal válaszolt, hogy szombaton elutazik és csak kedden tér vissza.

Az ítélet nem volt kedvező Straffellára, tehát kinevezését nem fogantatosíthattam, Vaugoin mégis követelt.

Nem tettem meg azért sem, mert a kereskedelmi miniszter is ellenezte, sőt utóbb le is mondott. Vaugoin ezekután se nyugodott meg, nem szűnt meg pártfogolni Straffellat és be-ta a lemondását.

Pabstot visszahozza a Heimwehr!

Éjszaka jelenti a Reggeli Ujság tudósítója, hogy a

legújabb fordulat szerint Pabstnak Bécsbe

való érkezése már hétfőre várható, de a keddi nap folyamán feltétlenül megérkezik.

A Heimwehr vezetőinek álláspontja az, hogy

Országos őszi férfiruha és szövetakció!

Férfi la karnarn és cheviot öltönytiszta P 18.—
garantáltan tiszta gyapjúanyag részletfizetésre
készpénzért P 16.20

Minőségért, szabásért a legmesszebbmenő garanciát vállaljuk

„KOLOZSVÁR” pamutvászon és chifon külön-
legesség, kiváló minőségben, kivételes ára csak készpénzért P 1.36

„HUBERTUS”-kabát tiszta gyapjúminőség, gondos kidolgozásban részletfizetésre
készpénzért P 38.—
P 34.20

Fiu „HUBERTUS”-kabát tiszta gyapjúminőség, gondos kidolgozás részletfizetésre
készpénzért P 27.—
P 24.30

Kapható az összes vidéki fűszerfiókárudánkban is!
Női szőrmebundák, átmeneti és télikabátiszövetek, angol öltönykelmék nagy választékban.

A Magyar Köztisztviselők Fogyasztási, Termelő és Értékesítő Szövetkezete Ruházati Aruházai:

Budapest: V, G-ól Tisza István-u. 18., IX, Mester-u. 15-17. Vidéken: Debrecen, Győr, Kaposvár, Miskolc, Pécs, Szeged, Székesfehérvár, Viregyháza

Pabst kiutasításával olyan súlyos tény történt, amelyet az új kormány minden rendelkezésére álló eszközzel kell helyreírni.

A Heimwehr még az éjszaka folyamán manifesztumot bocsát ki, amelyet kiragasztanak Bécs utcáin és ebben megállapítják, hogy semmi szükség nincs arra Pabstnak, hogy visszatérésért

Vaugoin kancellár nyilatkozik a Reggeli Újságnak

Starhemberg nem tett antiszemita kijelentést — Okmányokkal bizonyítja, hogy Schober valótlanságokat írt Strafelláról

Bécs, október 5.

— A Reggeli Újság tudósítójának telefonjelenlése. —

A Neue Freie Presse vasárnapi számában, amint arról lapunk más helyén is megemlékezünk, Schober volt kancellár részletesen beszámolt a bukására vezetett Strafellá-ügyről. A cikk igen nagy visszhangot keltett rövid idővel a megjelenés után szinte egész Közép-Európában és ezért a Reggeli Újság szükségesnek tartotta, hogy megismertesse a közvéleménnyel Schober volt kancellár állításainál szemben Vaugoin nyilatkozatát arról, hogy mi az igazság a Strafellá-ügyben.

Vaugoin kancellár este feltizenegy órakor jögdta a Reggeli Újság munkatársát és a Reggeli Újság számára a következő nyilatkozatot tette:

— Először is, Schober volt kancellárnak a Neue Freie Presseben megjelent cikkéről ki kell jelentenem, hogy annak Strafellára vonatkozó részletei nem felelnek meg a valóságnak, sőt egyes részletek annyira elferdítve kerültek a nagy nyilvánosság elé, hogy nem tudok egyebet feltételezni, csak azt az egyetlen egyet, hogy Schober kancellár nem maga írta a cikk minden részletét és az újságról, aki szavait tolmácsolta, nem adta hűen vissza a hallott szavakat.

— A Strafellára vonatkozó passzusok és állítások hamisak és egyenesen elferdítései a valóságnak. Schober kancellár állítólagos állításaival legközelebb emondandó beszédben nyilatkozok és abban pontról-pontra részletesen megcáfolom a volt kancellárnak Strafellára vonatkozó elferdített, vagy elferdítve megjelent állításait. És az én állításaimat nem a szó erejére fogom alapítani, mert okmányokkal és a tanuk egész seregével tudom bizonyítani, hogy Schobernek Strafellára vonatkozó állításai nem felelnek meg a valóságnak.

A Reggeli Újság munkatársa ezután megkérdezte a kancellárt, hogy mi igaz az ellenzéki lapok amaz állításából, hogy Starhemberg herceg a fáklýásmenet során antiszemita izü beszédet mondott volna?

könyörögjön, vagy ebben az irányban bármi lépést tegyen, mert minden becsületesen gondolkozó ember tudja, hogy a mostani kormány legürgősebb feladata, hogy Pabstot visszahozza.

Legfeltűnőbb, hogy ezt a manifesztumot Starhemberg, a belügyminiszter írta alá.

Vaugoin kancellár erre a kérdésre a következőket felelte:

— A lapok teljesen elferdítve és hamisan adták vissza Starhemberg beszédét. Nem igaz, hogy ő az- zál lenyegetőzött volna, mintha Breitner feje a közeljövőben porba hullana, Starhemberg mind-össze annyit mondott, hogy Breitner feje a választási harcban fog elhullani. Ugyanígy nem igaz az az állítás, mintha Starhemberg görbeorru újságrkászokról beszélt volna. Starhemberg csak-ugyan beszélt újságrkászokról, akik az igazságot elferdítve viszik a közönség elé, a közönséget megtévesztik, tudatosan, rosszakarattal és így beszennyeznek közéleti szereplőket. Starhemberg joggal és méltán támadta meg az újságrkászokat ezeket a kalózeit, ámde semmiféle jelzöt nem használt és levevésbé sem használta a görbeorru kifejezést.

— Ma este hosszasan beszélgettem erről a kérdé- sről — folytatta a kancellár — Starhemberg herceggel és ketten pontosan tisztáztuk tegnapi beszédének minden részletét. Nem tett ő semmi- féle antiszemita kilengést. Az egész nem egyéb, mint az ellenzéki sajtó nem is szokatlan mester- fogása a lelkek félrevezetésére a választási küz- delem során. A ferdítések nem is csodálkozom és annál nyugodtabb lélekkel veszem tudomásul, mert hiszen Starhemberg a beszédét százezrek előtt mondta el és ezek a százezrek tanuságot tudnak tenni — és ezek is rá — hogy Starhem- berg a neki imputált kijelentéseket nem tette meg.

A Reggeli Újság munkatársa ezután arról ér- deklődött, hogy Schobernek a polgári blokk je- löltséget elfogadó nyilatkozata után nem kell-e sorra kerülni Schober lemondásának a rendőr- főnöki állásról.

Vaugoin kancellár erre a kérdésre a következőket felelte:

— Schober jelölteséről csak az újságok ré- vén értesültem és amint tudom, bizonyos feltéte- lektől tette függővé, hogy mint pártember részt- vegyen a választási küzdelemben. Öszintén meg- vallva, nem is hiszek benne, hogy Schober kom-olyan vállalná a jelöltséget.

— Ha azonban mégis fellép, tudnia kell, hogy kemény harcra, elszánt küzdelembe indul. Min- den jelölt kemény harcot vállal és ezt neki is vál- lania kell. Természetesen ha a jelöltséget elfo- gadja, mint mindenkinek, ugy neki is le kell vonnia a politikai ildomoság követelményeit.

Hans Hqbe.

Látogatás a Rákóczi-uti rabló- támadó Lusztig Antal feleségénél

„Utolsó pengőmért ennivalót hozok neked” — mondta Lusztig feleségének, amikor szombaton elment hazulról

— A Reggeli Újság tudósítójától. —

A Filatori gát mögött apró -kis házak állnak szétszórvva a beépítetlen, óriási területen. Kaszás- utca 4. Ebben a házban lakott Lusztig Antal, a Rákóczi-uti rablótámadó, fiatal feleségével és hosszú hónapok óta reggelenként ebből a lakás- ból indult el munkát, kenyeret keresni. A kony- hában, az asztal mellett ül Lusztig Antalné.

— Tegnap reggel kilenckor elment hazulról. Én hónapok óta súlyos beteg vagyok. Mielőtt el- ment, azt mondta nekem:

Van még egy pengőm, elmegyek, hozok neked valami ennivalót, csak aludj egyet, mire fölbredez, itt leszek megint.

Az utolsó pengőjével a zsebében arra gondolt, hogy ennivalót hoz nekem, de az uton eszébe ju- tott a mi rettenetes nyomorunk, az én súlyos be- tegségem és ez elvette az eszét...

Szavai sirásba csuklanak és leborul az asztalra. Sajnálattel emelté ez az alig huszonötéztendő fiatal nő, amit a nyomorúság ilyen komor tragédia középpontjába sodort.

— Tessék elhinni — mondja tovább —, rendez, becsületes ember a férjem. Soha büntetve nem volt. Soha senkit nem bántott. Mindig tisztessé- gesen, szorgalmasan kereste a kenyerét. Két szak- mája is volt, egyikben sem tudott elhelyezkedni.

Április óta munka nélkül állott és ehhez még hozzájárult az is, hogy én se dolgozhattam, mert súlyos vese- és szivbajom van.

Neki a legrémesebb az volt, hogy nem tudott se- gíteni rajtam, hónapok óta nézte az én szenvedé- semet és annyi pénze sem volt, hogy egyszer egy orvost hívhatott volna betegágyamhoz. Már korán reggel felkelt minden nap és bement a városba munkát keresni. Utolsó fillereit itthon hagyta ne- kem, hogy vegyek ennivalót és ő gyalog ment be a városba és jött haza elcsüggedve, pénz nélkül, éhesen, elszomorodva. Biztos, hogy szerencsétlen

férjem nem volt eszénél, amikor „ezt a dolgot” elkövette. Idegei felmondták a szolgálatot és így akart segíteni rajtunk. Most mi lesz?

...Tétován, összeroskadva mondja ezeket a szavakat, választ nem is vár erre a kérdésre, mert ki tudna erre válaszolni? Ez a beteg asszony har- mincyolcfokos lázzal hétfőn bemegy a rendőr- ségre, meg akarja nézni az urát.

— Pár szót akarok neki mondani, tudom, ugyse látom sokáig vízont.

Pár vigasztaló szót, amely megnyugtatta kicsit, mert még megöli magát a börtönben.

Lusztig Antalné ezután még elmondja, hogy apja jómódu fuvaros volt itt kint Óbudán. A Kaszás- utca 4-es számú ház és a közvetlenül mellette levő ház az ő tulajdonukat képezte. A házakra azonban az ő apja s nem pedig a férje, mint ahogy ezt tévesen írták az újságok, az Újlakt Banktól 4800 pengő kölcsönt vett fel.

A kölcsönt a bank váratlanul felmondta és miután a visszafizetésre nem állt megfelelő összeg a rendelkezésükre, a két kis házat el- árverezték fejük felett.

Férje nyolc hónappal ezelőtt elvesztette állását a attól kezdve fillérekből tartották fenn magukat. Most már nem volt semmijük, már nem volt mit eladni, zálogba vinni, a nyomor minden rémsé- gével ráfeküdt az egyszobás-konyhás szegényes lakásra. Így indult el ezután Lusztig Antal és végső kétségbeesésében a Rákóczi-uton egy leány kezéből kiszakította a retiküljét.

A főkapitányság bünyúi osztályán vasárnap délelőtt kihallgatták Lusztig Antalt. Középter- metű, intelligens arcú, nyílt tekintetű fiatalember. A nyomor szörnyű csapásai nélkül soha nem ve- temedett volna ilyen bűnre. A háboru alatt, ami- kor apját bevonultatták katonának, anyja meg- halt, Ripka Ferenc főpolgármester vette gond- jáiba őt és testvérét. Ripka Ferenc gondoskodott, hogy a hadiárva ne nélkülözzenek, iskolába já- ratta őket és ugy őt, mint öccsét szakmára tanít- tatta. Lusztig Antal 1928-ban megnősült és nagy életkedvvel alapított magának tűzhelyet. Aztán egymásután jöttek az anyagi szerencsétlenségek, apósának adósságai miatt elárverezték a házakat, állásából elbocsátották, felesége súlyos beteg lett és ő nem jutott keresethez.

Most itt áll a rendőrfogalmazó előtt és könny- belábadt szemekkel felel a feladott kérdésekre.

Jegyzőkönyvi vallomása során a rendőrtiszt- viselő egyetlen egy hazugsággal nem találko- zik.

Mindent, amit mondott, leírták a detektívek s megállapították, hogy valóban fedi az igazságot. A kihallgatást vezető rendőrtisztveselő szánakozva nézi ezt az elbukott, szerencsétlen embert, akit huszonnégy órával előbb még nagyon kis segít- séggel, nagyon kis erővel még lehetett volna még menteni. Ez a segítség azonban késett és Lusztig Antal már nem tudta kivárni. Lusztig Antalt va- sárnap délben rablás kísérletének büntette miatt előzetes letartóztatásba helyezték.

(k. p.)

Felfüggesztették állásától és fegyelmi vizsgálatot rendel- tek el Veig Béla ügyész- ségi irodaigazgató ellen

Súlyos szabálytalanságokat észlelt az ügyészség Veig Béla hivatalában

— A Reggeli Újság tudósítójától. —

Az utóbbi napokban a budapesti ügyészség folyosóján az a hír terjedt el, hogy a pénzkeze- léssel megbízott ügyészségi irodaigazgató ellen fegyelmi vizsgálatot rendeltek el és állásától nyomban felfüggesztették. Ez a hír valóban bi- zonyult, mert — mint a Reggeli Újság munka- társa megállapította — Strache Gusztáv dr., a budapesti kir. ügyészség vezetője körülbelül egy hét előtt valóban elrendelte Veig Béla irodaigaz- gató ellen a fegyelmi eljárás megindítását és intézkedésére nyomban elmozdították állásából, aki azóta az ügyészség iktatóhivatalában telje- sít ideiglenes szolgálatot.

Veig Béla ügye bizonyos tekintetben összefügg az- zal a büncselekménnyel, amelynek központ- jában Varga Károly fővárosi mérnök felesége áll, akit körülbelül három héttel ezelőtt tartó- ztattak le.

Mint ismeretes, dr. Gyulay, a fiatalkoruak ügyével foglalkozó törvényszéki bíró mellé volt beosztva Varga Károlyné patronázhölgy, aki esztendőnk óta nagy buzgalommal és szép ered- ményel működött a bíróság mellett. Vargáné ugyanis sora látogatta a bűnbeesett gyermekek szüleit és ugynevezett környezettanulmányt foly- tatott le és evégből utazási honoráriumot élvezt a bíróságtól.

Vargáné az utóbbi hónapokban körülbelül kétezer pengő összegű utazási költségjegyzé- ket hamisított,

s ezeket a számlákat minden esetben Veig Béla fizette ki. Vargáné visszaélése nyilvánosságra ke- rült, a patronázhölgyet letartóztatták, aki be- ismerte, hogy nyolc esetben hamisított meg köl- ségjegyzéket.

Ez az ügy látszólag már befejezést nyert, de az ügyészség tovább folytatta a nyomozást s miután ugy látták, hogy

Veig Béla irodaigazgató részéről bizonyos

könnyelműség forog fenn, vizsgálatot rendel- tek el ellene,

melynek során Veig tagadta bűnösségét s azt han- goztatta, hogy legfeljebb hanyagságról lehet szó ez esetben. Strache Gusztáv főügyész intézkedé- sére azonban tovább folytatják a bizalmas vizgá- latot és tekintettel arra, hogy

olyan momentumok is merültek fel, amelyek indokolták tették Veig ellen a fegyelmi vizgá- latot, az ügyészség vezetője a pénzkezeléssel megbízott irodaigazgatót állásától felfüggesz- tette

és ideiglenesen az iktatóosztályba osztotta be szol- gálatlételre.

Veig Béla irodaigazgató ügyében vitéz dr. Boronkay István ügyészségi alelnök kapta meg az iratokat, hogy lefolytassa a fegyelmi eljárást. Az alelnök a vizsgálatot már befejezte s az ügy iratai a közeli napokban felkerülnek a bü- nőtétőtörvényszék egyik vizsgálóbírájához, mint vizsgálóbiztoshoz, aki dönteni fog atekintetben, hogy valóban fennforog-e a Veig Béla terhére rótt fegyelmi vétség. Abban az esetben, ha

a hatóság kétségtelenül beigazolvva látja, hogy Veig Béla fegyelmileg vétkes ugy az ügy a törvényszék fegyelmi tanácsa elé kerül

s ha ott a terhelt ellen marasztaló ítéletet hoz- nak, akkor az iratok visszakérülnek vádindítóány elkészítése céljából az ügyészségre.

Ez a fegyelmi vizsgálat nagy feltűnést keltett az igazságügyi körökben és megütözközéssel tár- gyalják a bekövetkezett eseményt, mert Veig Béla 39 esztendőltől már a bíróság kötelé- kében s a közel hetvenéves irodaigazgató éppen a közeli napokban akart nyugalmába vonulni. Természetesen ez a közbejött esemény eltolja a nyugalmabavonulási határnapot, tekintettel arra, hogy az ügy kimenetele döntő fontosságu lesz Veig Béla nyugdíjaztatása kérdésében is.

Jöttem, énekeltem, győztem!

LAWRENCE

TIBBETT

a Metropolitan-Opera tagja, a világ legnagyobb éneke, a

Rádus-Metro filmpalotában

mindennap 4, 6, 8, 10 órakor

Mindenkit elbűvöl csodaszép, kristálytisztá, minden eddigit fölülmuló hangjával, a

SASOK

ÉNEKE

című szines HANGOSFILMBEN

LEHÁR-dallamok, LEHÁR-muzsika

Mindenki, aki látta, a legnagyobb elragadtatás hangján nyilatkozik a filmről

Metro-Goldwyn-Mayer-film

Mi a „PERIRAT“?

SIRKÓ PFFIFER ÉS HESZKY kőfaragómesterek új holysége: Budapest, VII., Károly-körut 3/c (Dob-utca sarok)

Mi a „PERIRAT“?

Olcsó árak Balatonföldváron

Szeptemberben igen mérsékelt utószezonai árakon nyaral- hat Balatonföldváron. Szobák hideg és meleg folyóvízzel személyenként P 3.— Naponra háromszori ízletes, bősé- ges étkezés P 4.60. Kitűnő strand, spór ok, hajókirándulások stb. Fürdő- igazgatóság: V., Sólom-u. 1. Telefon: Aut. 276-64 és Balatonföldváron

Az egyetlen magyar illusztrált reklám-szaklap a

reklámélet 6 pengő

Kiadóhivatal: V, Bálvány-utca 12

Egészséges marad ha Pilavin-tablettából készített fenyőfűrdőt használ

A Pilavin-tabletta drogériákban kapható.

Santorb megcáfolja a pletykákat!

Látogatás a magyar lófejedelemnél, aki két hónap alatt megtanult magyarul és a kőről az ellenségei alaptalan pletykákat terjesztenek — Santorb már husz szerelmeslevelet kapott a lóarisztokrácia hölgyeitől

Kisbér, október 5.

— A Reggeli Ujság kiküldött tudósítójától. — Furesa, pletykás város ez a Pest. Most már nemcsak rangos dámákat, komoly urakat, híres gyallokat és bálozó hölgyeket rágalmazznak, hanem

kikezdte a pesti pletyka a magyar lófejedelemmel, Santorbót is,

akit 350.000 pengőért vettünk meg Angliától, hogy itt a magyar ló nemesítésén közreműködjen. Kikezdte Santorbót, még pedig a legérzékenyebb pontján. Azt terjesztik róla az egész városban, hogy nem tud megfelelni kötelezettségének. Joggal váltott ki érthető megdöbbenést ez a híresztelés, mert 350.000 pengőért végtére is kapunk kell valamit. Nyomban elhatároztam, hogy leutazom Kisbére. Jellemző, hogy Bánhidától, az elektromos centrálétól Kisbérig a világ leggyorsabb lovainak szülőfalujáig másfél órában át döcög a vonat.

Lejt Kisbéren, már a falu külsején is látszik, hogy itt minden méneskari. A falu lakosságának legnagyobb része a ménesbirtok cselédje. Csizmában, bricseszenben, barna bluzba és huszáros vörös sapkában járnak-kelnek. Az egyik utbagázit. El is kísér. Az uton persze Santorból beszélgetünk.

— Szép, szép — mondja —, de az ára még szebb volt. De talán majd felfrissíti a tenyésztet. Mert úgy van ez, kérem — folytatja az értelmes arcú magyar legény —, mint az arisztokrácia. Addig házasságok egymás között, amíg elyengül a nére. Kellét ez a Santorb. Új erőt hoz...

A Santorbót egyébként július 15-én vagonították ki az állomáson, ahová kényelmes lószállító kocsi érkezett társával, Dorsayval együtt. Ez is fedező mén, csak ezt nem háromszázötven ezer pengőért vásárolták, hanem hatvanöt ezerért.

A kisbéri ménesbirtok és a tenyésztés élén egy ezredes áll, aki azonban a St. Leger-díj futtatására Pestre utazott és a helyettese Politovszky Lajos órnagy fogad.

— Mi újság van Pesten? — kérdi.

Habozás nélkül megmondtam az igazat. Azért jöttem, hogy meggyőződjem arról, igazak-e azok a hírek, hogy a Santorból rossz vásárt csináltak, mert állítólag impotens és nem tud eleget tenni a ráváró kötelezettségeknek.

Nevelve választott Politovszky Lajos.

— Akik ilyen híreket terjesztenek, azok a kisbéri ménes és a Santorb „jóakarói” lehetnek. Nem más ez a hír, mint szemszédett hazugság. És a hír terjesztői csak analfabeták lehetnek a lótenyésztés terén.

— Tudni kell ugyanis, hogy a telivér lovak fedezetése csak február 15-én kezdődik és júniusban már véget is ér. Amint a Santorb Angliában abszolvál, elszállítottuk brit hazájából, hogy a nyári időszak alatt megszokja a magyar levegőt és a magyar kosztot.

Az órnagy ezután lehozatta szobájából a lovak gothai almanachját, amelybe a lovak családfájának alakulását jegyzik. Megmutatta. Nemesak az angliai pályákon futnak Santorb-ivadékok, hanem

a budapesti lóversenyterén is sikert ért már el az egyik fia, a kétéves Sátán, amelyik Angliában született és Budapestre hozták.

A Sátán Santorbnek és Sounesnek a fia a máris sikerrel szerepelt a kétévesek versenyén — Ime, az élő cáfolat.

— Ugylátszik, sok ellensége lesz a kiváló teljesítőképességű mének és azért terjesztenek róla rosszakaratú híreket, mert elhódítja a privát ménektől a kancákat.

Véget is ért a beszélgetés és rögtön utána megállapítottam, hogy indokolt a Santorb vetélytársainak a félelme, vagy legalább is indokolt a vetélytársak tulajdonosainak a rágalomhadjárata.

A Santorb ugyanis már több mint husz szerelmes levelet kapott a magyarországi lóarisztokrácia hölgytagjaitól, ami lótenyésztői nyelvre lefordítva annyit jelent, hogy

több mint husz előjegyzés várja a kora tavaszra, amikor az ország különböző tenyésztésében levő kancákat Kisbére szállítják, hogy Santorb udvarába bevezessék őket.

Évenként mintegy negyven fedezésre számítanak Kisbéren, ami ezer pengőjével számítva, negyven ezer pengő jövedelmet jelent. De jövedelemmel jár az állami kancák fedezése is, mert a csikók árából évenként három-négy csikó világrajottét véve alapul, nyolc-tízezer pengő gyűl össze.

Ez évi ötvenezer pengő jövedelem.

Annyi, mint egy jódotólt vezérigazgatóé.

A Santorb hat telivér és négy félvér társával együtt a főistállóban lakik rendes körülmények között és teljesen sportszerű életet él. Reggel öt órakor kel és este nyolc órakor fekszik. Szinte negyedórától-negyedórára be van osztva az ideje és a napot másfélórás könnyű lovaglással kezdi, délután pedig átviszik a nyaralójába. A nyaraló olyan nyári istállóféle. A ménesbirtok angol parkjának a közepén áll ez a kis lakostály, ahol csak hárman laknak, a Santorb, a Dorsay és Elekes István, a komornyikjuk. Mindegyik mének egy-egy félholdnyi területen ugynevezett kifutója van, ott legelnek és szaladgálnak.

Elekes István nagy bajban volt eleinte. Hiába beszélgetett a Santorbbal, hiába hívta, hiába becézte, a Santorb nem hallgatott rá. Nem gögből tette, hanem azért, mert csak angolul tudott.

Mos viszont, két hónap után

már remekül érti a magyar szót

s a kifutónak a végéből is utnak indul, ha a névét hallja.

Egy kicsit ideges, de fejedelmi külsejű állat a Santorb. Fényes, fekete szőre messziről megkülönbözteti a többi földi halandó lovaktól. Igaz, hogy a legválogatottabb lóherével és hamisítatlan ó-zabbal tartják. Joggal a királya a Kisbéren élő kétszázhatvan telivérnek és félvérnek. Apropos, félvér.

Hogy a pletykákat megcáfolják, még ezen a héten elcsábították Santorbót. Egy félvilági lóval, akarom mondani, egy félvér lóval. Épp úgy, mint a kamasz diákokat. Majd akkor aztán megmutatja, hogy mit tud.

A kisbéri lótenyésztés hivatalában nincs pihenő. Vasárnap is dolgoznak. Épp az egyik kiöregedett

Október 6-16-ig

sok ezer pár

harisnya, kesztyű, nadrág, sok száz darab kötött kosztüm, női és gyermek kötött kabát, pullover szenzációs olcsó árusítása

Selyemharisnya	kitűnő mosó, csekély szépségihával, 3.90 helyett	P	2'20	Téli selymezett melegnadrág	hibátlan, 4.80 helyett	P	3'10
Selyemharisnya	kitűnő mosó, prima minőség, minden színben, 4.80 helyett	P	2'70	Svájci melegnadrág vagy ing		P	2'—
Selyemharisnya	kitűnő mosó, teljesen hibátlan, 5.40 helyett	P	3'30	Svájci meleg ingnadrág		P	2'80
Férfi magasharisnya	tiszta cérna rep., 4.80 helyett	P	2'40	Gyermekpullover		P	3'—
Férfizokni	dívatszínben	78 illér és P	1'10	Gyermekkoroszka	gyönyörű színekben, 9.60 helyett	P	4'80
Őszi kesztyű	dívatszínben, 3.20 helyett	P	1'60				
Mosóbőr női kesztyű	szürke, barna, leher színekben	P	4'80				
Mutyabőr női és férfikesztyű	8.80 helyett	P	4'80				

Divatkosztüm 29'80
legjobb gyapjából, P 68- helyett P

GJB selyemharisnyák 6 minőségben legolcsóbban nálam kaphatók

Viszonteladók ezen idő alatt nem szolgálunk ki!

WEISZ SAMU Király-u. 2 (Anker-palota)

Az eladás mennyiségének jogát fenntartjuk!

apamént szállítják a vasutra, amikor visszafelé indulunk.

— Szegény Ossian, — sajnálják a kísérei.

— Jó zabkereső csikók az utódai.

Kerster Károly dr. tenyésztő vásárolta meg öt-

százért. Nem ötszázézerért, mondd és ird: öt-száz pengőért. Nagy a differencia háromszázötvenezer pengő és ötszáz pengő között. De így van ez, mire egy apamén eljut odáig.

Oláh János

Peyer Károly terve az OTI építkezési akciójának megindítására

Csak kölcsönöket akar adni a szociáldemokrata pártvezér

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

A Népszava vasárnapi számában Peyer Károly országgyűlési képviselő hosszabb cikkben azzal a kérdéssel foglalkozik, hogy a Társadalombiztosító öregségi ágazata milyen módon helyezhetné el gyümölcsözően tőkét. Peyer kimutatja, hogy 1930-ban előreláthatólag 20.5 millió pengő lesz az öregségi alap bevétele és a következő években is ennyire lehet számítani. Az albertfalvai építkezést Peyer Károly „szerénsetlen üzletnek” minősít, mert az építkezés alig három százalékot jövedelmez. A Társadalombiztosító Intézetnek — írja Peyer Károly — nem az a rendeltetése, hogy házakat építsen és házakat kezeljen, hanem hogy a pénzének megfelelő kamatozásáról gondoskadjon. Éppen ezért azt tartja az egyetlen helyes utnak, hogy

ne az Intézet építsen, hanem adjon olcsó kölcsönt azoknak, akik építkezni akarnak.

A Társadalombiztosító 6-6.5 százalékért folyósíthatja a kölcsönöket és az építési szándékozónak az építkezési összeg hetven százalékát is kiadhatja. E terv szerint a Társadalombiztosító pénzből ezernél több családi ház építhető évente. Ezáltal lehetővé válik, — mondja Peyer, — hogy végre kisemberek, munkások és tisztviselők, kiskereskedők és kispárosok az egész országban saját otthonhoz jussanak és a Társadalombiztosítóba befizetett összeget a leghasznosabban használhassák fel.

Peyer Károly terve már hamis premisszái miatt sem valószínű meg. Abból indul ugyanis ki, hogy egy kétszobás családi ház építkezési

költsége nyolcezer pengő.

A valóságban ezzel szemben egy kétszobás családi ház építkezési költsége ennek az összegnek közel kétszerese.

Tudni kell ugyanis, hogy a családi ház az építkezéseknek legdrágább formája, miután elszórtan épülnek és ezért már a fuvar költségek is nagymértékben drágítolag hatnak. Ebben az esetben tehát az évi kamat és tőketörlesztés, tehát az összteher, nem mint Peyer mondja, 450 pengő, hanem ennek az összegnek a duplája, amelyről pedig Peyer sem mondhatja el, hogy azt mindenki könnyen tudja fizetni.

De más szempontból sem kivihető ez a terv. És csodálatos, hogy éppen Peyer Károly az, akit fel kell világosítani arról, hogy

sem a munkásság, sem a többi ugyanevezett kiegészítendő nem rendelkeznek ma olyan tartalékok felett, amelyek lehetővé tennék számukra az építkezést, még akkor sem, ha az építkezési összeg hetven százalékát áll kölcsönként rendelkezésükre.

Vagy talán azt hiszi Peyer Károly, hogy akár a munkások, akár a kiskereskedők, kispárosok vagy tisztviselők között olyan sokan vannak, akiknek öt-hatezer pengő tőke áll rendelkezésükre ilyen célra? E szerint tehát csak az a lehetőség állhatna fenn, hogy a Társadalombiztosító tőkésnek nyújtana építkezési hiteleket. Ebben az esetben azonban ez a terv a szociáldemokrata párt segítségével bizonyára csak alacsony házbér garantálása mellett valószínű meg. Hogy ez a megoldás az egész építkezési akciót kétségessé teszi, talán mondani se kell.

Filc-cloche 7.80
fesz, divatos forma, chenille-hímzéssel, a legújabb divatszínben, bélelve

Filc-cloche 3.00
fiatalos forma, jó gyapjuminőség, sok divatszínben, ripsz-szalagdíszítéssel

Bársonysapka 6.80
jóminőség, velvetből, szalagdíszítéssel, fekete, kék és barna színben, bélelve

Bársony-barett 10.80
legdivat. forma, kézi kidolgozott, fehér szalagdíszítéssel, szalagdíszítéssel, új divatszínben, bélelve

Filc-tock 4.80
jó gyapjuminőség, apart, fiatalos forma, szalagdíszítéssel, új divatszínben

Ullstein-szabásminta több ezer őszi és téli divatminta beérkezett

CORVIN

Az állandó érdeklődés következtében a **DIVATREVÜT** minden délután pontosan 4 órakor **MEGISMÉTELJÜK**

Ripka Ferenc rendezi sajtó alá Vass József irodalmi hagyatékát

A tiszta jövedelem teljes egészében a családé

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Alig, hogy szemét lehunyta Vass József, megindult különféle katolikus hitbuzgalmi érdeklőségek között a verseny hogy

ki kapja meg Vass József irodalmi hagyatékának könyvkiadói jogát.

Vass József után rengeteg beszéd, hírlapi cikk, tanulmány maradt hátra, amelyek értékes kincsét alkotják a magyar nemzeti szellemi vagyónak. Tulajdonképpen az Akadémiának kellene ez az óriási hagyatékot sajtó alá rendeznie és kiadni, mert mint a világ leggazdagabb akadémia, bőségesen rendelkezik az anyagi eszközök felett, amelyet ez a kiadói munka igényel. De az Akadémia tudvalevőleg csak akkor siet, ha élő minisztereket kell tagjai sorába iktatni és eddig egyáltalában nem érdeklődött — mint kötelessége lett volna — Vass József művei iránt. Pedig az erkölcsi siker mellett, amely Vass József műveinek kiadását természetszerűleg kísérni fogja, nem jelentéktelen anyagi siker is várható, hiszen nemcsak a legszélesebb katolikus körök, de másfajta olvasóközönség is kétségtelenül meg akarja majd szerezni Vass József klasszikus becsédeit és írásait.

Nyilván ez a szempont vezette az említett hitbuzgalmi köröket is, amikor megkezdték a tülekedést Vass József irodalmi hagyatéka körül, ezeknek a köröknek azonban már semmi kilátásuk sincs arra, hogy a kiadói jogot megszerezzék,

mert a család barátai úgy határoztak, hogy az egész hagyatékot sajtó alá rendezés céljából Ripka Ferenc főpolgármesternek és Dréhr Imre volt államtitkárnak, az elhunyt legjobb barátainak adják át. Dréhr Imre már hozzá is fogott a munkához.

A könyvek jövedelme maradék nélkül a Vass-családot fogja illetni és abból senki más hasznát húzni nem fog.

Természetes, hogy, akik a sajtó alá rendezéssel foglalkoznak, munkájukat teljesen díjtalanul bocsátják a család rendelkezésére.

Vass József művei előreláthatólag sorozatos kiadásban fognak megjelenni; az első kötet megjelenése valószínűleg karácsonyra várható.

Mindenesetre örvendetes, hogy a család barátai ezt a megoldást találták és nem engedik megismételni azt az esetet, amikor Prohászka Ottokár szellemi hagyatékának kiadásánál egyesek nagy hasznát vágta zsebre.

Helgoland szigetén öngyilkos lett egy magyar kommunista

Grün Sándor, Kun Béla barátja főbelötte magát

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

A budapesti főkapitányság értesítést kapott a német hatóságoktól, hogy két héttel ezelőtt Helgoland szigetén, egyik szállodában agyonlőtte magát egy harminc év körüli fiatalember, aki Hegyesi Sándor néven írta be magát a szálloda vendégkönyvébe. A rendőrség az öngyilkosság ügyében megindította a nyomozást és megállapította, hogy az öngyilkos fiatalember magyar származású, azonban nem Hegyesi Sándornak hívják, hanem Grün Imrénak. A berlini bünyői rendőrség a további kutatások során kiderítette, hogy Grün Imre egy gazdag budapesti terménynagy kereskedőnek a fia, akinek forradalmi szereplése miatt kellett hazáját elhagyni. Még tizenkilencszázötven sem volt, amikor a Károlyi-, majd a kommunista-uralomban élénk szerepet vitt és amikor a kommün megbukott,

Magyarországról menekülnie kellett.

Romániában telepedett le, azonban itt csak rövid ideig fejthetett ki kommunista propagandát, mert az ottani hatóságok letartóztatták és hosszabb ideig fogva tartották. Szabadulása után a Balkán országait járta és mindenütt kommunista propagandát fejtett ki. Hónapokkal ezelőtt Bécsbe utazott, itt is aktív részt vett a kommunista mozgalom irányításában, majd egy barátjával együtt Berlinbe utazott, hogy a németországi kommunista párt szolgálatába álljon.

Berlinből három héttel ezelőtt utazott el

Helgoland szigetére, ahol azután most anélkül, hogy bárkinek is bucsusorokat írt volna, a szállodai szobában agyonlőtte magát.

A Reggeli Ujság munkatársa a főkapitányság politikai osztályán érdeklődött az öngyilkos fiatalember budapesti kapcsolatairól és közelebbi személyi adatairól. A politikai osztályon, ahol tudvalevően a legpontosabb nyilvántartást vezetnek nemcsak a magyar, hanem az ismert külföldi kommunistákról is, a következő felvilágosítást adták:

A Károlyi forradalom idején a forradalom vezetői mellett szerepelt egy fiatalember, akit

Grün Sándornak hívtak és rövid ideig a forradalom alatt a külügyminisztérium sajtóosztályán teljesített szolgálatot.

Ez a Grün Sándor jó házból való, tanult fiatalember, aki a Károlyi-kormány bukása után a kommunisták sorába állott. Kun Bélával is közelebbi barátságba került, lelkes agitátora volt és amikor a kommunista vezetőknek menekülniük kellett, ő is ezekkel együtt hagyta el az országot. A Helgoland szigetén öngyilkos lett Grün Imre valószínűleg azonos ezzel a Grün Sándorral, csupán a keresztnevével történt csere.

A főkapitánysági nyilvántartó szerint Grün Sándor a kommün bukása óta nem volt Magyarországon, mint emigráns kommunistát tartják nyilván. 1899-ben született Perjámoson, édesapja gyáros volt. Budapesti kapcsolatairól a főkapitányság politikai osztálya semmit sem tud. A rendőrség most érintkezésbe lép majd a berlini rendőrfőnökséggel és egészen pontos adatokat kér az öngyilkos fiatal kommunista személyére vonatkozóan.

A kálváriai kisleányok rémét letartóztatta a rendőrség

Harminckét esetben volt büntetve különböző bűncselekmények miatt

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

A rendőrség letartóztatta Hajas Sándor 42 éves foglalkozás nélküli egyént, aki veszedelmes üzemekkel irányította magát a rendőrség figyelmét. Hajas Sándor nap-nap után megjelent a Kálváriai téren és tíz-tizenkét éves kisleányokkal kötött ismeretséget. A kisleányokat csokoládéval, cukorral s hízogó szavakkal a közeli moziba csábította. A mozgóképészinház jegyzőjének feltűnt, hogy az ismeretlen férfi szinte nap-nap után más és más gyermekkel jelenik meg a moziban s ezért figyelni kezdte. Észrevette azt is, hogy a kisleányok előadás alatt ki akarnak menni a nézőtérrel, azonban a férfi erőszakos-

kodik velük. Jelentést tett ezekről az eseményekről a rendőrség a főkapitányságnak, ahonnan deklétívét küldtek ki a Kálvária-térre. A megfigyelések alapján sikerült a férfit két nappal ezelőtt tettenérni, amikor cukrot kínálgatva, két kisleányt akart moziba csalni. Kihallgatása során tagadta a terhére rótt bűncselekményt, azonban a rendőrség kihallgatta a gyermekeket is, akik mind súlyosan terhelő vallomást tettek ellene. A főkapitányság bünyői nyilvántartójában megállapították, hogy Hajas Sándor harminckét esetben volt már büntetve, ezek közül két esetben lopásért is. Átkísérték az ügyészség fogházába.

Többrendbeli sikkasztás, csalás és csalárd bukás büntetvével vádolja az ügyészség Halmay Tibort

Elkészült a vádirat — Időközben Halmay Európa egyik legjobban fizetett filmszínésze lett

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Az ügyészség most fejezte be annak a bűnyűnek a nyomozását, amelynek vádlottai Halmay Tibor, a Berlinben filmszerepléssel európai hírt szerzett színész, Jorgovits Xavér dr. ókatorikus vikárius és Schnürmacher Ignác kávék, akiket

többrendbeli sikkasztás, csalás és csalárd bukás büntetvével vádol az ügyészség.

Annakidején sokat beszéltek Budapesten Halmay Tibor vállalkozásáról. Halmay összpörölt magának egy kis pénzt felléptéidijából és bérbevette a Casino de Paris-t és

alkalmazottaitól több ezer pengő óvadékot szedett össze.

A vállalkozás megbukott és a lakálügyből — bűnyű lett.

A károsult óvadékos alkalmazottak bűnvádi uton tettek feljelentést Halmay ellen. A most kibocsátott 11171/1929. kü. számú vádirat részletesen foglalkozik Halmay, Jorgovits és Schnürmacher szerepével.

Halmay Tibort az ügyészség azzal vádolja, hogy 1926 novemberében Schnürmacher Ignácól átvette a Casino de Paris bérletét azzal, hogy a Révay-utcai helyiségben nyugateurópai stílusú mulatóhelyet rendez be.

Nagy ambícióval, de az üzlet lényegéhez való hozzáértés nélkül látott munkához Halmay Tibor, aki kellő tőke hiányában már működésének első napjaiban megbukott.

A művész egyre-másra kénytelen volt fizetési prolongációkat kérni, végül belátva, hogy nem tud megküzdeni a súlyos gazdasági helyzettel, becsúta a Casino de Paris kapuit.

Néhány nappal azután, hogy a Casino de Paris mulatóhely megszűnt, a lakál volt gondnoka, Antal Frigyes ezerkétszáz pengős óvadéksikkasztás címén fejtette Halmay Tibort. Ehhez a feljelentéshez csatlakoztak Anda Béla és Bors Károly főpincérek, akikről kétezerpengős, illetve kétezeröttszáz pengő óvadékot vett fel Halmay. Havas Gyula üzletvezető háromezernégyszáz pengős sikkasztás címén tett feljelentést. Baki József ruhaterbélő pedig előadta a rendőrségnek, hogy Halmay Tibor kétezer pengős óvadékát nem tudja visszaadni. Ugyancsak feljelentette a mű-

vészt a Váci püspöki Uradalmi Borpince R.-t. is, azért, mert Halmay Tibor Schnürmacher Ignácól, a kaszinó előző bérletjéről átvette a bizományként kezelt borokat, azokból körülbelül száz üveget eladott, de az ellenértéket, háromszázhusz pengőt saját céljaira fordítva, elikkasztotta. 1926 novemberében százötven pengő elikkasztása miatt Lukács cukrász is panaszt tett Halmay ellen, aki fizetési kötelezettségének egyáltalán nem tudott eleget tenni.

Halmay Tibor annakidején a főkapitányságon beismerte, hogy átvette a szóbanforgó óvadékokat, de védekezésül azt hozta fel, hogy

valamennyi alkalmazottja beleegyezett abba, hogy az óvadékokat üzleti vállalkozásába befektesse.

Ezt a védekezést időközben a sértettek megcáfolták és mindezeket túl az ügyészség

a Halmay által aláírt óvadéklevelekből is megállapította, hogy védekezése valótlan, nem volt joga a kauciókat saját céljára felhasználni.

Most készül el ebben az ügyben a vádirat, a budapesti büntetőtörvényszék vádtaadásának elnöke, Ottrubay Dezső dr. most tüzi ki a kifogási tárgyalást, amelynek kimenetele elé élénk érdeklődéssel néz tout Budapest. Halmay pedig távol Budapesttől sorra aratja ezalatt filmsikerit és az európai filmbörzén a legjobban dotált filmművészek közé számít.

A poruljárt hitelezők, Halmay legutóbbi filmszerepéhez híven, énekelhetik most már a sláger: — Auch du hast mich einmal betrogen...

Szemalatti ráncok
megszűnnek a patikában kapható amerikai
HERO-SKIN
használatával. Főraktár: KOZMOCHEMIA RT.
Buda est, Hermina-ut 8.

VIRÁG
csokrok, arrangementek.
KOSZORUK
a legszebb és legizlésebb
k i v i t e l b e n
KALTSCHMID
élővirág-szalokban
Vidékre is szállít.
Harminc éves ismert cég.
Megrendelések pontosan
házhoz szállítva.
Budapest, VI. ker.,
Andrássy-ut 46. sz.
Telefon: 216-98

Mi a „PERIRAT“?

Minőségben utólrheletlen!
az eredeti védjegyvel ellátott
AHAB
American Heating rendszerű folytonégő kályha
már 35 év óta használatban
A jelenkor legjobb folytonégő kályhája!
Egy kályha fűti az egész lakását!
AMERICAN HEATING
Kályhagyár Rt. gyári irodalma:
Budapest, VI., Andrássy út 17.
Telefon: Aut. 275-87
Fizetelméztetés. Az eredeti „AHAB“ védjegyű American Heating rendszerű folytonégő kályha, mely már több évtizeden keresztül van forgalomban, Budapesten csak teni cím alatt kapható.
Címre üvnylünk!

MAGYAR LÉGI FORGALMI RT.
ŐSZI MENETREND
Érvényes 1930 október 31-ig.
7.00 15.00 ind. BUDAPEST érk. 9.45 16.30
8.40 16.40 érk. WIEN ind. 8.15 15.00
Vasárnapokon az alábbi menetrend érvényes:
7.00 ind. BUDAPEST érk. 11.00
8.40 érk. WIEN ind. 9.30
14.50 ind. BUDAPEST érk. 9.10
16.00 érk. PECS ind. 8.00
16.10 ind. PECS érk. 7.50
16.30 érk. KAPOSVÁR ind. 7.30
Napoként, vasárnap kivételével, okt. 15-ig közlekedik.
Az autók indulnak: Budapesten a Váci-utca 1. sz. alól 45. Wienben a Bristol-tól 40. Pécsen a Tausz-banktól 30. Kaposváron a Somogy megyei Takaréktól 30 perccel a repülőgép indulás előtt.
Felvilágosítás és jegyváltás: Magyar Légiforgalmi Rt., IV., Váci-utca 1. Tel.: 808-88. Központi Menet-jegyiroda és az összes bókók, Wienben: Luftreise-bureau, Kärntnering 5 Tel.: R 28196.
LEVELÉT ÉS CSOMAGJAIT KÜLDJE LÉGIPOSTÁN!
Díjszabásért forduljon szállítási osztályunkhoz:
Tel.: Aut. 808-89.

Mi a „PERIRAT“?

A
EMINA
MARTON NŐVÉREK
DIVATSZALONJA
BUDAPEST, IV. KER.,
TÜRR ISTVAN-UTCA 9
szeptember első hetében kezdte meg őszi divatbemutatóját!
Polgári árakért
eredeti francia modellek

Boris és Giovanna házassága az olaszok balkáni pozícióját erősíti Balkánon

Vasárnap Athénben új Balkán-konferencia kezdődött — Az olaszok Jugoszláviát kikapcsolják a szomszédaik közül

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Bulgária népe esztendőket óta várja, hogy király, Boris megházasodjon. Most megtörtént, hogy eljegyezte az olasz királyi harmadik leányát, az alig huszonhároméves szépséges Giovanna hercegnőt. A bulgár nép örömmámorban uszít, a király autóját minduntalan megalították az utcán, vállalkira emeltek a királyt és úgy vitték be a miniszterelnökségre. A bulgárságnak nagyon kedve van, hogy az olasz királylánnyal való házasság révén még közelebbi kapcsolatba kerül Olaszországgal.

BORIS bolgár király.

Ugy hírlik, hogy a házasság indító oka érzelmi és Boris király kijelentette volna, hogy soha nem nőül megha az olasz hercegnőt el nem jegyezheti, de kétségtelenül a házasságnak rendkívül nagy a diplomáciai jelentősége is.

Olaszország a Balkánon idáig csak az Albániában szerzett befolyásai révén vette meg a lábát, de ez a házasság lehetőséget ad aspirációinak további kielégítésére is. Ezek az aspirációk nem találkoznak a bulgár nép ellenszenvével, különben a házasság terve nem okozott volna a lakosság körében szinte hihetetlenül nagy örömméretet.

Bulgária pozíciójának megerősödését óhajtja, Olaszország pedig szövetségeket keres a Balkánon politikájának alátámasztására. Olaszország balkáni politikája ma elsősorban Jugoszlávia ellen irányul, igyekszik a jugoszlávokat külpolitikai elszigeteltségbe vetni. Boris király Giovannával való házasságánál ugyanolyan sikeresnek kell elkönyvenni azt a Balkán konferenciát is, amely vasárnap délelőtt ült össze Athénben.

GIOVANNA olasz királyi hercegnő.

Ezen az athéni konferencián megjelent Bulgária, Románia, Törökország, Jugoszlávia és Albánia képviselője, ehát valamennyi balkáni állam, de ez a konferencia az olaszok üsz-tönzésére ült össze.

Az athéni értekezleten nagyobb küldöttséggel képviselteti magát Románia. Kétségtelenül az arra, hogy azok a tapogatózások, amelyek a benső olasz-román viszony megteremtésére két év előtt megindultak, mostanában alkalmasint több megértéssel találkozhatnak és

a helyzet legújabb alakulása értelmében nem tartozik a messzelekvő lehetőségek közé az olasz-román megegyezés, ami egyáltalán Jugoszlávia teljes és tökéletes elszigetelését jelenti.

Az athéni konferencia megnyitása

Athén, október 5.

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

A felfogóztott városban ma nyitották meg a balkáni konferenciát, amelyen Albánia, Bulgária, Görögország, Románia és Törökország képviseltette magát. Megjelent Jugoszlávia hét delegátusa is.

Papanasztazi megnyitóbeszéde után Venetiosz miniszterelnök beszélt, aki hangzottatta, hogy a konferencia azt a célt szolgálja, hogy a Balkán országait szorosabb Unió felé vigye.

Utána Lafonatina, a Nemzetközi Békéiroda al-elnöke, majd a hat delegáció vezetője beszélt.

Rómában lesz az esküvő

Szófia, október 5.

A király mellett rendezett lelkes tüntetés két óra hosszáig tartott és körülbelül százezer ember vett részt benne. A menet a miniszterekkel az élen a királyi parkba vonult, ahol ekkorra már megjelent Boris király, Cyril herceg, Eudoxia hercegnő és István metropolita érsek. Liaposeff miniszterelnök beszéddel üdvözölte a királyt, aki ezután kezét fogott a kormány tagjaival, majd fogadta a városi tanács és a hadsereg kiüldötteit. Ezalatt repülőgépek cirkáltak a park felett és virágcsokrokat dobáltak le. A király előtt díszmenetben haladtak el a különböző egyesületek, szövetségek, valamint a katonaság. A tüntetés befejeztével a király vendégül látta a kormány tagjait, a polgármestert és a metropolitát.

Boris király Rómába utazik, ahol az esküvői szertartáson megjelenik Ferdinánd volt bolgár cár is.

Az eljegyzés történetéről megírják a lapok, hogy a király már öt év óta levelezésben állott Giovanna hercegnővel, aki már ért bolgár nyelven. Boris király már szeptember 25-én értesítette a miniszterelnököt és István metropolitát házasságáról, de a tényt mostanig titkolták. A vallási kérdést, hirtelen úgy oldották meg, hogy a házasságból származó gyermekeket a görögkeleti vallásban nevelik, a királyné azonban római katolikus marad. Az esküvő napját ezután állapítják meg. A római katolikus esküvő Rómában, míg a görögkeleti Preslavban, Bulgária régi fővárosában lesz. Ezen is részt vesz Ferdinánd, a volt király, aki arra az időre Bulgáriába jön.

Albrecht királyi herceg október 26-án tartja egyházi esküvőjét az ó-katolikus egyház törvényei szerint

A királyi herceg 25.000 pengőt adott a rákosszentmihályi ó-katolikus templom építésére

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

A Reggeli Ujság jelentette, hogy Albrecht királyi herceg áttér az ó-katolikus hitre és az ó-katolikus szertartások szerint fogja oltár elé vezetni a polgári törvények szerint már elvett feleségét. Hírünk nagy feltűnést keltett és több oldalról próbálták cáfolni.

Információnk megerősítésül most a következő pozitív tényeket jelenthetjük:

A rákosszentmihályi ó-katolikus templom munkálatai már a befejezéshez közelednek. A nagyszabású megépített templom már teljesen berendezetten várja az első istentiszteletet és értesülésünk szerint a jövő vasárnap, október 12-én felszentelik a templomot. Miközben a templom építési munkálatai folytak, az ó-katolikus egyház bizonyos pénzzavarok közé került, minthogy a templom építése az előirányzott összegnél jóval magasabb volt. Mint értesülünk, a hiányzó összeget, egészen pontosan 25.000 pengőt, Albrecht királyi herceg ajándé-

Mi a „PERIRAT“?

Csillárok részletre
10-20 pengős havi kész-árban
törlesztésre, előleg nélkül is kaphatók Akácia-utca 6. bejárat a dohányutcai oldalán. Tisztviselőknak árengedmény!

kozta az ó-katolikus egyháznak Jorgovits Szé-
vér vikárius után.

Mint munkatársunk bizalmasan értesült, Albrecht királyi hercegnek az ó-katolikus egyház törvényei szerint való esküvője október 26-án lesz a rákosszentmihályi ó-katolikus templomban.

DR. FÉNYES szakorvos
vér-, bőr- és nemibetegeknek rendel egész nap
Rákóczi-ut 32. I. em. 1 ajtó. Rókussal szemben

Dr. Bergsmanné Iona
Zongora-tanfolyama
kezdők és haladók részére
Wesselényi-utca 18. Telefon: 425-44
Egyéni oktatás, olcsó árak!

Dr. KAJDACSY szakorvos
rendel 10-4 és 7-8-ig férfi- és női betegeknek
VIII. József-körút 2. sz.

Meghívó az ideai szőrmedivat-bemutatóra!

Nagyszerű ujitást vezetett be egy előkelő belvárosi cég

Köztudomású dolog, hogy a vásárlóközönség, mielőtt szükségletét beszerezné (különösen ha szőrmedivatról van szó), annak minőségéről és áráról tájékozódik. Sokszor napokig ellart, míg igényének megfelelő darabot talál, amely különösen külföldieknek és vidékieknek nagy idővesztést jelent. Fenti szempontokat figyelembe véve, Breitfeld szücs-cég azt az ujitást

vezette be, hogy előkelően berendezett helyiségekben minden délután fél 5-től 5 óráig 50 különféle szebbnél-szebb bundát mutat be. Minden bunda számmal van ellátva és a kézhez kapott árjegyzék tájékoztat azok áráról. Breitfeld szücs-cég ezen ujitással finom anyagból készült bundáinak nemcsak belföldi, hanem külföldi versenyképességét is igazolja.

Alant közli Breitfeld szücs-cég árait:

1. Perzsia és breitschwanz perzsia bundák P 1400, 1600, 1800, 2000, 2200, 2500, 2700, 3000.	7. Mormota bunda P 550, 650, 750.
2. Pézsmahas bunda P 550, 650, 750, 850.	8. Nerz peyaniki bunda P 450, 500, 600, 650.
3. Pézsmahát bunda P 600, 700, 750, 850.	9. Perzsaláb bunda P 700, 850, 950, 1100, 1200.
4. Fekete orosz esikóbunda P 450, 500, 550, 650, 750.	10. Fekete hocibunda P 300, 350, 450.
5. Barna és noisette esikóbunda P 500, 600, 700, 800.	11. Gailae breitschwanz bunda skungsszal P 2000.
6. Szürke és drapp színű mókusbunda P 1200, 1400, 1700, 2000.	12. Kanadal nerz bunda P 6000, 7000, 8000.
	13. Valódi breitschwanz bunda P 4000, 5500, 7000.
	14. Főkabunda P 400, 450, 550.

Kilencszázmillió pengőről három év alatt hatszázmillió pengőre csökkentik a magyar költségvetést

Bizalmas rendeletek mentek szét az összes közhivatalokba, amelyek értelmében a már megszavazott ideai költségvetést is öt százalékkal redukálják

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Bethlen István gróf miniszterelnök, amióta szabadságáról visszatért, ugyszólván napról-napra tanácskozik a gazdasági miniszterekkel Mayer Jánossal, Wekerle Sándorral és Bud Jánossal, hogy a közelgő tél fenyegető problémáit megoldhassa.

Országszerte a vidéki városok, törvényhatóságok és a vármegyék

közmunkáinak a megindításától várták az általános munkanélküliség enyhülését és nagy megdöbbenést váltott ki az elmúlt hét péntekjén tartott minisztertanács után kiadott kommuniké. A kommuniké szerint korai és túlzott volt minden kombináció, amit a közmunkák közeli megindításához fűztek, mert a közmunkák kiadására csak a parlamenti őszi ülészek megkezdése után kerülhet a sor. Ezalatt az idő alatt kell gondoskodnia ugyanis a kormánynak arról az anyagi fedezetéről, melyet az államnak kell biztosítania a törvényhatóságok megszavazott költségvetési tételei mellett a vidéki közmunkák megindítására.

Évek óta hirdetik a takarékoságot, azonban csak az ideai költségvetés volt az, amely a tavalyihoz képest öt százalékkal redukcióval készült. Az adóanyagok közben teljesen kimerültek és ez a magyarázata annak, hogy a miniszterelnök utasítására bizalmas rendeleteket küldtek az összes minisztériumokba és közhivatalokba, amelyeknek értelmében az ideai kiadások tételeit újabb öt százalékkal kell redukálni.

Ez azonban csak az első lépés, mert megbízható helyről nyert információk szerint a miniszterelnöknek az a terve, hogy a kilencszázmillió pengő költségvetést három év alatt hatszázmillióra kell csökkenteni.

A népszövetségi kölesön feltétele és az állam pénzügyeinek szanalása után a

Népszövetség négyszázmillió pengő büdzsét engedélyezett a magyar állam számára,

azonban éppen a kiküldött népszövetségi biztos, Smith Jeremias volt az, aki megengedte, hogy miután a magyar kivitelt váratlanul erős fejlődésnek indult, a költségvetés keretét hatszázmillióban állapítsák meg. Azóta már volt olyan év, amikor egymilliárd pengő felüli járt a magyar költségvetés és az idén is több, mint kilencszázmillió a személyi és a dologi kiadások végösszege.

Éppen ezért a miniszterelnöknek elhatározott szándéka, hogy visszatérjen Smith Jeremias elgondolásához és hogy

a következő három évben száz-százmillióval csökkentse az állami költségvetést és 1933-ban már csak hatszázmilliót szabad elérniük az állami kiadásoknak.

Az új költségvetést Wekerle Sándor pénzügyminiszter tehát már újabb tizszázalékos redukcióval készíti el.

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Bethlen István gróf miniszterelnök október 19-én szándékozik Debrecenbe utazni és egy nappal a parlament megnyitása előtt számol be választóin keresztül az egész ország közvéleményének új gazdasági programjáról.

A miniszterelnök azonkívül, hogy az állami kiadásokat a legnagyobb mértékben óhajtja lecsökkenteni,

a redukált igényekhez mért gazdasági programot dolgozott ki.

A program gerince a buza árának stabilizálásával foglalkozik s

a miniszterelnök gazdasági programját kedden terjeszti a rendkívüli minisztertanács elé.

Afelől még nem történt a miniszterelnökségen döntés, hogy az új gazdasági programnak a publikálása mikor történik meg.

Kétségtelenül megállapítható, hogy a német kancellárnak, Brüningnek az új és a takarékoság elvén felépülő programja nagy hatással volt a magyar kormány vezetőjére is, akinek három alkalma kínálkozik a magyar

„abbau“-program publikálására.

Az egyik

egységes párt agrárblokkjának az értekezlete,

amelyet október 8-án tartanak és amelyen a miniszterelnök is megjelenik, a másik az

egységes pártnak az október 16-iki nagy értekezlete,

a harmadik pedig a debreceni beszámoló napja. A nyáron ugyanis, amikor a miniszterelnök Debrecenben elmondta a parlamenti ülészek lezárása után nagy politikai beszámolóját, leszögezte választói előtt, hogy az ősz folyamán, még a parlament megnyitása előtt újból érintkezést keres választóival. A miniszterelnökségről és Debrecenből nyert információink szerint

Bethlen István gróf miniszterelnök október 19-én szándékozik Debrecenbe utazni

és egy nappal a parlament megnyitása előtt számol be választóin keresztül az egész ország közvéleményének új gazdasági programjáról.

Hölgyek jelszava:

bársonyt, selymet, vásznat, szövetet, divatosat és legszébbeket vásároljunk

KLEIN ANTAL

divatruházában. Alapítva: 1899. Király-utca 53. sz. (Akácia-utca sarok)

IRÓGÉPEK

eladás csere kölcsönzés rendkívül kedvező áron

POLYGON
V. Alkotmány-utca 16. sz. Automata 173-75. Címre — névre ügyelni sziveskedjék

Mi a „PERIRAT“?

A demokraták nagy propaganda-vasárnapja

Fábián Béla leleplezi, hogy újabb 750,000 pengő dugsegélyt osztottak ki

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Impozáns seregszemlét tartott vasárnap délelőtt egy időben a főváros különböző kerületeiben a Nemzeti Demokrata Párt. A meghirdetett gyűlések tervei és karzatai zűzölögletig meglettek a demokratikus politika iránt lelkesedő polgárság nagy tömegeivel.

A Viziváros választókerületében, a budai Vigadóban a kerület iparos- és kereskedőtársadalmi tartott impozáns nagygyűlést. Gesztes Ferenc elnök lelkes szavakkal hangoztatta, hogy a Demokrata Párt a magyar belpolitika legválságosabb évizében, minden akadály ellenére is, mennyi eredményt ért el kemény harcával.

Utána *Belopotoczkij* Kálmán, a fűszerkereskedők egyesületének elnöke szólalt fel. A polgárságnak — mondotta nagy tetszéssel fogadott beszédében — egy táborba kell tömörülnie. Elég volt a hangzatos jelszavakból, a polgárt többé elcsúsztatni és elkábítani a szűzhuzás demagógiájával nem lehet. Ez a párt az egész polgárságot kemény harcokat vívott meg. Itt a helye minden öntudatos polgárnak, mindenkinek, aki tisztában van azzal, hogy ez a politikai harc azonos a kenyér harcával.

A jobbrol és balról érvényesülő szervezetekkel szemben elérkezett a végső ideje, a polgárság hatalmas megszervezése.

Ennek meg kell történnie és Budapest polgársága most meg is mutatja, hogy ez sikerülni fog. Hatalmas taps fogadta ezután *Fábián Béla* országgyűlési képviselő felszólalását:

— Esztendőök óta hallom, hogy a középosztály a nemzet gerince. A gerincről mindig azt tudtam, hogy azt egészségesen kell tartani, leromlasztani bűn. Most ez a középosztály oly szörnyő válságba jutott, mint még soha semmiféle korszakban. A középosztály munkanélkülisége éppen olyan probléma, mint a munkásé. Itt áll munkanélkül a kispár, itt áll áruaktárral, de vevő nélkül a kereskedelem, itt áll éhesen az ügyvéd, az orvos, a kizugott, vagy még megtartott, de a holnapjáért reszelők magántisztviselő és itt áll egy egészen felnövekedett ifjúság, amelynek jövőjében nincsen reményesség.

A kispár és a kereskedelem nem a világlajosság által pusztult el, hanem azért, mert

a keresélt adóiban, forgalmi adóiban és a Társadalombiztosító járulékokkal vérezt vették.

— Elpusztult azért, mert a kispár és kereskedelem nyakára rábocsátották az ellenőrsáskahadát, akik nem mindig elégedtek meg a bárány gyapjával, sokszor annak a bőrét is lenyúzták. És nem volt ritkaság, hogy ennek a gyapjunak egy része annál maradt, aki lenyúzta a szegény bárányt.

— És amikor az egész társadalomban már érezhető volt a válság szele, akkor a társadalombiztosítónak nevezett társadalomveszélyeztető intézet újabb százmillió pengőt pumpált ki ebből a beteg társadalomból.

— És el kellett pusztulnia az iparnak és a kereskedelemnek, mert az állam az ő megnyírt bárányainak a tolluk kisajtott pénzért még konkurrenciát is állított. Mig az egyik oldalon közintézmények szabóságokat, szusztermhelyeket állítottak fel, sőt — mint tudjuk — a fővárosnak koporsóüzeme is volt,

a másik oldalon állami támogatással nyakra-főre keletkeztek a szövetkezetek,

amelyeknek boltjaiban nem csak tagok vásárol-

hattak, — mint a köztisztviselők fogyasztási szövetkezetében, — hanem egyenesen hirdették, hogy az üzletben a tagokon kívül mások is vásárolhatnak.

— Amikor a köztisztviselők tízezernek az állam alig tudja biztosítani a betevő falatot, végtelenül demoralizáló, hogy itt

a magasrangú tisztviselőknek egy jelentékeny része havonként vagy negyedévenként visszatérve dugsegélyeket kap,

olyan összegeket vesz fel, amelyek sok esetben meghaladják a tisztviselőknek fizetési osztálya szerint huzott rendes fizetését. Ezeknek a dugsegélyeknek demoralizáló hatásuk van.

Különösen demoralizáló, hogy ezeknek a dugsegélyeknek, pénz és egyéb kedvezményforrásoknak alapja a bírságpénzekből származik. Itt hallok most arról, hogy inség célokra egyes tisztviselők a fizetésük egy százalékáról akarnak lemondani. Ez a fővárosiaknál százhatvan ezer pengőt tenne ki és ugyanakkor

újabb hétszázötvenezer pengő dugsegélyt osztanak ki olyan tisztviselők között, akik arra igazán nem szorulnak rá.

Adóban Budapestent butort, vidéken tehenet és buzát transzferálnak, de az adóbehajtások után a tisztviselőknek jutalmat adnak.

Hatalmas tapsorkán kísérte *Fábián Béla* felszólalását, majd *Tarr Béla* bizottsági tag és mások szólaltak fel.

Obudán a demokrata kör helyiségében többszázfőnyi hatalmas tömeg jelenlétében *dr. Hazai Béla* elnök nyitotta meg a gyűlést. *Gál Jenő* dr. országgyűlési képviselőt hallgatták meg ezután nagy lelkesedéssel:

— Elérkezett az idő arra — mondotta —, hogy a polgárság a maga sorsa felett maga rendelkezék. Nélküünk többé rendelkeznie senkinek se lehet. A polgárságnak egyszer s mindenkorra le kell számolnia a demagógiával és azokkal a jelszavakkal, melyekkel eddig a polgárság soraibontották és ritkították meg. — Nézzük meg, mi történi ebben az országban és ebben a városban. Nem lehet a népet tovább bolondítani szemfényvesztéssel. A porhinto politikától, mely a kurzusban csucsosodott ki, meg kell magát szabadítani a polgárságnak.

— A külföldön ma veszedelmes jelenségeket tapasztalunk. A szélsőséges jelszavak romboló politikájának demagógiája ismét kísért, hogy szétromboljon mindent.

A magyar polgárság már kiábrándulhatott annyi véresen komoly tapasztalás és veszteség árán ezekből a szélsőségekből.

A magyar polgárságnak meg kell teremnie a demokrácia uralmát, diadalát, mert ez az uralom és diadal jelentheti egyedül az alkotmány biztosítékát, a jog megtisztulását, a gazdasági egyenlőséget és mindezekben a biztosítékokon keresztül ennek az országnak határait.

— A szenvedők között a legszenvedőbb a középosztály, maga a kispolgárság. Mert szemérmesen szenved, szemérmesen szegény. Hát ez a szemérmesen nyomorgó polgárság kell, hogy most elérkezettnek lássa az időt arra, hogy a maga nyomorúságát önmaga előtt bátrabban leplezze le.

Meg kell, hogy találja érdekének útját és a közelet irányítására, a mai állapotok megváltoztatására irányuló képességét.

Fel kell fedeznie ezen az önmagáraismerésen keresztül önnön erejét és érvényesítenie kell magacsaládjá, nyugalma, élete érdekében kívánságait

abban a szavazóhelyiségben, ahová nemsokára azért kell majd belépnie, hogy a milliós város sorsa felett a maga szavával döntsön. Ezután *dr. Vörösvári Miklós* fővárosi bizottsági tag szólalt fel.

A hegyvidéki választókerület demokratikus közönsége váratlanul nagy számban és lelkesedéssel töltötte meg az Alkotás mozi termét. A gyűlést *Nagy Lajos* dr. elnök nyitotta meg, akik meleg ünnepelésben részesítettek a körzetek felvonult választói.

Utána *Pakots József* országgyűlési képviselő fogadta hatalmas tapsal a nagygyűlés közönsége.

— Örömmel üdvözlöm — mondotta *Pakots József* — a nemzeti demokrata pártnak legújabb és friss erőtlő duzzadó szervezetét. Az a tény, hogy ily impozáns számban jelentek meg első nagygyűlésünkön, kétségtelen bizonyítéka annak, hogy a demokratikus eszmék mindenütt termékeny talajra találnak, ahol öntudatos dolgozó polgárok élnek. A mai kormányzati rendszer tízéves politikai igéreteiben és hangos frázispuffogatásokban merült ki. Ennek a városnak népe felébredt látszólagos tepsedtségéből, lehell a hályog a szeméről és tudatára ébredt annak, hogy

csak egyetlen segítség van: ha a polgárság önmagán segít.

Segíteni önmagán pedig csak úgy tud, ha érdekeit olyan emberek védik, akik hosszú évek — nem minden veszély nélküli — harcaiban bátor katonái és védelmezői voltak a kispolgári érdekeknek.

Ezután *Hlaváts János* órásmester az iparosok, *Pávai Vajna Pál* a kereskedők, *Szemere Andor* a magántisztviselők, *Darászi Ferenc* a pénzintézetli tisztviselők, *mátészalkai Fejér Lászlóné* ny. államtitkár neje az asszonyok, *Baróthy Ernő* az ifjúság nevében szólaltak fel.

A Zuglóban a *Hajász-úton* rendezett még nagygyűlést a demokrata párt nagyszámu közönség részvételével. *Dr. Steiner Izsó* elnök megnyitó szavai után *Bródy Ernő* országgyűlési képviselő szólalt fel, aki kifejtette, hogy az új fővárosi törvény kiszivta a közgyűlés minden életerejét és az egész rendelkezési jogkört a törvényhatósági tanácsra ruházta át. Arra a törvényhatósági tanácsra, amelynek üléseit nagy részben elzárja a nyilvánosság elől. *Bródy Ernő*

Megkezdődött a nemzetközi orvoskongresszus

Az emésztési és anyagcsere betegségeket tanulmányozó orvosok X-ik nagygyűlése

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Az Emésztési és Anyagcsere-betegségeket tanulmányozó Orvosok Társaságának ezévi budapesti kongresszusa vasárnap este ünnepélyes keretek között nyílt meg a Zeneművészeti Főiskolán. A kongresszusra főképpen Németországból és Ausztriából érkeztek nagyszámmal orvosok, köztük több neves professzor, de elküldték a kongresszura képviselőiket az északi államok, köztük Finn-, Eszt-, Svéd- és Lengyelország is. Newyorkból a kiváló *Einhorn* professzor jött el, míg a magyar orvostársadalom a *kettőszáz tagot számláló külföldi orvosok mellett* háromszáz résztvevővel képviseltette magát a tudományos orvoskongresszuson. A Zeneművészeti Főiskola nagy zenetertemét egészen megtöltötték este 6 órára az érdeklődők, a magyar kormányhatóságok képviselőiben ott voltak: *Scholtz Kornél*, *Győry Tibor* és *Szily Kálmán* államtitkárok.

Korányi Sándor professzor a kongresszus ünnepélyes megnyitása előtt bejelentette, hogy *Klebbelsberg Kunó* gróf kultuszminiszter magával vállalkozott arra, hogy a tudományos kongresszust megnyitja és üdvözlő a megjelent külföldi és magyar tudós orvosokat. A párszavas bevezetőbeszéd

után *Klebbelsberg Kunó* gróf kultuszminiszter nagy éljenzés közben foglalta el az előadói emelvényt és megkezdte németnyelvű előadását „Magyarország kulturális törekvései” címmel.

Az előadást mindvégig nagy csöndben és élénk figyelemmel hallgatták a jelen voltak és az utolsó szavak után lelkesen megtapsolták az illusztris előadót.

Este 10 órakor a kultuszminiszter az Országos Kaszinóban a német vendégek tiszteletére fogadóstélyt rendezett és ezzel az első nap programja beis fejeződött. Hétfőn kezdődnek a tudományos ülésezések ugyancsak a Zeneművészeti Főiskolán, ahol a következők adnak elő: *Vogt* (München), *Von Bergmann* (Berlin), *H. H. Berg* (Berlin), *Verebely* (Budapest). A budapesti klinikák élelmezési rendszerének szervezőlerő *Soós* professzor tart előadást, látogatással egybekötve. Október 7-én a esontbetegségeket és azok vonatkozásai a mérsanyageréshez, a belső szekrécióhoz és a vitaminokhoz témakörben folynak a tanácskozások. Referensek: *Fürth* (Wien), *Pick* (eBrlin), *Altwens* (Frankfurt a/M.), *Wieland* (Basel). Szerdán, október 8-án van az utolsó kongresszusi nap, amikor az emésztőszervek gyuladásainak kortáni problémájával foglalkoznak.

Usetty és Fejér képviselők beszámolója

Még a tél előtt 120 millió pengős közmunka indul meg

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

A Kőbányai Kaszinóban vasárnap délután öt órakor tartotta meg a déli kerület két képviselője, *dr. Usetty Béla* és *Fejér Ottó* képviselői beszámoló- és várospolitikai zászlobontási beszédét. A képviselőket viharosan ünnepelték, majd *Sajó János* nyitotta meg párszavas lelkes beszéddel a gyűlést. Ezután *Usetty Béla* mondotta el beszámolóját, amelyben részletesen ismertette az új fővárosi törvényt, az abba vetett eredményeket és az általa már eddig is elért eredményeket. Megállapította, hogy az új törvényre azért volt szüksége a fővárosnak, mert az 1872-es törvény elavult és a naggyá fejlődött Budapestnek már nem felelt meg.

A fővárosi törvény célja a polgárság uralmának biztosítása volt, ugyanez a célja az Egységes Községi Polgári Pártnak is, amely magához tarozának érzi a magyar munkást is és végső célja az, hogy a sokat szenvedett fővárost és országot a szélsőségek katasztrofális hatásától megóvja.

Utána *Fejér Ottó* tartotta meg képviselői beszámolóját aki illetékes felhatalmazás alapján megcáfolta azt a híresztelést, mintha a kormány újabb B-listára vagy illetmények leszállítására készülne.

Ezután *Beithauser Róbert*, a Kőbányai Iparoskör a választók nevében biztosította Usettyt és Fejért a polgárság bizalmáról és ragaszkodásáról és kérte a közmunkák kiadásának megsürgetését. *Usetty Béla* újabb beszédében elmondta, hogy még a tél előtt megkezdődnek az új hidak 20 milliós földmunkálatai, a halásorompók 12 millió-

fedelt piacok építési munkái, a gáz-, elektromos- és vízművek beruházásai, a vidéki városok 44 milliós közmunkái, ugyhogy 120 millió pengő kerül a gazdasági élet vérkeringésébe.

Ezután *Payr Hugó* az Egységes Községi Polgári Párt népszerű főtitkára tolmácsolta *Ripka* és *Kozma Jenő* üdvözlését, majd felhívta a választók figyelmét arra, hogy ma olyan férfiakat küldjenek be a törvényhatóságba, akik ígéretket meg is tudják valósítani. A szavazatokért versengő pártok közül már urahnon volt a szélsőjobb és a szélsőbal a városházán és módjukban lett volna ígéreteiket valóra váltítani. Mégis azt láttuk, hogy a honmentő ideák a polgárság és a főváros leromlására vezettek. A gyűlés lelkes hangulatban ért véget.

munkálatai, az élelmiszervásár, a vágóhidak, a

GÖNCI

SÖRÖZŐ - BORHÁZ - NYILVÁNOS ÉTTERMEK - A

képviselőházban

OKTÓBER HAVÁBAN MEGNYILIK!

MINDENBEN ÚJ IRÁNY!

»Tericat«

egy méregmentes, tökéletes patkány-, egérirtószer, melyet egyformán kipróbált jó eredménnyel használnak, vagy irtási munkát rendelnek:

Budapest Székesfőv. Tanácsától kezdve hatóságok nagyüzemek gazdaságok háztulajdonosok stb.

Ditrichsteinnél

VII, Kertész-utca 27. szám

Telefon: J. 416-55, 54 és 53

Hazai gyártmány • Postai szétküldés, használati utasítással

A REGGELI UJSÁG HIREI

Nem fontos,
de érdekes.

A szinpadai szerző válik?

A pesti válsági krónika legérdekesebb híre kétségtelenül a következő: A társasági körökben is jól ismert szinpadai szerző, akit a society épügy kedvel, mint — mondjuk — a drámaírók, hatévi házasság után állítólag elvált a második feleségétől is. A válás oka nem érdekes. Semmi „eset”, semmi ellenszerelem nincs a láthatáron. Komoly, rendes, ok nélküli válás. Talán még el is marad.

*

Pesti lány a londoni újságíró akadémián

A londoni újságíróakadémiának ebben az évben egy magyar hallgatója is lesz. Ledovsky Géza, az ismert malomigazgató leánya, Ledovsky Agnes, az ismert pesti úrlány, Londonban tölti az idei szezont és — mint értesülők — beiratkozott a londoni egyetem zornalisztikai fakultására.

*

Palmerné és a Pólóklub

E héten kezdődnek a pólóversenyek, amelyeket — mint a Magyar Pólóklub értesít — a „sziget” pályán kímélés céljából rendeznek a Vérmezőn. A mitingén három külföldi játékos is részt vesz, és pedig: Fugger-Babenhause György herceg, Windischgrätz Hugó Vinzens herceg és báró Parnegg Ottó. — A sporteseményekkel egyidejűleg megkezdődik a klubban a társadalmi élet is. Október 15-én tartják a margitszigeti klubházban az első táncestélyt, amelyet október 27-én egy soirée fog követni. A két estélyre a meghívók már szétmentek. „Beavatott helyről” kapott információk szerint Palmer R. Károlyné ezidén már nem reflektál meghívóra...

*

Egy lépést se féri nélkül...

Hír szerint már egész bizonyos, hogy az ismert bárócsalád „majd nem” legfiatalabb tagja válni készül feleségétől. A bárónő, aki szép is, fiatal is, halk rezignációval vette ezt tudomásul — s éppen ezért cseppet sem lehet csodálni, hogy egy napon fölhívta telefonon hű lovagját, a bányarésztvénytársasági igazgató fiát, aki nemrégiben még a harmadszor is férjhezment és elvált, sőt negyedszer is férjhezmenni készülő hölgynek volt állandó (de nem egyetlen) kísérője. A méltóság asszony anyagi gráciával jelentette be a fiának, hogy most már semmi akadály, hogy kettesben jelenjenek meg a mondani vacsorázóhelyen. Lovagunk udvarias volt, mint egy francia, korrekt, mint egy angol és elragadó, mint egy igazi lovag — a párbeszéd végén azonban mélabusan kijelentette, hogy kettesben, sajnos, nem mutatkozhatik a bárónővel. Ragaszkodik hozzá, hogy férj is legyen jelen. Akárki, de férj legyen...
Voilà le chevalier 1930.

*

Lovastorna

Október 11- és 12-én Mödlingben lovastornát rendeznek, amelyen a benevezettek közt jóformán csupa magyar névvel találkozunk. Kiutaznak Almássy Pál gróf, Schaurek huszárfőhadnagy és Eber Amália, valamint Malanotti huszárezredes, aki Eber Amália lovait fogja lovagolni. Egy Benktberge nevű svéd főhadnagy szerepel még az ugrató-szítárok között, aki Budapest nevű lován Aachenben és Lucernben igen szép eredményeket ért el.

*

Egyre házasodnak

Két házassági hír: vizsói Papp Judit az elmúlt héten házasságot kötött Bakonyvárányon vértési Vértess László földbirtokossal. — Urmánny Nándor leányát, Juliát, október 12-én, vasárnap vezeti oltárhoz a Szent István-bazilikában gortvai Gortvay, Tibor, gortvai Gortvay Aladár és felesége, deteki és tengerfalvi Meczner Mária fia.

*

Vidéken már megindul a téli muatozás

A pesti társaság egyelőre még nem vesz tudomást az induló szezonról, vidéken azonban már élénkebb az élet. Gosztongyi Tibor császári és királyi kamarás és felesége Szentkereszthy Emma bárónő szeptember utolsó napjaiban rendezték vachartyányi birtokukon, e szezonban első — ragyogóan sikerült — estélyüket, amelyen igen előkelő társaság vett részt. Ott voltak: Coreth Károly és Ferdinánd grófok, Coreth grófnő született Gosztongyi Klára, Széchenyi Hanna grófnő, Reichlin Éva bárónő, Durneiss Anna és Melanie bárónők, Kállay Agótha, Wettstein Vilmos, ifjabb és id. Széchenyi Gyula grófok, Teleky József gróf, Jósika Jenő, Andreánszky Gábor, Thierry Gaszton, Tahy István, Kállay István és Ubul, Patay Sándor, Szalacky Miklós, Hanzély Tamás és József, valamint a házikisasszonyok: Klementin és Mária. A társaság természetesen a reggeli órákig volt együtt — mint az újságunk illik, — a legjobb hangulatban.

A legfinomabb liszt sem olyan finom, mint az a por amelyből az

Odol fogpép

készül. Az Odol fogpép jól tisztít és kíméli a fogakat.

Utazgatnak, utazgatnak...

Itthon már fűtünk, előkelő uraink azonban még nem fejezték be a nyaralást. Pár ilyen utazási hír. Az elmúlt héten Teleky János gróf Karlsbadba, Csekonics Iván gróf Ischlbe, Szögyéni Kamilla grófnő, valamint Somssich József gróf és felesége Grácba, Patay György Biarritzba, Dóczy Paula bárónő Karlsbadba, Thyssen Bornemissza Margit bárónő, Madarassy Beck Gyula báró, Apponyi Rudolf gróf, Festetics Pál gróf, Nyáry Eteleka grófnő a Semmeringre, Bethlen György gróf és felesége Guggenberghbe, Bolza Viktória grófnő pedig Gleichenberghbe utazott.

*

Vadásznak...

Szent-Ivány Farkas apci földbirtokos szeptember 28-án tartott birtokán a szokásos őszi joglyászatot, amelyen megjelentek: Zichy Kázmér gróf, Keglevich István gróf, Waldeck Frigyes gróf, Zichy János gróf, Apponyi György gróf, Dóry Gyula, Zichy Endre gróf, Szentiványi Ferenc máltai lovag. Az egynapos vadászat eredménye 587 darab fogoly, 32 darab fűrj és 9 vadgerle.

Dóry Hugó somogytűskei birtokán ugyancsak joglyvászatot rendezett, amelyen megjelentek: Károlyi István gróf, Márfly Mantuanu Tamás, Sipik György, Dóry Jenő és Dóry Ilona. Dóry Jenő egyébként az elmúlt napokban Kanadába utazott vadászatra. A vadászati hírek közé tartozik még egy rövid hír Festetics Taszilórról. Az idei szarvasvadászatokon a herceg érte el a leg szebb eredményt: somogygyeji birtokán egy remek huszas szarvast lőtt.

*

Concours...

Meglepően nagy és előkelő közönség jelent meg vasárnap az őszi concours harmadik napján a Lovarda új versenypályáján. A versenyek igen szép küzdelmet hoztak. Az urak bajnokságát Binder Ottó nyerte meg, aki 170 centiméter magas szenzációs ugrásával hibátlanul ment végig a pályán és maga mögött hagyta Cseh Kálmánt, valamint az egész mezőnyt. A hölgybajnokságot Fáy Halász Ida nyerte meg, Vajda Bélánéval és a balszerencsével küzdő Széchenyi Irma grófnővel szemben. A győztes ladyt a közönség igen lelkesen ünnepelte.

(U. j.)

Kártérítési per Somogyi Pál Károly ellen

Összeg: 50.000 pengő

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Somogyi Pál Károly — ezuttal akaratan kívül — ismét beszéltet magáról. A rövid idő alatt tizenegyet kivonokál földbirtokos — mint ismeretes — bevonult az egyik budai szanatóriumba, hogy botrányokozásain felgyülemlett izgalmaikat a szanatórium csöndjében pihentesse ki. Úgyei azonban ezzel a lépésével nem jutottak nyugvópontra.

Emlékeztetes, hogy két héttel ezelőtt Somogyi Pál Károly egy előkelő belvárosi divatárkereskedő leányát nagyon megverte azért, mert a leány kért merészeltte az ifju földbirtokostól azt, hogy váltóit váltsa be. A fiatal úrlány megveretése után szégyenletében öngyilkos lett, napokig önkivületben feküdt és még ma is súlyos betegben ápolják lakásán. Mint értesülünk, a Rotschild-család nem hagyja ennyiben a dolgot. Rotschild Klári édesanyja munkatársunk előtt kijelentette, hogy ügyvédje, Weisz Ödön dr. utján

kártérítési pert indít Somogyi Pál Károly ellen.

— Mégsem lehet ennyiben hagyni a dolgot — mondotta munkatársunk előtt Rotschild Klári édesanyja. — Ez a fiatalember olyan kárt okozott leányomnak, hogy az szinte felbecsülhetetlen. Tessék elképzelni, hogy egy úri nevelésben részesült, tisztességes fiatal lányt súlyosan bántalmaznak és erről az esetről hetekig cikkeznek a lapok. Nem, ezt nem lehet ennyiben hagyni... Somogyi Pál Károly urnak felelni kell tettéért, hogy gyáván egy védtelen leányt bántalmazott. Ugy tudjuk, hogy

Rotschildné 50.000 pengő kártérítést követel Somogyi Pál Károlytól.

HALSMANN KEGYELMET KAPOTT.

Halsmann Fülöp diák, akit apagyilkosság miatt tizenkét évi fegyházra ítélték, a napokban az osztrák köztársasági elnöktől kegyelmet kapott.

Felakasztotta magát egy cégvezető

Akasztság előtt 60 aszpirtint oldott fel és megitta

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Székesfehérvár, október 5.

Ma reggel nyolc órakor felakasztva találták Klein Istvánt, a Klein Márkus és Fiai épület- és tüzelőanyagkereskedés cégvezetőjét, a cég telephéneken szénapadlásán. A rendőri nyomozás megállapította, hogy a 30 éves Klein István már hetek óta huskomorság tünetei mutatkoztak. Péntek este elázott hazulról s mivel szombaton sem ment haza, eltűnését bejelentették a rendőrségnek. Ma reggel a cég egyik tisztviselője találta meg a szénapadlásán.

Klein lábánál egy pohár hevert, amelyben előbb 60 aszpirtinttablettát feloldott, azt megitta, majd cukorszárgával felakasztotta magát. A cégvezető a székesfehérvári piac egyik legtekintélyesebb s legvagyonosabb kereskedője volt. Semmiféle irás nem hagyott hátra.

Strausz István országgyűlési képviselő nevében sorozatos szélhámosságokat követett el egy szabósegéd

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

A főkapitányságra szombaton délután előállították Zsiros István állásnélküli szabósegédét, aki Strausz István legfőbb számvevőszék volt elnöke, országgyűlési képviselő nevében követett el különféle szélhámosságokat. Zsiros István Strausz István országgyűlési képviselő támogatása révén átláthatóan jutott és később, amikor állásából kilépett, a képviselővel való ismeretségét arra használta fel, hogy a nevében leveleket hamisított és kisebb-nagyobb összegekért kifizetésre helyezte, hogy a képviselő segítségével állásba juttat embereket. Rendszerint azzal a trükkel dolgozott, hogy ismerőseit felkereste s kijelentette, hogy Strausz István képviselővel igen közeli barátságában áll. Ajánlkozott, hogy egy-egy kétszáz pengőért állásba juttatja ismerőseit.

Pár nappal később újból megjelent barátainál és leveleket mutatott, amelyek ajánló sorokat tartalmaztak egyik vagy másik nagyobb céghez és Strausz István képviselő neve szerepel aláíróként a levélen. A levelek átadása előtt természetesen átvette a már előzőleg kikötött honoráriumot. Nyolc bünvádi feljelentés érkezett a szélhámosságok ellen, akit előállítottak a főkapitányságra s miután beismerték vallomást tett, előzetes letartóztatásba helyezték.

Apponyi Albert gróf vasárnap délelőtt Gyöngyösapátira érkezett

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

A genfi magyar delegáció az őszi ülészek befejezése után elutazott Genfből. Tánccs Gábor tábornok és Szerényi József báró már az elmúlt hét derekán Budapestre érkeztek a delegáció hivatalnok tagjaival együtt. Apponyi Albert gróf a delegáció vezetője szombaton ült Genfben vonatra és vasárnap délelőtt tizenegy órakor érkezett meg Gyöngyösapáti birtokára.

Értesülésünk szerint Apponyi Albert gróf csak az október 20-án kezdődő parlamenti ciklus megnyitására jön a fővárosba s csak akkor tesz jelentést a genfi ut eredményeiről a kormányzóknak, valamint Bethlen István gróf miniszterelnöknek.

Kedden kezdődik a klinikai panama vádtanácsi tárgyalása

Előreláthatólag három napig tart a tárgyalás

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Esztendővel ezelőtt országos feltűnést keltett a klinikai panama néven ismeretessé vált bűnügy, amelyben több fővárosi vállalat vezetőségének tagjai, nagykereskedők, ügyvágók és kereskedők szerepelnek. A vádirat szerint a klinikai kórházak vezetői összejátszottak a szállítókkal, aiktól silány árut vettek át sok esetben s ezért az ügyesség csulási és más bűncselekmény címén valamennyiüket vád alá helyezte.

A budapesti büntetőtörvényszék vádtanácsa október 7-ére tűzte ki a vádkifogási tárgyalást, amely előreláthatólag — tekintettel a rendkívül nagy anyagra — három napig fog tartani

HAVAS DUDUS,

egy 10 éves táncművész, aki a Novotny-féle tánciskola estélyén szombaton eredeti és egyéni produkcióival óriási sikert aratott a Zeneakadémián.

A miniszterelnök nyolc napig marad Ankarában

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Bethlen István gróf miniszterelnök, mint azt a Reggeli Ujság elsőnek jelentette, október 29-én Törökország fővárosába, Ankarába utazik, ahol nyolc napig lesz Kemal pasa és a török kormány vendége.

Ugyanebben az időben érkezik Ankarába Venizelosz, a görög miniszterelnök és a találkozáshoz diplomáciai körökben számos kombinációt fűztek, megbízható helyről nyert információk szerint azonban ez a találkozás csak véletlen, mert a görög miniszterelnököt már áprilisban meghívták Törökországba a török-görög barátságú békéltetési és döntőbíróági egyezmény aláírására. Érdekes, hogy a magyar miniszterelnök meghívója is áprilisra szült és talán még sem véletlen, hogy mind a ketten október végén tesznek eleget a meghívásnak.

Zepelin repül el Budapest és Bécs felett?

Görlitz, október 5.

A Reggeli Ujság tudósítójától. — A Graf Zepelin léghajó délután 2 órakor a repülőter fölé érkezett és egy negyedháromkor leszállt. A léghajót az egybegyűlt 100.000 főnyi tömeg igen nagy lelkesedéssel fogadta. Miután Wiesner dr. főpolgármester egy városi

tanácsnokkal együtt, akik mind a ketten Friedrichshafenbe utaznak a léghajóval, üdvözölte Lehmann és Flemming parancsnokokat, ajándékosarokat adtak át a legénységnek. Két óra 50 perckor a léghajó felszállt, hogy hazarepüljön Friedrichshafenbe. Kedvező idő esetén a léghajó Bécs és Budapest felé veszi útját.

A Ladstädter fivérek, akik három héttel ezelőtt halálos szerencsétlenség áldozatai lettek, adóügyeik rendezése végett jöttek Budapestre

A pénzügyigazgatóság a Ladstädter-cég adóvisszaélései ügyében már befejezte a nyomozást

A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Hónapokkal ezelőtt a budapesti pénzügyigazgatóság nagyszabású forgalmi adócsalás és adóelhárítási ügyben indította meg a nyomozást. Az adócsalás középpontjában a Ladstädter-féle, külföldön is ismert kalapgyár budapesti nagy raktárral rendelkező cég állott, amelyet azgyar vadoltak, hogy esztendőkre visszamenőleg visszatérő adókat követeljen el a forgalmi adó lerovása körül. A forgalom után járó két százalékos forgalmi adót szabálytalan könyveléssel csak egyes tételek után fizették be, úgyhogy

óriási összeget titkoltak el az adókötelezettség alól.

A vizsgálat megindult, közben azonban a cég budapesti központja felszámolt. Három héttel ezelőtt, mint ismeretes, az Esküton halálos kimenetelű automobil és villamos összekötő történt. Az autóban a három Ladstädter-fivér foglalt helyet, akik közül Lad-

städter János a helyszínen és Ladstädter Frigyes huszonnégy órával később meghalt. A szerencsétlenség harmadik áldozata, Ladstädter Pál jelenleg is súlyos sérülésekkel fekszik egyik budapesti szanatóriumban. A három Ladstädter-fivér, mint most megállapítást nyert,

azért jött Budapestre, hogy a forgalmiadóügyeket rendezze és a pénzügyigazgatósággal egy megállapodást kössön.

A pénzügyigazgatóság nyomozásának megállapítása szerint mintegy 400.000 pengő összeg után nem fizették be a forgalmiadót, de ezenkívül az egyéb adók körül is történtek szabálytalanságok. A Ladstädter cégnek Budapesten jelenleg is aktívái vannak és éppen erre való tekintettel a család tagjai úgy határoztak, hogy most a régóta húzódó adóügyet letérjálják, illetve dűlőre viszik. A közbejött halálos szerencsétlenség most egyelőre a forgalmiadó ügy elintézését újból megakadályozta.

A hosszunapi adakozások a gazdasági válság tükrében

Negyven százalékkal csökkentek a zsidó jótékony adományozások

A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Az elmúlt héten volt a zsidóság legnagyobb, engedelmességi ünnepe, a hosszunap. Régi zsidó feljegyzések szerint az engedelmesség három jökölléke van: a megértés, ez a böljt, az ima és a jótékonyág. Az engedelmesség három jökölléke a zsidóság már évezredek óta tartja tiszteltben és a jótékonyág a napon való gyakorlása egészen a palesztinai zsinagóga felépítéséig vezethető vissza. A budapesti zsidó hitközség egész finansziális helyzete szempontjából a hosszunapi adakozások eredménye nem közömbös, mert normális körülmények között a jótékony adományok fedezik az összes intézményeinek egész évi költségét. Az árvaház, a szentegyház, a kórház és a szentegyház egész évi gondjait a nagy ünnepek alkalmával adományozott összegek vetik el. Azok az összegek ugyanis, amelyek szombatokint és a kisebb ünnepek alkalmával összegyűlnek, egészen jelentéktelenek. Az igazi «snóderolások» újév és «jomkipur» napjain történnek.

A hitközség a nagy ünnepek jótékony adományozásainak végleges mérlegét még nem is állította össze. Ezzel a munkával csak a hét folyamán készülhet el. Tekintve a zsinagógák nagy számát, ez nem kis munka. A nagy «snóderolások» színhelye tudvalevően a dohányutcai templom, ahol a zsidóság leggazdagabb képviselőinek adnak alkalmat a jótékonyág gyakorlására.

Az idei hosszunapi «snóderolások» eredményén is erősen érezhető volt az általános gazdasági válság. Amíg a múltévben a hosszunapi jótékony adományok összege ötvenezer pengő volt, addig ezek az adományok ezúttal csak harmincezer pengőt tettek ki. A jelentékenyebb összegű adományozók a hosszunapon a következők voltak:

Agoston Manó	1000 pengő
Budai Goldberger Leó	2000 "
Halmos Izor	5000 "
Káldi Jenő	1000 "
Kaszab Aladárné	3000 "
Dr. Klein István	3000 "
Kleinberger Ferenc (Párizs)	2000 "
Báró Kohner Adolf	2500 "
Dr. Láng Lajos	1000 "
Lédermann Pál	1500 "
Stern Samu	2000 "
Vézi József	300 "
Weingruber Ignác	300 "

A többi adományok 100, 500 pengő között mozogtak.

Hasonló visszaesés mutatkozik az újévi «snóderolásoknál» is, amelyeknek végösszege 12.000 pengő volt a múlt évi 17.000 pengővel szemben. Az újévi ünnepeken a jelentősebb adakozók a következők voltak:

Adler Gyula	1500 pengő
Maróti Füst László	500 "
Rotter Zsigmond	1000 "
Urbán Adolf	2000 "
Vida Jenő	2000 "

LEGJOBBÓL LEGTÖBBET NYÚJT LEGOLCIÓBBAN. ÉLÉRT KÖZKEDVELT A BUDAI

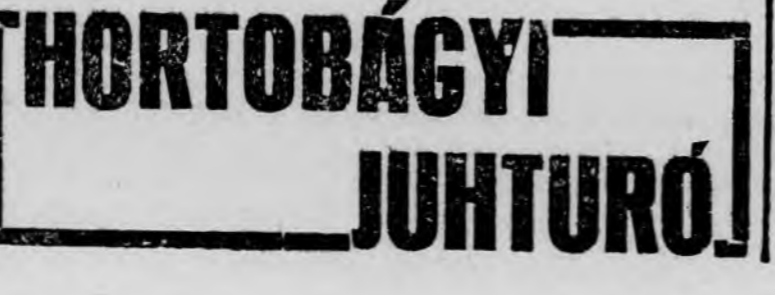
A budapest—bécsi országot ünnepélyes megnyitása

A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Az idegenforgalom, de a belföldi személy- és áruforgalom szempontjából is annyira fontos budapest—bécsi restaurált országútnak a forgalom számára történt ünnepélyes átadása, mint ismeretes, szombaton zajlott le a kormányzat és a sajtó képviselőinek jelenlétében. A kereskedelmi minisztérium részéről Bud János miniszteren kívül jelen volt Forster Gyula államtitkár, Toperczer Ákos h. államtitkár, Novák Ferenc h. államtitkár, báró Kéthly Károly, Barna-Szögyény Bertalan és Leichtner Gyula miniszteri tanácsosok.

A meghívottak mintegy hatvanfogu társasága pontban reggel 8 órakor startolt a kereskedelmi minisztériumtól. A hosszú autósor csakhamar elérte a Budapest határán kívül eső 8 kilométerközhöz, ahol Forster Gyula államtitkár üdvözölte Bud Jánost. A miniszter válaszában a közlekedésügy döntő fontosságát hangsúlyozta. — Innen kezdve az ut egyre ünnepélyesebb külsőségek között folyt tovább. A felbongozott Piliscsaba és Pilisvörösvár községek elhagyása után csakhamar elérkezünk Esztergom megye határára, ahol a vármegye küldöttsége várja a minisztert s az alispán üdvözlő beszédet mond, majd a küldöttség csatlakozik az autósorhoz és együtt robognak tovább. Ugyanígyan ünneplésben volt része a miniszternek Györmegye határán is, de végig az egész utvonalon, ahol az egyes utszakasok mentén az érdekelt vállalkozói cégek vezetői üdvözölték kalaplengetve a továbbszáguldó autósort.

Oroszvárról visszajövet a kereskedelmi minisztérium a győri «Fehér Hajó» étteremben hetvenfős bankettet adott a vendégek tiszteletére. Forster Gyula államtitkár kezdte meg a toasztok sorozatát és poharát Horthy Miklós

kormányzóra üritette. Ezután Bud János emelkedett szólásra. A miniszter az élet és ezzel kapcsolatban a közlekedés meggyorsult tempójáról beszélt. A miniszter szerint a vasut a múlté, a levegő a jövőé, míg az országot — mely az egyre nagyobb arányokat öltő autóforgalom lebonyolítására hivatott — a jelené. Beszédé végén szép szimbolummal utépítőkhöz hasonlította az ország produktív polgárait, akik valamennyien egy szebb jövő felé vezető utat építenek. Ezután még Esztergom megye alispánja és Reöck István szólalt fel s a bankett véget is ért.

A megnyitónak magára az utépítésre vonatkozó része ma már nem jelent különösebb szenzációt. A budapest—bécsi országút építésének technikai megoldása körül hosszú hónapokig tartó viták folytak a nagy nyilvánosság előtt, úgyhogy elméletileg mindenki tisztában lehet

az aszfalt-, beton-, topeka- és kőutak speciális előnyeivel és hátrányaival. Gyakorlatilag ezek az ismeretek legfeljebb azzal egészíthetők ki, hogy az ember autón utazva próbálja ki, melyik utazás a legkevésbé. Ebben a tekintetben az aszfalt- és betonutak holtversenyben vezetnek. Így tehát az ezen utak közötti elsősgé annak jut, amely tartósság és költségmegtakarítás szempontjából a legnagyobb előnyöket biztosítja. Eppen ezért külön ki kell emelnünk azt a 33 kilométeres bitumac-utszakaszt, mely a 76. kilométertől kezdve — az átkelési szakaszokkal megszakítva — egész Győr város határáig fut és amelyet a Magyar Aszfalt Rt. épített. Nemcsak szemre, hanem tartósságára és felületi simaságára nézve is teljes egyenlőség áll fenn közte és legközelebbi rokonai: a kétrétegű topeka és sheet-aszfalt-utak között. Ezzel szemben azonban azonos karbantartási költségek mellett előállítására csaknem 30 százalékkal olcsóbb, mint bármely más aszfaltut.

Masaryk revíziós nyilatkozatának a sorsa

A cseh köztársasági elnök magyar nyelven üdvözli a pozsonyi jogászkongresszust

A Reggeli Ujság tudósítójának telefonjelentése —

Pozsony, október 5.

Masaryk, a cseh köztársaság elnöke egy héttel ezelőtt szenzációs nyilatkozatot tett a London General Press tudósítója előtt, aminek az értelmét azonban a cseh miniszterelnök és a cseh politikuskok alaposan elferdítették, sőt megcáfolták. Hogy a cáfolatot hogyan cáfolja meg a London General Press, az ennek a kiváló hírből álló hírügynökségnek a dolga. Európa minden államférfia tudja, hogy

a London General Press nem ad ki illetékes lényezők szájából interjút mindaddig, amíg magával a nyilatkozó államférfival nem approbáltatja szavait.

Információink szerint ez Masaryk nyilatkozatával is megtörtént és mégis Masaryk, az öreg tolstojánus most vezetelni kénytelen bűnéért. Hogy

nyilatkozatának a belföldön s a külföldön kellett hatását paralizálják, ezen a héten újabb megnyilatkozásra készül, még pedig szenzációs formában.

A héten érkeznek Pozsonyba a nemzetközi jogászkongresszus résztvevői és megbízható helyről nyert információink szerint

magyar deputációk üdvözlnek ebből az alkalmából Masarykot.

A deputáció tagjait napidíj fejében toborozták egybe és a «magyar küldöttség» hűségnyilatkozatot tesz Masaryknak, aki

magyar nyelven üdvözl az előtte tiszteleg küldöttségeket.

Hogy Masaryk felolvassa magyarul üdvözlő beszédét, az rendben van. De mit fog Masaryk megérteni abból, amit a magyar deputáció mond neki?

AZ ÉLET CSODÁI

Megjelent Wells és Huxley Nagy Biológiájának első kötete

Ezt a kort materializmussal vádolják. Hogy joggal-e, vagy alaptalanul, nehéz eldönteni. Annyi bizonyos, hogy a mai ember érdeklődése elsősorban pozitív ismeretek felé fordul és mindenekelőtt a természettudományok eredményeit szeretné tisztán látni.

Valóban nem is lehet elképzelni érdekesebb témát, mint az emberi test nagyszerűen megkonstruált gépezetét, a gondolat és érzés működését, a növények és állatok életberendezését.

Ezeket a végtelen nagyjelentőségű kérdéseket ma tisztán csak a tudós látja, aki a problémák felderítésének szenteli életét. Azok a tízezrek azonban, akiket a hivatás és kenyérkereset elvon az elméleti pályáktól, akik a gyakorlati életben keresik érvényesülésüket, csak most pillanthatják át a modern élet-tudományi vizsgálatok tágas mezejét, mikor három nagyszerű angol szerző szövetségére lépett, hogy laikusok számára hozzáférhetővé tegyék az élet csodáit.

H. G. Wells, a természettudományilag kitűnően képzett, ragyogó fantáziájú író, maga mellé vette Julian Huxleyt, a cambridgei egyetemi tanárt, Anglia egyik vezető biológusát és maga mellé vette saját fiát, a fiziológus Philip George Wellset, így hármashban: a biológus és fiziológus exakt tudását az író rutinjával és stílusával egyesítve, ezernél több kép kíséretével élénk tárják, mit tud a huszadik század derekán a tudomány a titkok titkárol: az életről.

Hogy a könyv gazdagságáról némi fogalmat nyujtsunk, megpróbálunk kiragadni néhány témát ebből az ezeroldalas munkából. Ilyen kérdéseket találunk benne: Rokona volt-e a majom az ősembernek? Hogyan fejlődtek ki az élőlények billiói? Hogy van az, hogy az egymásból élő, egymást faló élőlények nem pusztítják ki egymást? Vannak-e még ismeretlen szigetek felfedezetlen állatfajok? Mia szerelem lényege? Tilos-e unokatestvéreknek összeházasodni? Van-e valami alap arra, hogy előre meghatározzuk születendő gyermekünk nemét? Kékszemű, szőke embereknek lehet-e fekete-típusú utódjuk? Milyen a férfiak és a nők számára a különböző országokban? Van-e értelme a megfiatalítási operációnak? Mi az álom? És végül — a legnagyobb kérdés — mit tudunk a halálról és arról, ami utána következhetik? Erre az utolsó kérdésre Wells sem tud feleletet adni, de elfogulatlan kritikát mond a spirítizista tüneményekről és ismerteti azokat a vakmerő célkitűzésű kutatásokat, amelyek az élet határainak kitolásával foglalkoznak. A «Nature» című londoni természettudományi szemle részletesen ismerteti Wells biológiáját és többel: közt a következőket írja róla: «Amikor ezt a könyvet állapoztuk,

első érzésünk némi irigység volt. Irigyeljük a szerzőket, akiknek sikerült ezt a munkát megalkotni és irigyeljük az olvasót, aki száz-raz és nehéz tankönyvek helyett ilyen szórakoztató és könnyű formában juthat el a természettudományok legújabb eredményeinek az ismeretéhez. A mű elvetette az akadémikus formasságot, anélkül, hogy engedelmeket tenne a pontosság és megbízhatóság rovására. Mindvégig praktikus szempontokat követ és mindent az átlagos ember nyelvén mond el, egyszerűen, élénken, találoan szellemes példákkal és hasonlatokkal fűszerezve.

A mai ifjúság fejét ezernyi tudással tömik tele. De ha felvetjük azt a kérdést, mi a legfontosabb poggyász az élet útján, mit kell okvetlenül tudnia, a felelet csak az lehet: ismernie kell a testét és a lelkét, a világ fejlődésének nagy folyamatát, az egészség és a boldogság törvényeit.

Ha meggondoljuk, milyen tragikus középkori állapot az, hogy az emberiség tulnyomó részének jóformán sejtelve sincs a saját belsejéről, a szervei funkciójáról, az egészség megővésének elemi szabályairól, akkor bátran mondhatjuk, hogy ez a könyv abszolút szükséglet mindenkinek, aki azért akar többet tudni, hogy jobban és okosabban éljen.

Végeredményben azt mondhatjuk, hogy ez a mű nem is könyv, inkább fegyver a létért való küzdelemben, praktikus szerszám a mindennapi élet útjain.

GE-VI Garisnya
Drágább van, de jobb nincs
Agla-Travis

Kossuth-párti zászlóbontás

A folyton szélesebb mederben haladó választási előküzdelemben a Kossuth-párt szombaton éjjel a Wesselényi-utcai Aequator kávéházban indította meg akcióját egy nagyszabású ünnepepségen, amelyet a VII. kerületi választópolgárok százai rendeztek a szeptember elsőjén szenvedett sérüléseiből felgyógyult Klár Zoltán tiszteletére. Az ünnepelt a Kossuth-párt egész vezérkarával jelent meg a választók között, akiknek bejelentette, hogy már hétézer felé közeledik azoknak az önkéntes aláírásoknak a száma, amelyekkel a VII. kerületi választók kötelezik magukat, hogy Kossuth-párti listára fogják adni a szavazatukat. A zsufolt helyiség közönségének kívánságára azután Rupert Rezső, Buza Barna, Kadosa Marcel, Dénes Lajos és még többen tartottak beszédeket, amelyeket a halgatóság tomboló lelkesedése honorált.

A szerkesztőség és kiadóhivatal telefonsz. mált 296—99 és 125—10

Gyászruhák 4 óra alatt
Horváth és Halász női gyászruhakészítő vállalat
IV, Váci-utca 26. Telefon: Aut. 57-59
Teljes gyászfelszerelések speciális raktára.

Zsoldos előkészít kőnépiskola magánvizsgákra, érettségire
VII, Dohány-utca 84. Telefon 424-47

Az uruguayi főkonzul bűnügyében csütörtökön hirdet végzést a vádtanács

Kivándorlásra való csábitással vádolja az ügyész dr. Molnár Mór tb. főkonzult

— A Reggeli Újság tudósítójától. —

A Reggeli Újság részletesen foglalkozott dr. Molnár Mór, a délamerikai Uruguay köztársaság budapesti tiszteletbeli főkonzuljának ügyével, s jelentettük, hogy a budapesti ügyészség hónapokig tartó nyomozás után kivándorlásra való csábitás vétsége címén vádiratot adott ki ellene. Ezek szerint az ügyészség megállapította, hogy

dr. Molnár az utóbbi időben összesen 188 magyar állampolgárt juttatott ki Délamerikába.

A budapesti büntetőtörvényszék vádtanácsa október 3-ára tűzte ki a kifogási tárgyalást, amelyen dr. Molnár Mór személyesen is felszólalt, majd a perbeszéd elhangzása után a vádtanács elnöke enuncióval, hogy dr. Molnár Mór bűnügyében október 9-én, csütörtökön délelőtt hirdeti ki végzését a vádtanács

Ezer pengőre ítélték Purgly Béla földbirtokost, aki vadászat közben súlyosan megsebesített egy hajót

A sértett 10.000 pengős kártérítési pert indít Purgly Béla ellen

— A Reggeli Újság tudósítójától. —

A budapesti előkelő társaságban nagy meglepetést váltott ki az a hír, amely arról számolt be, hogy Purgly Béla ismert dús gazdag földbirtokos, a Békéscsabai Takarékpénztár elnöke múlt év őszén Bánkúton vadászat közben súlyosan megsebesítette Gulyás István hajót. Az ügyészség vádiratot emelt gondatlanságból okozott súlyos testi sértés vétsége címén Purgly Béla ellen.

A főtárgyaláson Purgly Béla tagadta bűnösségét, de a tanúk egyöntetűen igazolták, hogy

Purgly Béla földbirtokos abban a pillanatban lőtt, amikor a nyul kiugrott a bokorból és Gulyás István hajót utánvetette magát.

A törvényszék Purgly Béla takarékpénztári elnököt és földbirtokost jogerősen ezer pengőre ítélte.

Most, hogy a büntetőügy befejeződött, — értesülésünk szerint, — Gulyás István tízezer pengős kártérítési pert indított Purgly Béla ellen. A kereset jogalapja a gyógykezelési költség és az elmaradt kereset lesz.

Elfogott tolvaj

Husz feljelentés érkezett ellene

— A Reggeli Újság tudósítójától. —

A főkapitányság detektívjei közel egyheti nyomozás után egy veszedelmes szélhámosnót tettek ártalmatlanná. A feljelentők mind egytől-egyet a periferiákon lakó szegény emberek, akikről utolsó kisértékű holmijait lopta el a körmonfort szélhámosnó egy trükk segítségével. A főkapitányságra több mint husz bűnvádi feljelentés érkezett, amelyekben arról számolnak be, hogy egy jól öltözött, harminc év körüli, csinosarcu, megnyerő külsejű nő megjelenik szegény emberek lakásában s hatóságai megbízottjának mondja magát.

E látogatások alkalmával az ismeretlen nő azt mondja, hogy kerületi elöljáróság kiküldöttje s azért jött, hogy ugynevezett környezettanulmányt vegyen fel, mert a szegénysorsban lévő család részére a hatóságok segínyt akarnak kiutalni. Természetesen a szegény emberek között nagy örömmel fogadták a hatósági megbízott megjelenését, amely a régen várt segítség érkezését is jelentette. A környezettanulmány felvétele alatt az ismeretlen nő a keze ügyébe eső kisebb-nagyobb tárgyakat ellopta.

A főkapitányság detektívjei napokon keresztül lesben álltak a periferiákon, végre is szombaton délután Angyalföldön sikerült a tolvajnót elfogni.

Kihallgatása során kiderült, hogy Fechner Eleonórának hívják, harminc esztendő és nemrég még egy fogházorék volt menyasszonya. A jegység azonban felbomlott és Fecher Eleonóra kieszlette ezt a szélhámos trükköt, amellyel azután igen sok szegény embert megkárosított. A veszedelmes szélhámosnót a rendőrség letartóztatta.

A Kövessy-vár estélye

Emil Jannigs-t, Beregi Oszkárt váruvá, Hansi Nieset, Fedák Sári városszónyá avatja a Kövessy-Várban október 6-án este 11 órakor a Royal-szállóban, ahol az alkalommal a színházi és filmvilág hírességei már bejelentették részvételüket. A célcóban ezernyi vigasság és móka lesz. Asztalok foglalhatók a Kövessy-Várnál d. u. 3-4 óráig és a Royal-étteremben.

Öngyilkos orvosnövendék

Virág Zoltán 23 éves orvostanhallgató, Ferenc-körut 44. számú házbán levő lakásán luminállal megmérgezte magát. Súlyos állapotban a Rókus-kórházba szállították. Tettének oka ismeretlen.

Súlyos motorkerékpár-szerencsétlenség

Vasárnap este 9 órakor a Dunaharaszti-Soroksár közötti országútszakaszon súlyos kimenetelű motorkerékpár-szerencsétlenség történt. Az országúton két motorkerékpár haladt Budapest felé, a motorok előtt pedig egy tehertömeg ment. Az egyik motorkerékpár kikerülte a kocsi, a másik azonban eddig még ki nem derített okból teljes erővel belerohant a tehertömegbe. A motorkerékpár két utasa nagy ívben kizuhant az országút közepére, a motor pedig darabokra tört. A szerencsétlenség színhelyére a pesterzsébeti mentők vonultak ki, akik a motorkerékpár két utasát első segélyben részesítették és Koncek Antal 31 éves lakost agyrázkódással és koponyaalapi töréssel haldokolva, Pataky József szabót pedig töréssel igen súlyos állapotban a Szent István-kórházba szállították. A rendőrség a katasztrófa ügyében megindította az eljárást.

A József Müegytem tanévnyitó közgyűlése

A József Müegytem vasárnap délelőtt tartotta meg 1930-31. tanévnek ünnepélyes megnyitó közgyűlését, a megjelentek közt voltak Klebelsberg Kunó gróf kultuszminiszter, Juhász Andor, a Kuria elnöke, Degré Miklós, az itélőtábla elnöke, Ripka Ferenc főpolgármester, Sipőc Jenő polgármester s ezenkívül közéletünknek számos kitűnősége. A Hiszekevű elnéklése után Szily Kálmán prorektor üdvözölte a megjelenteket, majd az elmúlt év történetét vázolta összefoglalóan azzal, hogy az év lefolyása nyugodt volt, nem fordultak elő sem jó, sem rossz értelemben kimagasló események. A prorektor ezután behatóan foglalkozott a müegytemet végzetek továbbképzésével. Hüttl Dezső, az ezévi rector hosszabb beszéddel vette át elődjétől a rektori láncot, amelyben az ő szakmájáról, Magyarországon építészeti mai állásáról tartott érdekes előadást. Beszédében kifejtette, hogy, miután a Müegytem az egyetlen főiskola Magyarországon, ahol építészeti nevelés folyik, a tanításnak ez okból általánosnak és mélyrehatónak kell lennie és nem szabad specializálnia. A szakelődés után a rektor az ifjúsághoz intézett néhány lelkes szót, akiket komoly munkára hívott fel. Az ünnepség a Himnusz eléneklésével ért véget.

Agyvérzésben meghalt Scherly Jenő dr. debreceni törvényszéki tanácselnök

Debrecen, október 5.

— A Reggeli Újság tudósítójának telefonjelentése. —

Dr. Scherly Jenő debreceni törvényszéki tanácselnök, táblai bíró szombaton eszméletlen állapotban találták a lakásán. Azonnal beszállították a klinikára, ahol megállapították, hogy Scherly Jenő agyvérzést kapott. A tanácselnök vasárnap a klinikán meghalt.

Eltűnt magántisztviselő

A főkapitányság eltűnési osztályán napokkal ezelőtt bejelentették, hogy Fischl László, a Goldberger-gyár tisztviselője lakásáról nyomtalanul eltűnt. A nyomozás megindult és közben a rendőrség egy névtelen levelet kapott, amelyben azt írták, hogy Fischl László gyilkosság áldozata lett, valaki bosszúból eltette láb alól. Ebben az irányban is kiterjesztették a nyomozást s csakhamar kiderült, hogy a gyilkossági bejelentés minden alapot nélkülöz. A nyomozás adatai szerint Fischl László szabályszerű utlevelet váltott magának és külföldre utazott. A rendőrség tovább nyomoz.

Dobrescu bukaresti polgármester lemondott

Bukarest, október 5.

Dobrescu bukaresti polgármester lemondott állásáról, mert konfliktusba került a rendőrfőnökséggel, akörül, hogy kinek a joga a közlekedést megrendszabályozni.

1 PENGŐ = 150 FILLÉR

Hétfőn, Kedden és Szerdán — csak ezen a 3 napon —

Kiváló minőségű, legmodernebb szabású, dusan szőrmézett, valamint egyszerűbb kivitelű

Női Télikabát és Átmenetikabát Propaganda-Árusítás a Calvin-tér 7 Fenyves-Áruházban Vámház-körut 6

Fenti 3 napon női kabátok vásárlásánál pénztáraink minden

1 pengőt 1.50 pengő

értékben fogadnak el, tehát

50%-kal többet vásárol, mint amennyit kifizet!

Minden vevőnknek csak 1 kabátot szolgálunk ki.

Torlódások elkerülése végett külön tágas helyiségekről gondoskodtunk.

Az Atlanti óceán felől a Kontinensbe benyomuló melegebb levegő, mely Európában gyors időváltást idéz elő, ma este elérte az Alpokot és Csehországot. Hazánk még délkeletre szoruló hideg levegőtömegek hatáskörében van. Nappal a derült időben mindentűnt 16 fok fölé emelkedett a hőmérséklet. Az esti órákban gyors leülések voltak.

Prognózis: Éjjel a Duna vonalától kelet felé derült idő, fagy, reggel köd. Nyugaton azonban már éjjel felvonuló felhőzet és fagymentős időt.

— Az Astoria Taverna megnyitott. A tánchoz kiváló jazz.

— Házasság. Paukovic Juci és Kummer Aladár október 4-én Budapesten házasságot kötöttek.

— Bajtársi találkozó. A volt cs. és kir. 4-ik árkászszázalaj (4. Sappeur-Baon.) volt tagjai október 8-án esti 7 órakor bajtársi összejövetelt tartanak a Drechsler-féle étteremben (Andrássy-ut 25.) Kérjük a bajtársak feltétlen megjelenését. Vidékiek címüket adják le Wittek, IV., Károly-körut 16. sz.

— Halálozás. Özv. Hoffmann Ferencné e hó 4-én 72 éves korában váratlanul meghalt. Temetése az Ujköztemető halottsházában e hó 6-án fél 5 órakor lesz. A halottat rajongásig szeretett gyermekei gyászolják.

x Őszi kötöttáru olesó árusítást rendez október 6-tól 16-ig a Weisz Samu cég, Király-utca 2. (Anker-palota). Sok ezer pár harisnyát, kezyűt, nadrágot, sokszáz darab kötött kosztümöt, női és gyermek kötött kabátot, pullovereket szenciációs áron árusít. Feltétlenül olvassa el a cég lapunk más helyén megjelent hirdetését és győződjön meg olesó áraitól.

x Amerika Budapesten. Valóságos amerikai ötletes reklámmal lepte meg a Fenyves cég fővárosunk hölgyközönségét. Ugyanis minden héten hétfőn, kedden és szerdán más-más ruházati cikket oly tetemes árleszállítással hoz forgalomba, amire már nemcsak a vásárlóközönséget, hanem az egész kereskedelmet meglepte. Ezen egészen kivételes előadások a Fenyves cégnek igen súlyos anyagi áldozatába kerülnek ugyan, azonban minden vesztesége megtérül a cég óriási forgalma által. E héten például hétfőn, kedden és szerdán — csak ezen a három napon — női télikabát- és átmeneti kabátárusítás lesz. Bármely köpeny vásárlásánál a vevő oly módon fizet, hogy minden 1 pengőt a Fenyves cég pénztárai 1.50 pengő értékben fogadják el, tehát 50 százalékkal többet vagy drágábbat vásárolhat, mint amennyit tényleg kifizet. Például 60 pengőt fizet egy 90 pengős kabát vásárlásánál, vagy 80 pengőt fizet egy 120 pengős kabát vásárlásánál. Ezen szenciációs árusítás csak holnap, hétfőn, kedden és szerdán lesz, ajánlatos már a délelőtti órákat a vásárlásra felhasználni, mivel délután az eddigi tapasztalatok szerint nagy volt a torlódás.

x Felvételi háziipari és iparművészeti tanfolyam. Dr. Ugron Gábor v. b. l. t. n. miniszter elnöklése alatt működő Országos Iparos Szövetség altruista célkitűzéseinek megfelelően megnyitotta államilag engedélyezett háziipari és iparművészeti tanfolyamait, amelyeken női felsőruha, gyermek felsőruha, iparművészet, fehérnemű készítésében és női kalap tervezésében nyernek leányok teljes kiképzést. Előadás délelőtt és délután tartatik. A növendékek az iparoktatási főigazgató előtt vizsgáznak és bizonyítványt kapnak. Felvételt Budapest, IV., Ap ponyi-tér 1 (Királyi bérpalota) főemeleten lévő tanfolyamon lehet mindennap egész napon át jelentkezni.

A szerkesztőség és kiadóhivatal telefonszámai:

296-99 és 125-10

Vasárnap délután és éjjel:

229-31 és 253-09.

x A Törley-pezséggyár nemzetközi sikere. A Törley-pezséggyár az antwerpeni nemzetközi kiállításon a Diploms D'Honneur, az aranyéremmel is nagyobb kitüntetés nyert el, mely legújabb kitüntetés méltán sorakozik a Törley cég nagyszámú, eddig a kül- és belföldi kiállításokon nyert kitüntetéseihez, melyekkel a magyar iparnak szerzett jól megérdemelt hírnevet.

x Az új XXV. m. kir. osztályorszájáték iránt nagy az érdeklődés, az első húzás már október 17-én kezdődik, miért is kéri a főárusítók, hogy az eddigi résztvevők sorsjegyszámaitak továbbra is tartsák meg, nehogy utólag megbánás és esetleg keserűség érje, ha a régi sorsjegyeiket visszaküldték. Az új sorsjegyekre szóló megrendeléseket is sürgősen kéri, mert mindenütt kevés a felszabadult sorsjegy; kifizetni van idő a húzás előtti napig.

x Egy kályhával fűtheti egész lakását. Ha meg akarja ismerni a jelenkor legjobb folytonzó kályháját, keresse fel az American Heating kályhagyár lerakatát Budapest, VI., Andrássy-ut-17 alatt. Takarékos tiszta fűtés, a kályha együttes a legszebb szabadisz. Árjegyzék, referencialista szívesen áll rendelkezésre.

x Pólyás gyerek csak Pilavinban fürödhet.

x A Magyar Légiforgalmi Rt. és a vele üzemközfésben működő Deutsche Luft Hansa AG. Budapest—Wien-vonalának őszi menetrendjében október hó 1-én mindössze annyi változás áll be, hogy a gépek Wienből Budapestre az eddigi 16.00 óra helyett, a napok rövidülése folytán 15.00 órakor fognak indulni. Az egybékét változatlan menetrend továbbra is kitűnő csatlakozást biztosít Európa valamennyi nagyvárosa felé.

x Tökéletes férfifrizura az argentinai goninia által. Teljesen zsirmentes. Egyszerű fésülésnél a frizura egész napon át meg sem moccan, ragyogóan természetes, lágy és behelző illatu lesz a haj. Gyógyszertárakban, drogériákban kapható. Egy tubus ára 3 pengő.

TYUKSZEMEK!

Alábbi rajz ábrázolja, hogy a Szt. Rókus lábfürdő rejtélyes hatóerői a tyukszemek fészékét körülveszik s azt szinte kiemelik.

Lábfájások!

Szükségtelen tűrni a tyukszemek és borkeményedések hasagató és nyilalló fájdalmait, amikor egyszerű jó meleg lábfürdő elegendő ahhoz, hogy a kinezók azonnal megszűnjenek és a tyukszem eluntján gyökereivel együtt egyszer és mindenkorra!

Forduljon a legközelebbi gyógyszerterárhoz Szent Rókus lábfürdő, melyből néhány grammot utasítás szerint a meleg lábfürdőbe szór. nyer ezáltal tejszerű folyadékot, melyben dus oxigén van. Amikor az így elkészített lábfürdő áztatja lábát, azonnal végtelen megkönnyebbülést fog érezni. Az oxigénnel teltített víz megpuhítja a tyukszem kemény részét, behatol mélyen a porusokba és meglazítja a tyukszem gyökereit annyira, hogy az könnyen kézzel, kés vagy borotva nélkül eltávolítható. A finom, lágy, tejszerű víz által a láb ujjaszűletik, megpuhítja az elszilárdított lábakat, friss érzést hoz a fáradt lábakra és csökkenti a láb dagadtóságát. Rendeljezoza tökéletesen a legelhanyagoltabb lábakat. Egy csomag Szt. Rókus lábó ára 1 P 28 fillér. — Kapható gyógyszerterárhoz, drogériákban. Ha valahol nem volna, úgy forduljon a

Szent Rókus Gyógyszertárhoz, Budapest, VII., Rákóczi-ut 70

Hétfői Film Ujság

Greta Garbo a svéd király fiának menyasszonya?

Ellenőrizhetetlen, hogy reklámhir vagy valóság

Megszoktuk már, hogy filmsztárokkal kapcsolatban egymást érik a legfantasztikusabb híresztelések. Mégis, amit most Greta Garbó ír az egyik oslói lap, a *Bertingske Tidende*, az felülmúl minden eddigi filiszenciációt.

Röviden csak arról van szó az oslói lap szerint, hogy Greta Garbo kezét megkérte Siward királyi herceg, a svéd király másodszülött fia, a filmsztár igent mondott s a közönségnek jogában áll találgatni az esküvő terminusát.

Az ujság stockholmi jelentésre alapítja ezt a hírt és meglehetősen részletes riportban számol be a nem mindennapi eseményről. Állítólag a filmsztár legutóbbi stockholmi látogatásakor ismerkedett össze Greta Garbo a svéd királyi herceggel és ettől az időponttól kezdve állandóan csak egymás társaságában voltak

láthatók. A filmsztár távozása után sűrű levélváltás indult meg kettőjük között, míg most a svéd lap szerint bekövetkezett a szenzáció: a királyi herceg megkérte Greta Garbo kezét.

Hogy a hírből mennyi igaz, azt ilyen távorról ellenőrizni bajosan lehet, egy körülmény azonban a hír valósága mellett szól. Svédországban mostanában egyetlen Greta Garbo-film sem fut s így nem lenne értelme valótlan reklámhírt a sajtóba bedobni. A hír azonban mégis hihetetlenül hangzik s igen valószínű, hogy rövidesen a cáfolathoz is lesz szerencsénk. De ezt már alighanem a *Metro publicu man* fogja végezni, — elvégre ilyen remek reklámanyagot mégsem szabad kihazsnátlanul hagyni.

Törje a tejét! Érdemes!

Megfejtések postára adandók legkésőbbén esütörtökön. Cím: Reggeli Ujság szerkesztősége, V. Lípót-körút 5. A levél vagy levelezőlap címoldalára feltűnően ráírandó: Törje a tejét és melléklendő a Törje a tejét lenti szelvénye. A helyes megfejtők között a következő 25 jutalmat osztjuk ki: 1. díj: 20 pengő, 2. díj: 10 pengő, 3. díj: 5 pengő, 4-5. díj: egy-egy darab egynegyed sorsjegy, 6. díj: egy nagy fénykép Foto Klára műterméből, 7-8. díj: egy-egy üveg egynegyed liter Morisson-féle kölnivíz, 9-10. díj: egy-egy doboz egynegyed kg. Dreher-Maul csokoládé, 11-12. díj: egy-egy drb Morisson borotvakrém, 13-14. díj: egy-egy csomag Pillavin fenyőfűrdőtabletta, 15-25. díj: egy-egy értékes könyv. (A jutalmakra való pályázásban elegendő egy helyes megfejtést beküldeni.)

VIZSZINTES:

1. Nyugati nemzet
3. Rendszerint szétfürészelik
9. Tűz
11. Brass
12. Tűzhányóhegy
13. Cipészmunka
14. Szóhoz tapad
16. Alkotás
17. Wells neve előtt van
18. A-val görögkeleti lélekész
20. Megszégyenít
22. S. S. L.
24. Siklás
25. Fogalmazás
28. Hajrá!
29. Idézet a «Családi kör»-ből
34. Kegyetlen
35. Pocsolya mássalhangzó
36. Kis könyvecke
37. Magas színvonalú mássalhangzó
38. Igen — idegen nyelven
39. Arany hős monogramja
41. Teniszkifejtés
42. Az egyedül levő teszi
44. Beérkezett ember — közkeletű idegen szóval
45. Belelly magát
47. Kínál hosszmeték
48. Éltapon található szó
49. Híg.

FÜGGŐLEGES:

1. Ime
2. Így nevezték hajdan a királyi jövedelmet
3. Egy «n» betű beszúrásával fél — idegen nyelven
4. Még a molekulánál is kisebb
5. Egy híres Arany-ballada kezdete
6. Miniszterelnök
7. Kérdés — németül (fonetikusán)
8. Ére — klasszikus nyelven
9. Másról beszél, ha a bor árát kérdi
10. Előd
14. Mohamedán bájít ideje
15. A líra hangja
18. Ezt a jelzőt kizárólag a «piross» szó után használják
19. Kedvelt kirándulóhely Pest közelében
21. Kettős mássalhangzó
23. Európai állam
24. Rag
26. Összetűz
27. ...riella
30. Ilyen tanácsos is van
31. Névelő
32. Okozat szülője
33. Felemel és álltes
35. Elitje
40. Az első evangélium szerzője
42. A nőstény párja
43. Fém
44. Pluto világa
46. A tekele lovag neve

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11					12				
			13						
14		15		16		17		18	19
20			21		22		23		24
25				26			27		
				28					
29	30		31					32	33
34					35			36	
37				38		39	40		41
					42			43	
44						45			46
47				48					49

Megfejtésül beküldendők a vízszintes 3, 25, 29, 48 és a függőleges 5, 6, 14, 19 szavak.

Fox Follies 1930

Csütörtökön kerül a közönség elé az 1930. évi Fox-revü, a *Fox Follies 1930*, amely méreteiben és külső kiállításában — amint az előleges komünikék ígérk — jelentékenyen felülmúlja a múltévét. A film ezidén is hasonló lesz a tavalyi Fox Follieshez, egy laza mese körül zenés, énekes és táncos revüjelenetek adják a tulajdonképeni lényegét. A zeneszerzők Amerika legismertebb komponistái, a szereplők pedig a Fox legismertebb sztárjai. A film, amely komoly érdeklődésre tarthat számot, az Orion-mozgókínzában kerül színpadra kizárólagos joggal.

Huszegyfelnévos hangosfilm készül a Kovács és Faludi műteremben

Amíg a Hunnia gépvásárlása körül a viharok és az események egymást érik, addig az egyik ismert filmlaboratóriumban, a Kovács és Faludi műteremben megindult a munka. A két filmvállalkozó már a múlt szezonban készített egy magyar hangosfilmet, amelyben az ismert pesti színészek szerepeltek egy-egy kabarészámmal. A film, amely *Nevető Budapest* címen került színpadra, ugy látszik, jó üzletnek bizonyult, mert a cég most elhatározta, hogy még husz kis filmet készítenek ez idén. A múlt évben a Pesten járt Fox-operatőr, Max Pebal hangos gépével készült a *Nevető Budapest*, ebben a szezonban azonban már saját gépe van a cégnek, 125 ezer pengőért vásároltak Berlinben egy hangos gépet, amely, mint a próbafelvételknél kiderült, minden tekintetben megfelelő.

Az első film, amely a Hunnia műtermében felvételre kerül, Nagy István egyfelvonásos játéka, a „Füst” lesz, a főszerepben Kiss Ferencel és Titkos Bonával.

Szó volt először Rajnai Gábor szerepeltetéséről is, Rajnait azonban nem engedé el a Vigszínház. A filmet Nagy István, a szerző maga rendezé.

Amint a *Füst* felvételei befejeződnek, *Szép Ernő* egyfelvonásos filmjátéka kerül sorra és ezt gyors egymásutánban fogják követni a többi kis hangos filmek.

A *Kovács és Faludi* cégnek az a terve, hogy még a szezon folyamán elkészít husz ilyen egyfelvonásos hangosfilmet, amely azután a főváros nagy bemutató színházaiban kerül vászonra a mindenkori színrekerülő nagy filmek előtt.

VIGSZÍNHÁZ

Szombaton, október 11-én

először A jó tündér

Vígjáték 3 felvonásban, utójátékkal
IRTA: MOLNAR FERENC
FŐSZEREPLŐK:
Gaál Franciska, Gombaszögi Ella, Hegedűs Gyula, Rajnai Gábor, Hajmássy Miklós, Jávör Pál, Somló István
Jegyek egész napon át válthatók

TÁNCBAN, ÉNEKBEK, SLÁGEREKBEK, KIÁLLÍTÁSBAN FELÜLMULJA A TAVALYI FOX FOLLIEST AZIDEI

UJ FOX FOLLIES

1930

Monopolban játssza csütörtöktől az

ORION

Bethlen-téri Színpad premier

a SZENTPÁL-CSOPORT vendégjátéka. — Előadások: d. u. 6 és este 9 óraker.

A GYÖNGE NEM

A gyöngé nem 25-ik előadása pénteken, október 10-én lesz. Ma, hétfőn este is: A gyöngé nem. A legrágább hely 5.— P. Magyar Színház

Pénteken nagy premier az Andrássy-uti Színházban! Fedák Sári vendégjátéka

Betűrejtvények

1.
&&&&&& SZ I
L

2.
Molnár Ferenc Kiss István VII. oszt. tan.

Felvételi vizsga

S	B	H	N	V	L		
		Á	A	I			
R	P	C	K	M			
			S	O	J	I	
			M	A	N	K	I

Egyik rejtvényfejtő körbe csak egy vettek föl új tagot, ha az a mellékelt ábrán, ahol az egyes vízszintes sorok tetszés szerint ide-oda tologathatók voltak — kivéve a legfelsőt —, egymásután úgy csinált a sorokkal hat különböző beállítás, hogy a felső kezdőbetűktől kiindulva függőlegesen mind a hatszor értelmes szót kapott s e szavak sorrendben értelmes mondatot adtak.

Megfejtések

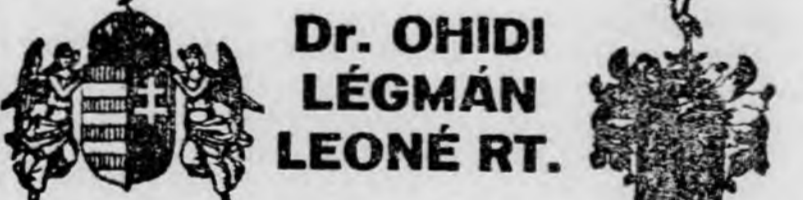
az 1930 szeptember 29-iki számból.
Keresztrejtvény:
Vízszintes: 1. A walesi bárdok. 11. Ls. 12. Zec. 13. Evlj. 14. Asap. 16. Olvad. 18. Vt. 19. Chopin. 21. Ekevas. 23. Sir. 24. Gd. 25. R. k. 26. Zs. 27. Ontario. 30. Og. 32. Gg. 33. Ngami. 34. Kirakat. 36. Yt. 37. Ac. 38. Ural. 39. Te. 40. Rondella. 42. Akol. 43. Ennék. 44. Mm. 46. Lobban. 48. Döntellen. 53. Olú. 54. Űlni. 55. Kapargál. Függőleges: 1. Alacsnyrendű. 2. Washington. 10. Kétségtelenül.
Betűrejtvények: 1. Egyetlen. 2. Kellemtelen hőség. 3. Vonósnyegyes. 4. Hangszerelés.
Tökéletes büvös négyzet:
L E S Z E L
E L É L E
S Z E P É S Z
E L É L E
L E S Z E L
Hírességek: 1. Yellowstone. 2. Owen. 3. Kisfaludy. 4. Ochock. 5. Hammerfest. 6. Aragonia. 7. Milo. 8. Avas. = YOKOHAMA.

REGGELI UJSÁG

október 6. Törje a tejét! szelvényo

JUTALMAK:

1. díjat, 20 pengőt nyerte: Sebestyén Magda, Debrecen, Ferenc József-út 76.
2. díjat, 10 pengőt nyerte: Gellért József, Budapest, Teréz-körút 16.
3. díjat, 5 pengőt nyerte: Schwarz Irén, Rákospalota, Mikszáth-u. 20.
- 4-5. díjat, egy-egy darab egynegyed sorsjegyet nyerte: Lovag Senautka Oszkár, pénzügym. tisztv., Pénzügym. niszterium új épület, II. em. 22. ajtó; Csarok Lajos, Pécs, Maurinum, —

m. kir. osztályosorsjegyjelátarató és sokszorosító trodatól (Budapest, I. Horthy Miklós-út 15)

Foto Klára

műterméből: Berger Piroksa, Csengery-u. 67.
7-8. díj, egy-egy üveg egynegyed liter Morisson kölni viz: dr. Vogl Józsefné, Zrínyi-u. 2. főkapitányság, Schiff Ödönné, Dembinszky-u. 10. fűsz. 4.
9-10. díj, egy-egy doboz egynegyed kg.

csokoládé: Lantos Oszkár, V. Nádor-u. 2. Palásthy Zelma, Üllő, Vezér-u. 9.
11-12. díj, egy-egy drb Morisson borotvakrém: Grosz Gusztáv, Király-u. 31. I. 11. Kiss János, Vecsés, Arany János-u. 50.
13-14. díj, egy-egy csomag Pillavin fenyőfűrdőtabletta: Grünfeld Laura, Kecskenet, Dobó S.-u. 1. Krajnik Mária, Nagymező-u. 22-24, IV. 2.
15-25. díj, egy-egy értékes könyv: Kántor Lászlóné, Albertfalva, I. utca 19. Várszegi Erzsébet, VI. Andrássy-út 75. IV. 432. Laszlovicska Rózi, Balatonfüred, Hübsch László, V. Csáky-u. 8. III. Löwinger Károly, Ersekújvár, Jessensky-u. 3. CSF., Nádor Károly tisztviselő, József-krt 78. ajtó 3. Guttman Géorg stud. med., Wien, VI. Eszterházy-gasse 15a, 14. Mühlinger Gyuláné, VIII. Mária-u. 5. Csabai Artur, Miskolc, Rákóczi-u. 18. Grünbaum Magda, V. Árpád-u. 6. III. 8. Leitmann Olga varróné, Hajdúszoboszló, Nagy Anna, VII., Verseny-u. 22.

Bridgeprobléma

Pik: 7. 3.
Kör: 6. 5. 2.
Treff: 8.

	B.	
Y.		Z.
	A.	

Pik: 8.
Kör: D. 9.
Káró: 2.
Treff: 7. 2.

Adu nélkül. Y a kijátszó Y-Z-nek az ellenfél bármely ellenjátéka dacára egy kivételével az összes ütést haza kell vinniök.

A bridge-probléma megoldása a többi megfejtéssel együtt (vagy pedig külön, de akkor a szelvény melléklendő) csütörtökig adható postára.

KÜLÖN JUTALMAI:
1. díj: Egy csomag Opima bridgekártya, HAMBURGER ÉS BIRKHÖLZ (Klapka u. 11) ajándéka
2-3. díj: Egy-egy értékes könyv.
4-6. díj: Egy-egy blokk, HAMBURGER ÉS BIRKHÖLZ ajándéka.

Színház

Carlyle Tamás levele egy forradalmi színműről

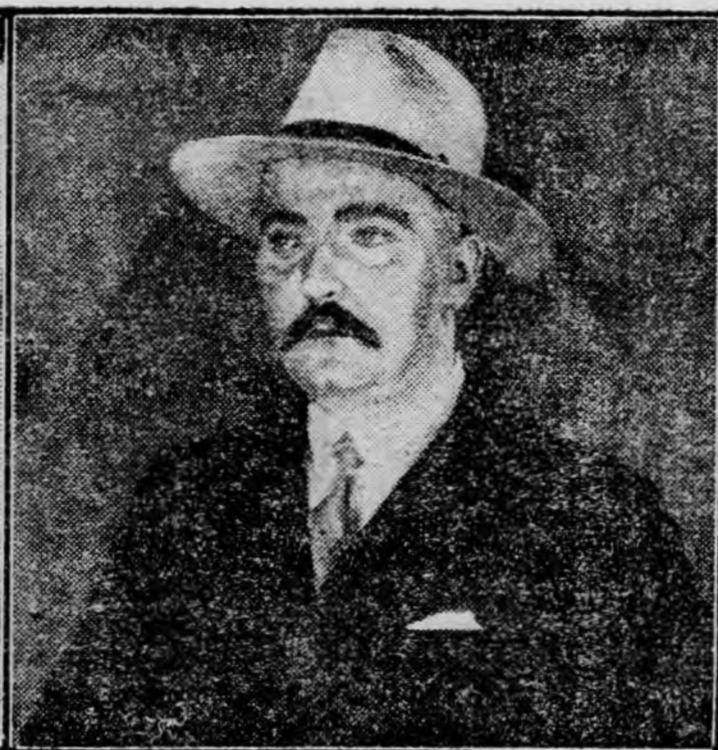
— A „Leona” bemutatója alkalmából —

...Már minden olyan volt, mintha a természet rendelése lenne; a város, az országot, akárva, nem akarva az álomnak egy nembe ringatta magát és a Rémműlet már csak az emlékezés ködfátyolán tűnt fel, amelyre az örökké mozgó élet rávetíti a maga tarka jeleneteinek képet. Ama tiz esztendő előtt március 21-ike, a commune napja, amikor az Időnek órája egyet ütött s ugylátszott, mintha egy régi korszak végkép lebuknék a síralmak folyóvizébe, messze tűnt az emlékezés horizont.

Amikor mindenkinek, aki e színműben él, valahol feltétlenül igaza van és mindenestre ott, ahol saját életéről van szó, joggal is tartja ezt az egyedül üdvözítő igazságnak. Mily igazságra van ennek a gróf Merovszky Károlynak például, e színmű hősné! Ő arisztokrata és gőgös, világa a politika, amelyet hibáival és erényeivel megvédeni szeretne, elismervén, hogy jobboldalt és baloldalt is vannak tökfilkók és vannak lángelmék, de az emberi tulajdonságok ilyen zürzava-

BAJOR GIZI
(Leona.)

PETHŐ ATTILA
Katona György.

... az emberek szinte már nevetve ismételték át az ostoba Bailla Péter epigrammját, aki egy forradalmi időket követő állapot tespedtségében mondotta: *«tout va bien ici, la paine manque»*; itt minden jól megy, kenyérünk nincsen.

A megszakás és tehetetlenség fásultságában egy keserű cinizmus alakult ki; fanyar humor, önámító tréfa, amely nem kárpótol ugyan az élet sok szépségének lassu leromlásáért, de enyhe sóhajba szorítja a néha önfeledten *«trembler tyrans»*-ra nyíló ajkakat. Az elmúlt forradalmak hősei, mint gyámoltalan árnyak, cidevant nagyságok fantomszerűleg tűnek fel, ha néha hangjukat hallatják a határon túlról; ez idő, a maga hétköznapi életében nem kedvez sem nekik, sem jűhődt doktrinizmusuknak.

Mindazonáltal van itt valaki, bizonyos Zilahy Lajos, egyaránt finom művelője a literaturának és a gazetta-írás művészetének, aki törődik ezzel a félmúlt világgal, sőt színpadra is viszi. Ez a Zilahy Lajos, akinek Leona című színművéhez most tolong a nép a Theatre National-ba, mint egykor Beaumarchais *Mariage de Figaro*-jához, jól tudja, hogy a bizonytalan korban minden ítélet fölöttébb kétes értékű és semmikép se végérvényes; az analízis, bármily igazságra törekvő, alig juthat végleges eredményekhez. Hányatva háboruban, forradalmakban és ellenforradalmakban bizonytalanán vált világszemlélete és kedvező életkörülményeinek ellentmondásai között, a mi Zilahynak nem is törekszik ítéletre, hanem csak azt szeretné, ha az ő színpadi játékában félig-meddig *«mindenki megtalálná saját képét, saját állapotát és cselekvését»*.

Am hálátlan dolog az, Atyámfiak, egy korban, amely elvesztvén irányítóját s a *Kiválasztottaktól* remél utbaigazítást, festett kéregpapir elé állítani ilyen és olyan embereket, szívfájdalmukkal, gyöttrő gondolataikkal, kétkedéseikkel, egymástól merőben különböző igazságaikkal és a nézőre bizni, mely szenvedés érdemesb a részvétre, mely cselekedet a megvetésre, mely igazság a követésre!

A néző, fásult lelkében sok csalódással s végkép bizalmatlanul az *Eszmékkel* és *Philosophikusokkal* szemben, sokféle beszédet hall s ha kedve tartja, állapota szerint ki is válogathatja magának, amit helyesnek vél. Am hogyan tegye,

rában *«rendet»* kell tartani, mert ki tudja, hogy a rendtelenségben nem-e a hitványak kerülnek felül és kiválók pusztulnak el.

Persze, hogy rendet kell tartani, de mily igazsága van szeretett leányának, Leona grófnőnek is, hogy ez apai renddel nincsen megelégedve, mert ez kihagyja számításából az *Embert*, ki mindent összevetve is egy tökéletlen lény, nem szívesen hal ében, fáj neki, ha ütök, a szurást, lövést, mely a Rend tartásának megszokott velejárója, fölöttébb rosszul türi s általában tele van megszokásokkal és igényekkel, amelyek, ha nem is arisztokratikusak, de nem minden jog nélkül valók! Az egyfelől és másfelől ilyen kicirkalmazásában nem is terem más igazság, édes olvasóm, mint a Költőé, ezé a Zilahy Lajosé, akinek egyformán fáj a szegény és gazdag baja és lelkében biztonnal azt óhajtja, hogy férjének meg egymás mellett és ne bántás egymást. Mindössze csak az a baja ennek az igazságnak édes Atyámfiak, hogy nem tudni, miként lehet elérni. Hiába adja át ez a Leona grófnő szerelmét, a Sansculottizmus hőst, ki atyját kivégezteté, a vádbiztosnak; ez nem old meg semmit, mert az emberi téboly körforgásában ez megint csak gyilkossághoz vezet és a *«ne ölj»* parancsa, ha szigorúan vesszük, egyformán vonatkozik a gyilkosra és hóhérra.

Szegény Leona, szerelmes leány, hívséges gyermek és megzavart asszonyi lélek, mily kár, hogy nem tanított meg téged a sok nyomor és halál és gyilkosság, amelynek szemtanuja és résztvevője lettél, az igazságra, hogy *«azon emberért, kitől elvették életét, az egész világ egyesült ereje se tehet többé semmit!»* Ha gondoltál volna erre egy percig, talán tudnád azt is, hogy ilyen forradalmakat követő időkben a *megbocsátás* gyakorlandó és nem a bosszúállás!

De nem teszünk neked szemrehányást, mert Te nem tehetsz semmiről, téged kirajzolt az író kijelölt helyre és most már imbolyogni fogsz mindvégig a „világot jelentő deszkákon”, amíg csak lesznek kíváncsiak, akik hibáidból és erényeidből okulni akarnak. De a nézők, ha eltávoznak a színházból, keserű szájjal távoznak majd, kielégülés nélkül és azzal a fanyar gondolattal, hogy a háboru és forradalom ily színjátékban zavaró háttér csupán, amely mindössze arra jó, hogy szemléltesse az ember bizonytalan helyét e világban...

A fordítás hitelességéért: Bócz Bálint.

Értesítés!

Van szerencsénk a n. é. Közönség szíves tudomására hozni, hogy az óriási sikerre való tekintettel szenzációs műsorunkat bizonytalan időre orolongáltuk.

TERÉZKÖRUTI SZÍNPAD
IGAZGATÓSÁGA

EMIL

JANNINGS

a nagy
emberábrázoló, a
világ legnagyobb
jellem színésze

megérkezett Budapestre
és ma, hétfőn este lép fel
először személyesen a

Városi Színházban

Ma, hétfőn:
Geschäft ist Geschäft

Holnap, kedden:
Biberpelz

Legjobb műsor
a
TABARINBAN

A „Leona” nagy sikere

Zilahy Lajos új darabja, a „Leona” a szezon első nagy sikeréért kezd kibontakozni. A darab második és harmadik előadása még forróbb tetszésnyilvánítások között zajlott le, mint a bemutatás. Sokat tapsoltak Bajor Gizinek, akinek alakítása elragadó és megrázó színészi teljesítmény. Elfojtott sikolyai, pillantásai, gesztusai beszédesebbek minden szónál. A törekény színésznőben megdöbbentő erő lakik, amely valósággal lenyűgözi a nézőt. Voltak jelenetei, amelyek duse-i magaslatocon jártak. Rákosi Szidi kis szerepében is nagyszerűt produkált, ugyanez áll Kiss

Irénre, aki karakterizáló-képességével huszár-alakot állította színpadra. A férfiak közül Csontos Gyula sokszínű és sokrétű alakítása tetszett a legjobban és Bajor Gizivel ő volt az ünneplések központja. Ódry Árpád szerepének passzív voltát kitűnő színjátszói készségével ellensúlyozta. A folyton fejlődő és izmosodó Petheő Attila jól átgondolt, erőteljes és férfias figurával illeszkedett az ensembléba. Remek alakítást produkált egy epizódszerepben Hosszu Zoltán, akit eddig nem ismertek, de akire ezután a minden ízében nagyszerűen kidolgozott alakítása után fel kell figyelni.

Még szerepeiket se tanulták meg a „Szélhámos kerestetik” szereplői

Aszlányi Károly darabja a Kamaraszínházban

Aszlányi Károly darabjában talán az az érdekes, ami kimaradt. Ami áldozatul esett az állami dramaturgiának. Mert ami színpadra került, a német kisváros, benépesítve bohózatokban agyon-

és nem tudom elhinni, hogy egy huszonhárom-éves fiatalembernek ne volna egy dacos gesztusa, egy bátor szava. Elképzelhetetlen, hogy magyar írónak ebben a kavargó, örvénylő mában pont az 1888-beli német vidéki városka jusson az eszébe és azon mesterkedjék, hogy ebben a sörszagu, burnótillatú papirosvilágba pappendekliből metélt alakokat állítson be, hacsak nem azért, hogy — államisínház-képessé tegye a szatirját. Százat egy ellen, hogy így is volt, de író tervez, dramaturg végez: a fogak, a karmok, a lövisek ottmaradtak az operációsasztalon, csak a gondosan kilugozott darab került a színpadra.

A Nemzeti Színház igazgatóját évek óta támadják, — joggal — hogy nem engedi szóhozjutni a fiatalokat. Most végre produkálta Aszlányi Károlyt. Ha ezt az írásművet találta legméltóbbnak, hogy a Kamara Színház színpadjára engedje, akkor vagy a fiatal írógárdával van baj, vagy — a dramaturgjal. De ha legalább jól játszották volna a szerencsétlen darabot! Amde ennél kezdetlegesebb, dadogóbb előadást keveset produkáltak a Kamara Színház színpadán. A színészek rendesen érzik, hogy mi maradandó és mi az, ami «nem éri meg a benzint». Az elmúlásra ítélt darabot azután arra sem ér demesítik, hogy a szerepeket megtanulják. Ebben a színész-kabálában bőven volt részünk a bemutatás estjén. A sugó dühös sziszegése lehallatszott a nézőtérre, amint valósággal hájszolta a nyikorogva, akadozva, lomhán odábbmozduló, vékony cselekményt. De produkált ez az előadás még kellemetlenebb dolgokat is. Az egyik főszereplőnek például pénztárcát kell elővennie a zsebéből. Elérkezve a kritikus ponthoz, a színész előbb zavartan végigtapogatta az összes zsebeit, majd otthagya partnerét és az ajtóhoz rohagva, kiszólt, hogy adják be a kúntfejtett kelleket. Két perc múlva ismét az ajtóhoz sietett, átvette a színpad mögött benyújtott pénztárcát és megkönnybűlten olvasta le a partnere kezéhez a színpadi bankókat. Ez az incidens jellemzi az egész előadást, amelyben csak Vaszary Piri, Tasnády Ilona, Bartos Gyula és Uray Tivadar produkált a Kamara Színházhoz méltó játékokat.

U. D.

VASZARY PIRI és HORVÁTH JENŐ
(„Szélhámos kerestetik.”)

esélt figurákkal, egy cseppet sem érdekes, sőt inkább bosszantó, mint mulattató. Nem tudom elhinni, hogy fiatalember, aki annyira élelmes, hogy a darabját el tudta fogadtatni Hevesi Sándorral, ne látja a körülötte zajló életben főnakságokat, amelyeket színpadra lehetne vinni

A budapesti színházak még egy prologgal sem hódoltak Offenbach halálának ötvenéves évfordulóján

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Október 4-én múlt ötven éve, hogy Jacques Offenbach, aki Kölnből, a Glockengasséból indult el arra a dicsőséges utra, amelyről álmodni sem mert, meghalt és ezt a napot az egész világon mindenütt meg-

JACQUES
OFFENBACH

lágion mindenütt megülték, ahol ennek a kivételes tehetségű muzsikusknak a melódiai felcsendültek, csak éppen Budapesten nem. Egyetlen énekes színházunk sem tartotta érdemesnek, hogy Offenbach emléke előtt meghajolva, előadja például a felfrissített szövegű «Szép Helénát», vagy a «Hoffmann meséit». A budapesti színházak még egy szegényes prólog erejéig sem emlékeztek meg a

zseniális muzsikusról, pedig Offenbach valamelyik művének felújítása talán még üzletnek is jó lett volna ebben a zeneileg sivár világban.

A kölni zsidó hitközség egyik kis tisztviselőjének a fia volt és már gyermekkorában imádta a zenét. Kitűnően hegedült, később művésze lett a csellónak. Londonban nem is nevezte másként, mint: a cello Paganinije. Kompozícióit is csellóra írta, csak később komponált színház számára. Első darabjai kis egyfelvonásosok voltak, amelyekben lefeljebb három szereplő játszott: ezzel ugyszólván új műfajt teremtett, amely szellemességével, frissességével egyszerre meghódította a közönséget. Valósággal megostromolták a pénztárt és estéről estére zajosan ünnepelték a zeneszer-

zőt, aki maga dirigálta műveit. Első nagyobb operettje az «Eljegyzés lámpafénnyel» volt, a leg nagyobb sikerét azonban az «Orfeusz»-szal aratta, amelyet 1859-ben készváshuszonnyolcszor játszottak. Két évvel később komponálta a Fortuna dal-át, amelyet a közönség a premieren egyszerűen megismételtett. Ennek a partitúráját hat nap alatt szerezte Offenbach. 1864-ben a Szép Helénával csak még tetézte eddigi sikereit. Azután következett gyorsan egymásután: A kék szakál, a Párizsi élet, a Gerolsteini nagyhercegnő. Életének utolsó évtizedében komponálta a Hoffmann meséi című darabot. Ezzel a művével, amely valójában inkább játéopera volt, mint operett, elérte vágyai netovábbját: a darabot az Opera Comique fogadta el előadásra. Offenbach azonban már nem érte meg a premiért, mert kevéssel előtte meghalt.

Vérbeli párizsi volt, ott alapított családot, de azért franciául sohasem tanult meg tökéletesen. Hihetetlen könnyűséggel dolgozott. Százhat operettet komponált, amelyek, négyet kivéve, a párizsi talajban gyökeredeztek. Az egész világon ünnepezték, mint egy új műfajnak, az opera-buffóhoz közeledő operettnek és a zenei persziflázsnak megteremtőjét és Magyarországon is ő volt a legtöbbet játszott külföldi zeneszerző.

Nagy premier

lesz a Belvárosi Színházban csütörtökön. Színe kerüli Fodor László világhírű vígjátéka, a Töltőtoll. Főszereplők: Somlay, Dayka Margit, Gózon, Székely Lujza, Kökény Ilona, Kovács Károly, Ihász Lajos, Sugár Lajos. — A szenzációs premierig minden este és vasárnap délután (mérés-kelt helyárral) Egy lány, aki mer, a nagy siker a premier ragyogó szereposztásában.

Jannings, aki vasárnap Pestre érkezett, a színpadot fölébe helyezi a filmnek, de leg- többre tartja a jó konyhát

Intim beszélgetés egy szállodai szoba sarkában

Vasárnap délután négy órakor a bécsi gyorsal Budapestre érkezett Jannings Emil, a világhírű filmszínész. Hatalmas, vállas alak, nyílt, derült arccal, élénk szemekkel. Mosolyogva fogadta az éljeneket, türelmesen megvárta, amíg a fotográfusok elkészültek a felvételeikkel, azután karongfoga a feleségét és bárhogy könyörögtek az autogramgyűjtők, kocsiba szállt és a szállodájába hajtatott.

Tíz perccel később fogadta a Reggeli Ujság munkatársát.

— Az életemre kíváncsi? — kezdte, meg sem várva a kérdést. — Parancsoljon! Tengerésznek készültem, a szüleim hajósnak adtak. Ro-

Lukács Klári rajza.

JANNINGS EMIL.

mantikus hajlamu fickó voltam, tetszett nekem ez a mesterség, minden veszélyével együtt. Másfél évig kóboroltam egy vitorlásra a tengereken. Ne gondolja, hogy valami előkelő beosztásom volt, mint hajósnak, az utolsó ember voltam a hajón.

Kalandokban nem volt részem, Robinson szigetét sem találtam meg, de annyi kerést kaptam, hogy nagyon hamar elment a kedvem a tengerésztől.

Megnyuzva, lesóványodva tértem vissza a szülői házhoz és bejelenttem, hogy a hajósmesterségnek örökre búcsút mondtam. Könyörgésemre édesanyám megengedte, hogy színész legyek. Természetesen, nem üzent értem a legjobb és legelőkelőbb lársulat direktora, hanem beszegődtem egy ripacs trupphoz, amely szekéren járta be a falvakat és a kis városokat.

Először Burgsteinben léptem színpadra. Róza Sándor, a puszták királya című darabban játszottam a haramiavezért.

Tíz évig kóboroltam mint ripacs. Mi, színészek építettük a színpadot, szereztük be a butorokat, mi osztottuk ki a színlapokat, szóval a színpadon kívül mi végeztünk minden munkát. Még ma is boldog vagyok, hogy így kezdtem, hogy ezen a pályán szenvedtem és gyötörődtem, mert így jó ez. A nyomoruságban tanultam meg, hogy a szerep a fontos, nem pedig a pénz.

— Ugy mondják, hogy nem szenved hiányt anyagokban? Nevet.

— Csak nem kívánja, hogy bevalljam Önnek, hogy milliomos vagyok?

Dolgozom, tehát keresek. A tőkésék általam milliárdokat kerestek, miért ne keressek én, a munkás?

Látja, Amerikában nem akadnak fenn azon, hogy a saját kocsimra járok és hogy bankbetétem van. A munkásnép meglegedetlen utánam fordult: ez igen, ez megcsinálta magát. Sajnos, Németországban másként gondolkoznak. Azt hiszik, hogy az igazi művész sovány, borzas, bő malaclopó köpönyegben jár és a felesége ebédre almát süt. Azt hiszem, az alakításaimon nem látszik sem, hogy hajhásznam a pénz. Ma is csak azt mondom, amit ripacs koromban vallottam: a szerep a fontos és nem a vagyon.

Gondolkozva végigsímit a homlokán. — Tíz évig tartott a keserves vándorlás, végre 1913-ban Reinhardthoz kerültem. Először Darmstadtban léptem fel, Mefisztó szerepében. Azután

következett Berlin. 1915-ben próbálkoztam meg először a filmmel. Lubits Ernő, aki ma Amerika legnagyobb filmrendezője, kollégám volt. Apró szerepeket játszott, de sok fantázia volt benne. Összeültünk kis egyfelvonásosokat és azokat fölveltük filmre.

Az első nagyobb munkám a Madame Du Barry volt. Azután következett Boleyn Anna, Othello, Danton és a többiek.

Az amerikaiakkal sokáig nem tudtam megbarátkozni, mert nem voltam hajlandó azt játszani, amit rám osztottak. Csak a Variété nagy sikere után kaptam meg a jogot, hogy a darabjaimat magam választhattam. Három évig voltam Amerikában és később nagyon megszerettem az amerikaiakat. Ők is megbecsültek engem. Amerikából kapom a legtöbb levelet, utána Magyarország következik.

— Mit szeret jobban, a színpadot, vagy a filmet?

Felcsillan a szeme.

— Szívem egész melegével a színpadért rajongok. Nem mondom, a film izgat, de hiányzott az eleven szó, hiányzott a közönség, hiányzott az a fluidum, amely megragadja a színcsét és fölemeli olyan régiókba, amelyekbe magától nem tudna eljutni.

Sajnos, két dolgot egyszerre nem lehet sikerrel művelni. Amíg filmeztem, a színpadot negligálni kellett. Most visszatértem a színpadra és mondhatom, boldogabb vagyok, mint valaha. Ugy volt, hogy Reinhardtól lépek fel először, de már Amerikába utaztam előtt kezelt adtam Beer Rudolfnak, aki igen kedves kollégám volt, hogy az ő színpadán térjek vissza a színházhoz. A szavamat megtartottam és tavaly csakugyan nála játsztam először az «Üzlet — üzlet» című darabban.

Akár hiszi, akár nem, ezen az estén izgatottabb voltam, mint amikor kezdő koromban a lámpák elé léptem, de egyben én voltam a legboldogabb halandó.

— A változó színészi stílusok sohasem zavarták? ...

— Nem ismerek változó stílust. Az utolsó években annyi „izmus“-hoz volt szerencsénk, hogy egészen belezavarodtunk. Én sohasem vállaltam egyetlen sem.

A tiltok az volt, hogy mindig magamat adtam. A publikumot meg kell fogni vagy kommunikálni, vagy tragikussal, de meg kell fogni. Csak egy van: az emberi és az örök. A világ változhatik, az emberek nem. Csak egyféle színészet van, az, amelyik szívből jön. A többi hazugság és elmullik.

— A magánéletében mit csinál a legszivesebben?

— Rajongással, lelkesedéssel — eszem. Nagyon szeretem a jó kosztot, de egyenesen bolondja vagyok a magyar konyhának. Ne higye, hogy ez hízélgés, mert most Budapesten vagyok.

A felesége, magas, karcsú, érdekes nő, nevetve közbeszólt:

— Hollywoodban magyar szakácsnőt tartotunk és a legszivesebben a magyar kolónia vendéglé voltunk.

— Először jár Magyarországon? ...

— Igen, először vagyok Budapesten, de amint látom, nem vagyok ismeretlen a közönség előtt. Megható volt, hogy minden állomáson föltismertek és ünnepezték és ha a statisztikára kíváncsi, elmondhatom, hogy Bécsből idáig az állomásokon ezer autogramot adtam.

— Tervei?

— Tegnapelőtt irtam alá új szerződésemet a Paramounttal. Augusztusban ismét hajóra ülök és kimegyek Amerikába, ahol valószínűleg Rasputint fogom játszani.

Nagyon szeretem ezt a feladatot, én másként látom a figurát, mint ahogy eddig játszották. Csön-desebbnek, tragikusabbnak gondolom... Olyan a tragikum, mint Jaenne d'Arcé.

Két kezét nyújtja bucsuzására. — Kérem, mondja meg a magyar közönségnek: boldog vagyok, hogy játszhatom előtte.

Urai Dezső.

PAPAGÁJ Értesítő-kör 33.

Igazgató: Oláh Gyártás Mihály

Minden este 11 órakor az új

októberi műsor

Ragyogó 25 szám!

Minden nap 5 órakor záróra

K Ö Z G A Z D A S Á G

A magyar kormány már megkapta a meghívót az újabb bukaresti agrárkonferenciára

A csehek csak mint megfigyelők utaznak Bukarestbe

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —
A kelet-európai agrárkrízis megoldását egyre jobban sürgetik a folyton esőkkel buzaárak. A szinajai, a bukaresti és a varsói konferenciák után, amelyen az egyes államok szakértői vettek részt, Genfben már hivatalos formában is szóba került a keleti államok miniszterei között a kelet-európai agrárfront kiépítésének az ügye.
Ezeknek a megbeszéléseknek, amelyeken Bethlen István gróf miniszterelnök is részt-

vett, az az eredménye, hogy a bukaresti kormány október 18-ra és 19-re újabb konferenciát hívott egybe.

A konferencián résztvesz Lengyelország, Jugoszlávia és Bulgária s a magyar külügyminisztérium útján kézbesítették a meghívót Magyarország számára is.
Érdekes, hogy Csehország ezen a bukaresti agrárkonferencián csak mint megfigyelő állam vesz részt.

„Csak akkor kell osztalékot fizetni, ha a valódi hasznót már nem lehet elrejtetni” — mondja Fuchs Leó, a Juta elnöke

Izgalmak a Juta másodszer elhalasztott közgyűlése körül

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —
A Magyar Kender-, Len- és Jutaipar Rt. ismét halasztást kért idej közgyűlésének megtartására és, mint értesülünk, ezt a halasztást december 8-ig meg is kapta. A Kender idej közgyűlésének újabb elhalasztása széles körökben igen nagy felháborítást keltett, mert a vállalat most már másodszer kért halasztást. Először e hó elejéig kapott engedélyt a közgyűlés összehívására, most pedig december 8-ig. Egészen érthetetlen, hogy mi kózteti a Kender erre a taktikázására. Idej közgyűlésének összehívása már annál is inkább időszerű lett volna, mert egyre jobban közeledik az idő, amikor az általános érdeklődés az 1930-as év üzleteredménye felé terelődik. A részvénytársaságok 1929-es üzletéve felett a közvélemény már túlnyomórészt napirendre tért és csak a Kender nem adott még számot ennek az üzletévének alakulásáról. A Magyar Kendernek ez a magatartása annál érthetlenebb, mert még szakkörök sem tudják semmiféle magyarázatát a vállalat idej közgyűlése e szokatlan hosszú késedelmének. Minden komoly textilvállalat már megtartotta idej közgyűlését és beszámolt az elmúlt évi üzleteredményéről, csak a Kender tért ki e törvényes kötelezettsége elől.

gatóság sem tudott az 1929-es osztalék tekintetében végleges megegyezésre jutni.
Mint ismeretes, Fuchs Leó, a Kender elnöke és fő-résztvényese az 1929-es üzletév után egyáltalán nem akar osztalékot fizetni. Ez az osztalékfizetés azonban egyáltalán nincs összhangban a vállalat 1929. évi tényleges üzleteredményével, amely lehetővé tenné, hogy abban a részvényesek is részesedjenek. Innen van, hogy az igazgatóság tagjainak egy része az elért üzleteredménynek megfelelő osztalék kifizetése mellett foglalt állást. Az 1929-es osztalék körül tehát magában az igazgatóság kebelében is meglehetősen súlyos ellentétek támadtak.

Információink szerint ez a kérdés a Kender igazgatóságának egyik legutóbbi ülésén is felmerült, amikor az igazgatóság egyes tagjai egészen határozott formában vetették fel Fuchs Leó előtt azt a kérdést, hogy tulajdonképpen miért nem akar az 1929-es üzletév után a részvényeseknek osztalékot fizetni. Fuchs Leó még az igazgatóság tagjai előtt sem akar e kérdés érdemleges tárgyalásába belemenni, hanem a hozzáintézett kérdést a következő cinikus kijelentéssel intézte el:

— „Man zahl nur Dividende, wenn man den wirklichen Nutzen nicht verstecken kann...”

Fuchs Leó tehát az osztalékfizetés mellett csak azt tudja felhozni, hogy el nem rejthető nyeresége 1929-ben nem volt a Jutának.

Szerinte ugyanis osztalékfizetésre egy részvénytársaságnál csak akkor kerülhet sor, ha olyan nyereségek vannak, amelyeket már nem lehet elrejtetni.

Kétségtelen, hogy ez az osztalékpolitika szinte forradalmian új a magyar részvénytársasági életben és nemcsak ebből a szempontból igen figyelemreméltó, hanem azért is, mert a legélesebb ellentétben áll a Kt.-nek az osztalékokra vonatkozó rendelkezéseivel. Ezek után a Kender 1929. évi mérlegét fokozott érdeklődéssel várjuk és arra már előre is felhívjuk az illetékes tényezőket, elsősorban a cégbizottság figyelmét.

Érthető tehát, hogy az Angol-Magyar Bank, amely 150.000 fonttal van a vállalatnál érdekelve, mint főhitelező bizonyos nyugtalansággal nézi a vállalat idej közgyűlése körül anomáliákat és már többször intervenciót a közgyűlés mielőbbi összehívására érdekében.

Mindenestre feltűnő, hogy még az Angol-Magyar Bank ismételt intervenciói is eredménytelenek voltak. Értesülésünk szerint a Kender halasztási kérelmében folyamatban lévő külföldi tranzakciókra hivatkozott, amelyek még valóság esetén sem lehetnek komoly akadályai a közgyűlés összehívásának.

Az igaz ok, amiért a Kender eddig nem hívta össze közgyűlést, az, hogy még maga az igaz-

A Kereskedelmi Bank svájci záloglevélkibocsátása

A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank tizenöt millió svájci frank összegű, svájci frank értékre szóló 7 százalékos záloglevélkölcsönt helyezett el a Schweizerischer Bankverein és a Schweizerische Bankgesellschaft vezetésével álló svájci szindikátusnál. A svájci bankok ezen kölcsönből 5.000.000 Frs-t zárlételezéssel külföldön helyeztek el, míg a további 10.000.000 sv. Frs összegű részt 98 százalékos árfolyamon október 4-én bocsátják nyilvános aláírásra. A záloglevelek a zürichi, baseli és genfi tőzsdéken fognak hivatalosan jegyezteni. Ezzel a tranzakcióval kapcsolatosan a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank a baseli, svájci bankáregyesületnek rendelkezésére bocsátott egy összeget, mely a legelőbb is 1929 december 31-ike óta beigazolhatólag jóhiszemű svájci birtokosok kezében lévő háboru-előtti címleteinek 5 százalékos valorizációját teszi lehetővé. A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank, bár törvény szerint semmiféle valorizációs kötelezettség nem terhelné, magára vállalta a svájci birtokban lévő háboru-előtti címleteinek valorizációjával járó tekintélyes áldozatot, hogy ezzel újból megnyissa kibocsátványai részére a svájci piacot, mely a háboru előtti időben mindenkor nagy érdeklődést tanúsított a magyar jelzálogintézetek záloglevelei iránt.

Abban az általános tévlenségben, mely a ma-

gyar bankokat már oly hosszú idő óta jellemzi, az első pozitív eredmény a Kereskedelmi Bank 15 millió frankos svájci záloglevélmissziója. Ez a tranzakció nemcsak azért igen nagy jelentőségű és rendkívül öröndetes, mert sikerült a svájci piacot a magyar záloglevelek előtt ismét megnyitni, hanem azért is, mert a Kereskedelmi Banknak ez a záloglevélmissziója olyan kedvező feltételek mellett történt, amelyekre még nemzetközi viszonylatokban is alig volt példa az utolsó években. A Kereskedelmi Bank zálogleveleit ugyanis 98 százalékos árfolyamon bocsátják nyilvános aláírásra, ugyanakkor, amikor a legnagyobb szekeritást nyújtó egyéb ugyancsak 7 százalékos típusú kibocsátások jelenlegi árfolyama a különféle piacokon 90 százalék körül mozog. Ez olyan eredmény és siker, amelyre méltán lehet büszke a Kereskedelmi Bank. Amit a záloglevélkoncentrációs terv megvalósításával kapcsolatban több éven keresztül huzódó tárgyalások során a kormány nem tudott elérni, azt a Kereskedelmi Bank ugyiszólván napok alatt való-sította meg.

Kíváncsú lenne azonban, ha a Kereskedelmi Bank e kétségtelen sikerében részesítené hitelkereső magyar ügyfeleit is. Ezt azért tartjuk szükségesnek megjegyezni, mert információink szerint

az intézet a svájci emisszió alapján engedélyezett jelzálogkölcsönöket 89—90 százalékos kifizetési árfolyamon folyósítja. A svájci 98 százalékos plaszirozás és a pesti 90 százalékos kifizetési

árfolyam közötti diszparitás azt a fellevést enged meg, hogy a Kereskedelmi Bank e záloglevélmissziójával kapcsolatos valorizációs terheit jelenlegi hitelgénylővel fizettesse meg.

Reményi-Schneller Lajos és Koós Zoltán újabb záloglevélmisszióról tárgyalnak Londonban

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —
Az elmúlt héten több közlemény jelent meg, amely hirt adott arról, hogy Reményi-Schneller Lajos, a Községi Takarékpénztár vezérigazgatója Londonba utazott és utazásának célja az lett volna, hogy a fővárosi kölcsön ügyében előkészített tárgyalásokat folytasson. Teljesen hitelt érdemlő, megbízható forrásból értesülünk, hogy Reményi-Schneller vezérigazgatónak a fővárosi kölcsönre nézve semmiféle megbízása nincs. Utazásának kizárólag az a célja, hogy a Községi Takarékpénztárnak a Guaranty Trust és a Hambros-csoporttal másfél év előtt záloglevelek átvételére nézve kötött megállapodás értelmében, amely megállapodás előkészítésében és létrehozatalában, mint ismeretes, dr. Földiák Frigyesnek, az Anglo-Bank volt igazgatójának, a záloglevélpiac egyik legkiválóbb szakértőjének is tevékeny része volt, újabb záloglevelek elhelyezésére nézve kö-szön megállapodást.

A Községi Takarékpénztár záloglevélkibocsátása a Guaranty Trust-tel kötött megállapodás ellenére szintén szünetelt, mert a Községi Takarékpénztár kénytelen volt bevárni a záloglevélkoncentrációra irányuló, hónapokig tartó tárgyalásokat. Most, hogy ezek a tárgyalások végleg meghusultak, Reményi-Schneller igazgató elérkezettnek látta az időt a tárgyalások újabb felvételére.

Reményi-Schneller vezérigazgatóval egyidőben Londonban tartózkodik Koós Zoltán dr., a Magyar Földhitelintézet vezérigazgatója, aki Vichy-fürdőn töltötte szabadságát és onnan ment egyenesen Londonba, hogy a Magyar Földhitelintézet záloglevelei ügyében tárgyaljon. Értesülésünk szerint a londoni piac most nem alkalmas újabb záloglevélmisszióra, de kétségtelen, hogy Reményi-Schneller Lajos nagyobb kölcsönt fog kapni és így a Kereskedelmi Bankkal együtt neki is alkalma lesz a piacot hosszulejárta kölcsönrel ellátni.

Ki sikkasztott a Phöbusnál?

— Válasz egy nyilatkozatra —

A «Reggeli Ujság»-nak szeptember 29-iki számában személynemmel foglalkozó cikke nem fedti a valóságot. Tény az, hogy az Ujpesti Posztógyár állásonkat mind a mai napig fel nem mondta, a cég kötelekéből engem nem bocsátott el, kénytelen voltam a szolgálati viszonyaim kapcsolatos igényeimet bírót uton érvényesíteni. Tisztán magánjogi követelésemről van tehát szó. Az ügynek minden más beállítása egyszerű koholmány.

szvalosként perbe hívja a Phöbus három nyugdíjazott igazgatóját is.
Ezt a tényállást írta meg a Reggeli Ujság teljesen tárgyilagosan, megszólalva ez ügyben Nadasdi Jenő fivérére, Nadasdi Vilmosra is. Mindezt pedig Nadasdi Jenő ur egy egyszerű gesztussal olyképpen véli elintézhetni, hogy cikkünket „egyszerű koholmány”-nak nevezi. Hát ez az, amit nem lehet.

A napilapok fizetett közleményei között ez a nyilatkozat látott napvilágot az elmúlt héten, válaszul a Reggeli Ujság multiheti számában megjelent «Bonyodalmak a Phöbus multévi házi-vizsgálata körül» című cikkünkre. Bár Nadasdi Jenő ur fenti nyilatkozatát nekünk nem küldte be közlés végett, mégis leközöljük, meg hozzá teljesen díjmentesen. Tesszük ezt pedig két okból. Először azért, hogy Nadasdi Jenő nyilatkozatának a Reggeli Ujság nyilvánosságát is rendelkezésére bocsássuk, másodsor, de főleg azért, hogy megmutassuk, milyen címen meri ez a Nadasdi a Reggeli Ujság cikkének tartalmát «egyszerű koholmány»-nak minősíteni.

Az Ujpesti Posztógyár két felelős állásban lévő tisztviselője azt állítja, hogy Nadasdi Jenő 17.700 pengő sikkasztott a vállalatból. Ezt nem mi mondjuk, hanem az Ujpesti Posztógyár állítja előkészítőiratában. Mindenféle vádaskodással szemben elképzelhető a védekezésnek az a módja, amely a vádaskodásokat koholmánynak minősíti.

Nézzük csak meg kissé közelebbről, hogyan fest ez az «egyszerű koholmány»? Nadasdi Jenő az Ujpesti Posztógyár volt tisztviselője az u-pesti járásbírósnál egy munkaügyi pert indított az Ujpesti Posztógyár ellen, amelyben elmaradt fizetések címén 4320 pengő követel a vállalatból. Az Ujpesti Posztógyár előkészítő-iratában a kereset elutasítását kéri a bíróságtól, minthogy Nadasdi Jenő szolgálati viszonya 1929 november 30-án történt önkéntes kilépése folytán megszűnt. Ezzel az önkéntes kilépéssel nemcsak maga a szolgálati viszony, hanem minden felmondási igény is megszűnt és ezért Nadasdi Jenőnek semmiféle követelése az Ujpesti Posztógyárral szemben nem lehet.

de a sikkasztás vádja önmagában véve is olyan súlyos, hogy azzal szemben védelmet csak a bíróság nyújthat.
Ha tehát az Ujpesti Posztógyár vádja nem áll helyt, akkor ezért elégtételért Nadasdi Jenőnek a bírósághoz kell fordulni.

Nézzük csak meg kissé közelebbről, hogyan fest ez az «egyszerű koholmány»? Nadasdi Jenő az Ujpesti Posztógyár volt tisztviselője az u-pesti járásbírósnál egy munkaügyi pert indított az Ujpesti Posztógyár ellen, amelyben elmaradt fizetések címén 4320 pengő követel a vállalatból. Az Ujpesti Posztógyár előkészítő-iratában a kereset elutasítását kéri a bíróságtól, minthogy Nadasdi Jenő szolgálati viszonya 1929 november 30-án történt önkéntes kilépése folytán megszűnt. Ezzel az önkéntes kilépéssel nemcsak maga a szolgálati viszony, hanem minden felmondási igény is megszűnt és ezért Nadasdi Jenőnek semmiféle követelése az Ujpesti Posztógyárral szemben nem lehet.

Ebben az ügyben egyébként nemcsak Nadasdi Jenő az, akinek szerepe tisztázásra szorul. Az Ujpesti Posztógyár előadása ugyanis a Phöbus három nyugdíjazott igazgatójának ezügyben játszott szerepét is egész különös megvilágításba helyezi.

Nadasdi Jenő önkéntes kilépésének okául az Ujpesti Posztógyár előkészítőiratában azt adja elő, hogy egy a Phöbusnál mult évben tartott házi-vizsgálata alkalmával a Trust megállapította, hogy az Ujpesti Posztógyár két befizetése, összesen 17.700 pengő értékben a Phöbus könyveiben nem szerepel.

Nadasdi Vilmos, dr. Zala Hugó és Unger Emilnek már társadalmi pozíciójukra való tekintettel is kötelességük tisztázni azt a kérdést, hogy mi kóztette őket arra, hogy az Ujpesti Posztógyárral szemben szavatosságot vállaljanak Nadasdi Jenő sikkasztásáért és hogy miért próbálták az Ujpesti Posztógyárat arra rábírn, hogy üzleti könyveiket a Trust megbízottai előtt elrejtse.
Ezek olyan kérdések, amelyeknek tisztázása nélkül az egész ügynek könnyen lehet olyan lát-szata, mintha a Phöbus három nyugdíjazott igazgatójának ebben az ügyben valami takarnivalója lenne. Ezt a látszatot megerősíti még az a körülmény is, hogy a Trust multévi vizsgálata a Phöbusnál Nadasdi Jenő önkéntes kilépése az Ujpesti Posztógyártól és a három igazgató nyugdíjazásának ideje körülbelül egybeesett.

A Phöbus három, időközben nyugdíjazott igazgatója Nadasdi Vilmos, aki fivére Nadasdi Jenőnek, dr. Zala Hugó és Unger Emil az Ujpesti Posztógyár vezetőivel közölték, hogy ezt az összeget Nadasdi Jenő sikkasztotta el, amely alkalommal a három igazgató azt is kijelentette, hogy ebből kifolyólag az Ujpesti Posztógyárnak semmiféle kára nem lesz.

Butor 50 báló — — — P 400-161
30 ebédli — — — P 500-161
Uriszobák, kombinált-szobák. Részletre is.

Trógépelést vállalnak H a l m i Növérök
IX., Mester-utca 12. Iélemelet 2.

EGY SZOBA TAPÉTAZÁSA 60 P
ESTETIK MENVYEZETTEL
SINKÓ tapétazó, festő és mázólemester
VI. Andrásy-ut 66. Vörösmarty-utcai oldalon. — TELEFON: 177-23

A Habsburgok szerelmi regényei

Egy ismeretlen magyar trónörökös és a bécsi Hofrat-lány

Az 1900-i év farsangja igen zajos Prágában. Az ott állomásozó osztrák-magyar brigádéros tisztek nem vetik meg a mulatságokat. A leg-halkszavabb, álmodozó kékszemű kis hadnagy itt a prágai garnizonban rájön arra, hogy nem megvetendők ezek a jól megtermelt, kicsit darabos, kicsit nagylábu, de szőke, fitos, édesen kacér prágai leányok.

A Hradsin tiszteletteljes öreg épülete körül sincs már nyugalom. A Hradsinban trónol a vezérkar. Jókedvű fiatal tiszteket gyűjtött maga köré *Ferdinánd Károly* főherceg, *Károly Lajos*, a császár fivérének és *Mária Annunziata* szicíliai főhercegnőnek fia: a *császári ezredes*. Nem szereti az öreg hivatalnok-

Ma este nem mutathat be senkit az adjutáns. Inkább távol is tartja magát a főhercegtől.

Az uton hazafelé, a főherceg fogatában az. tán meglepetéssel állapítja meg a százados, hogy a *főherceg hangulata ragyogó*. Minden érdekli a főherceget. Az egyetemi viszonyokról akar értesülni. Hogy mennyi lehet egy egyetemi tanár fizetése? Hogy hány felolvasást kell tartani egy ilyen szegény egyetemi tanárnak? Hány hallgatója lehet? *Meg lenne leve egy egyetemi tanár, ha egyszer a főherceg meglátogatná?* Az adjutáns felfülel. Ő az egyetlen ember, aki még nem tud a dologról. Ma az egész bál erről beszél. Holnap az egész város erről fog beszélni. Holnapután az egész monarchia. *Ferdinánd Károly főhercegnek bemutatják Czuber Manó* udvari tanácsos, a prágai műegyetem tanárának idősebb leányát, *Czuber Bertát*. A főherceg *egy perccel tovább tartotta kezében a gyönyörű szőke leány törekény fehér kezét, mint az megengedhető lett volna*. És a főhercegi védnök majd egy fél-órát társalgott egy sarokban *Czuber Bertával*, a *Czuber Hofrat* leányával.

Levelek tavasszal

Holnap az egész város erről fog beszélni. Holnapután az egész monarchia. Igen. Még túl elevenen él a császári kastélyban, Bécsben és Schönbrunnban *Wölling Lipót* morganatikus házasságának története. A főherceg tudja: *időt kell nyerni*. *Czuber Berta* ezekben a napokban nem Prágában él. A Hofrat nyugdíjba ment és visszavonul családjával a kis birtokra, amely néhány órányira van a fővárostól. Az udvari tanácsos azonban nem régimódi ember. Tudja, hogy a leányainak nem szabad elhervadni a csendes falusi kurián. Szépségek. Ezt nem ő mondja. Az egész egyetemi város tudja. *Berta s Anna*, a kisebbik *Czuber-leány*, Prága legszebb leányai. És amikor közeledik a farsang, az udvari tanácsos Bertát is, Annát is személyesen kíséri fel a jóságos özevgy nagynénijéhez, aki aztán gondjukat viseli a zajos nagy városban. Az első tavaszi napon, amikor a nyári ruhákért jöttek Prágába a *Czuber-leányok*, a *főherceg viszontlátja Bertát*. Csak néhány pillanatig. De ez a néhány pillanat elég. És ettől a naptól kezdve *majd naponta megy levél a falusi birtok utolsó postálmására*. Onnan hozza lopva a leveleket esténként lóháton a kedves, jókedvű lovaszgyerekek. Ő viszi Berta leveleit a postálmásra. Mert a Hofratnak nem szabad megtudni a leánya szerelmét. Nem öreg ember. Ismeri a fiataloságot. Szereti is. Rajongtak érte a diákjai. De büszke polgár. Lessingijű figura. És Berta olvasta *Lessing „Emilia Galotti”-ját*. A nagy forradalmi drámát. *Odoardo*, az apa megöli leányát, mert fél, hogy hercegi maitresse lehetne. A prágai Hofrat nem bízik a főhercegekben. Ismeri őket. Középről látta az életüket éveken keresztül. Csendes boldogságot akar leányának. Nem kell főhercegi szerető.

Szerelmi dráma Krumauban - családi dráma Schönauban

De *Ferdinánd Károly* főherceg egy reggelen mégis megjelenik Krumauban, a család nyári villájában. Berta se tudott róla, hogy egy napon be fog állítani a főherceg. Fél ettől a perctől. Örült neki. Gondolni nem igen mert reá. És most itt van. Egy nyári reggelen, korán, talán hat óra felé. Egyedül jött. Amikor nyolc órakor pongyolában, kibontott hajjal Berta kilép a villa teraszára, a sárga damasztal terített asztal mellett reggelinél találja *fejvesz császári egyenruhájában*, eszímában, kicsit porosan még az uttól a főherceget és vadászruhájában a tanár urat, aki már megtette ma szokott hajnali sétáját. Fülöp pirul. Kérdezni nem mer. És a társalgásból mi sem derül ki. Prágáról beszélnek. Az udvari tanácsost minden érdekli. Régi történeteket ad elő diákkorából. A főherceg a katonaséletről mesél. És amit most mond, az már Bertának szól. Csendesek voltak ezek az utolsó hetek. Munka. Stratégiai tanulmányon dolgozott. Este pedig muzsikált. Hegedült. Adjutánsa, a fiatal százados zongorázott. Néha meghívtak egy pár tiszte. Quartettet játszani.

A nyári délelőttön Krumau mögött, a Böhmerwald gyönyörű erdejében *éráig sétálnak Berta és Ferdinánd*. Délután pedig a tanár dolgozószobájában *Ferdinánd Károly*, császári ezredes, Habsburg főherceg, *Polónyi Géza* 1911 november 22-i interpellációja szerint *Károly Ferenc József főherceg, a későbbi Károly király után Magyarország jogos trónkövetelője*, a krumai villában megkéri *Czuber Bertát*.

Egyidejűleg levél megy *Ottó* főherceghez, schönau kastélyába. *Ottó* főherceg, a három testvér közül a középső, a fiatal ezredes bizalmasa. Őt kéri meg *Ferdinánd Károly* a közvetítésre. *Ottó*, a jókedvű, előítéletek nélküli főherceg boldogan fogadja el a közvetítő nehéz szerepét. És még aznap — bátyja, *Ferenc Ferdinánd* nála időzik *Schönauban* — a *prágai ezredes levelét megmutatja Ferenc Ferdinánd-*

tesz Bertával. Hajnalban vadászni jár a tanárral. Délután sakkozik a dolgozószobájában. Este pedig a „Musikzimmer”-ben hallgatja Bertát. Gyönyörűen zongorázik és énekel.

Nem bucsuzik el Bertától. Ezt megbeszélte a tanár ural. Nem bírná egyikük se ezt a válást. Egy forró nyári reggelen a terített asztal mellett *levelet ad át a Hofrat a leányának*. *Ferdinánd* akkor már messze jár. Párizsba megy. Feledni próbál. De úgy jár a Montmartre lármas utcáin, mint az álomkóros. Olyan távolinak tűnik prágai katonasélete, a mulató garnizon, olyan idegenek a festettarcu nők, ezek a tulzoltan divatos, csipőben szűk, habosujju ruhák, olyan távolról hangzanak a régi valcermelődiák. És néha úgy érzi, mintha a Montmartre bódéi mögül előtörne a Böhmerwald friss, élető levegője és mintha a krumai kert nyári illata ütne meg egy montparnassi kávéház teraszán.

1911 nyarán a főherceg birtelen megjelenik Bécsben. Ide költözött néhány hónappal ezelőtt a Hofrat és családja. A hietzingi Anhoffstrasse 34 alatt lakik most *Czuber Berta*. Nem a hietzingi villa a főherceg első utja, hanem a schönbrunni kastély, néhány percre a hietzingi villától. A császár ma fogadja a főherceget. A félórás audiencia eredményének hirtelen nem terjedt el a fővárosban. Nem tudta senki, mit végzett a főherceg a császárnál. *Csak az 1911. év november elején tudta meg a császárváros az audiencia eredményét*. 1911 novemberében a *Czuber-család Salzburgba* költözik. A katonai szolgálat alól felmentett főherceg udvartartását Prágában feloszlatták. A főherceg kamarását, *Schleinitz* báró őrnagyot felmentik szolgálata alól. Utódot nem neveznek ki helyébe. A főherceg kérelmének, hogy engedtesék meg lemondania királyi hercegi rangjáról, hely adatik.

A gyászruhás idegen

A szerajevói tragédia után a bécsi Hofburg templomában egy karcu, gyászruhás ember mond imádságot a koporsók mellett. A pöchlarni pályaudvaron, a gyászvendégek elutazásakor ez a gyászruhás idegen az első a pályaudvaron. Senki sem ismeri fel, senkit sem ismer. De amikor *Mária Terézia* királyi hercegasszony megjelenik a pályaudvaron, a gyászruhás hercegasszony először az idegenhez siet. A vonat indulásáig vele beszélget. És az idegen forrón megcsókolja *Mária Terézia* kezét. A mostohaanyja kezét. Mert ez a karcu gyászruhás ember, aki 1911 óta nem volt a császárvárosban, volt magyar trónkövetelő, *Ferdinánd Károly* volt főherceg, volt Habsburg, volt császári tisz. Ma *Burg Ferdinándnak hívják rottensteini kastélya után*, salzburgi polgár, a *prágai udvari tanácsos leányának férje*, aki lemondott minden címéről, rangjáról, elvesztelte főhercegi apanázsát és akinek a császár csupán 40.000 korona évi apanaszt biztosított. *Burg Ferdinándnak*, az egykori prágai Don Juannak ez is sok. Mert hogy a sors avval a szerencsével áldta meg, hogy főhercegnek, Habsburgnak születhetett — ez a szerencse se tette szerencsétlenné. A sors kegyetlen kegye ellen ereje volt fellázadni.

Az első reggeli póstával megkapja lakásán a REGGELI UJSÁG-ot, ha előfizet egy negyedévre 2.80 pengőért

KÁROLY (BURG) FERDINAND.

tiszteket, nem szereti az etikettet, nem szereti a szigorú formákat. Udvari bálokon a gyönyörű, daliás termetű főherceg sohasem jelent meg. Amíg a Burgban csendes melódiákat játszott a halk zenekar és unatkozva legeztek magukat nagy legezőkkel sápadt főhercegnők, a császár fivérének fia egy Heuriger-kocsiban ölelte a takaros fehér-cselédeket és bécsi nótákat játszatott a Schrammel-zenekarral. És ha császári fogadtatás volt Schönbrunnban, a főherceg beteget jelentett.

Prágában is így élt. Jókedvű volt, lovagolt, első volt reggel a gyakorlatoknál és utolsó-nak hagyta el este a mulatót. Talán egy kicsit túl jókedvű volt, egy kicsit túlságosan élvezte a távollétet a császárvárostól. A prágai szín ház művésznőivel egy kicsit túlsok estét töltött. A kis prágai dámák, akiket esténként már egyenesen hivataloszerű pontossággal mutat be neki adjutánsa, a fiatal százados, unatják. A farsang, amely olyan zajosan indult 1900-ban, Prágában már erősen közeledik hamvazó szerdához.

Az egyetemi tanár leánya az egyetemi bálon

A híres prágai egyetem technikus-bájljának *Ferdinánd Károly* főherceg a védnöke. És ha a műegyetemista urak egy kicsit elkéstek is az előkészületekkel, ha a nagy izgalomban nem elég gyorsan gyűltek össze a tombolatárgyak, ha a tanár urak serdült leányai nem is tudták olyan gyorsan kihimezni a táncdijákat, ha a bál február végén tartatik is csak meg — *Ferdinánd Károly* főherceg, a prágai aranyifjuság kedvence erről a védnökségről nem mondhat már le. *Meg kell jelennie a bálon*.

A főherceg adjutánsa, a fiatal százados nincs megelégedve az estével. Ezek a sápadt arcú szőke kis leányok, akik közül a legtöbbszörnek ez az első bálja, egyetemi tanárok leányai, egyetemi hallgatók hugai, egyetemi asszisztensek menyasszonyai — ezek a törekény meissen porcellánfigurák bizonyára nem fogják elterelni a főherceg rossz hangulatát.

CZUBER BERTA.

ak. *Ferenc Ferdinánd* dühösen utasítja vissza a legfiatalabb főherceg házassági tervét. És a két főherceg között, a két testvér között a harmadikért szörnyű vita támad. *Ottó*, temperamentumosan, lelkesen, mint mindig, felugrik, kirohan, becsapja maga mögött az ajtót. Este külön, szobáikban szervizotartják a vacsorát. Végül is megegyeznek: a császár dönt. Audienciát kérnek Öfelségénél. Együtt adják elő a császárnak *Ferdinánd Károly* főherceg audienciára való jelentkezésének okát. A császár ezt üzeni: nem akar több *Orth Jánost* és *Wölling Lipót*ot. A lovaszgyerekek császári pecsétes levelet hoz a krumai villába: a császár nem fogadja *Ferdinánd Károly* főherceget. Egészsége helyreállítása céljából pedig szabad-ságolja és külföldi utat engedélyez neki.

A prágai udvartartást feloszlatták

Ferdinánd Károly Habsburg-főherceg és katonasé. Engedelmeskednie kell a császári parancsnak. Tudja, hogy az udvari tanácsos, *prágai egyetemi tanár családját nem teheti ki a szőkeszédnek*. És hogy Berta sorsa nem lehet a főhercegi szerető, a császári maitresse sorsa. Néhány napig marad csupán a krumai villában. Nappal hosszú sétákat

HUZÁSOK 17

KKU-ik M. Kir. Osztálysorsjáték

Jutalom és nyeremények	
300.000	40.000
200.000	30.000
100.000	25.000
50.000	20.000
s.b. pengő készpénz	

Minden második sorsjegy nyer!

A sorsjegyek hivatalos ára az összes főarúsítóknál:

Egész 24 pengő	Fél 12 pengő	Negyed 6 pengő	Nyolcad 3 pengő
----------------	--------------	----------------	-----------------

Legnagyobb nyeremény szerencsés esetben egy félmillió pengő készpénz

Összesen 42.000 nyeremény, közel 8 millió pengő készpénz

KÉPES

SPORT UJSÁG

A „REGGELI UJSÁG“ ÁLLANDÓ SPORTMELLÉKLETE

TAKÁCS GÉZA
(Mari néni) az új pesti
futballista háztulajdonos

TÁNCZOS MISI,
aki a Ripensához akar
átállni

MINDEN A SPORTOT ÉRINTŐ
KÖZLEMÉNY ÉS KÉP, A „REGGELI
UJSÁG SPORTSZERKESZ-
TŐSÉGÉHEZ“ CIMZENDŐ
BUDAPEST, LIPÓT-KÖRUT 5
TELEFON: 296-99 ÉS 125-10

II. évfolyam, 42. szám
Hétfő, 1930 október 6

VASÁRNAP DÉLUTÁN
4 ÓRÁTÓL A SPORTSZER-
KESZTŐSÉG CIME
V., VILMOS CSÁSZÁR-ÚT 34
TELEFON: 229-31 ÉS 253-09

Nagy játékok után megtorpantak a kék-fehérek

III. ker. FC—Hungária 1:1. (1:1) Góllövők: Fenyvesy, Barátki

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

A Hungária északamerikai turája után néhány hétig kiváló játékokat produkált. Elsősorban közvetlenül a megérkezés után megverték Kispestet, majd 7:0-ra legalapozták a Pécs-Baranyót, egyes játékosai a válogatott csapatban is kitűnően szerepeltek, ugyanakkor pedig Prágában öt tartalékkal is 4:4 arányban játszottak a cseh bajnok Slaviával. A Hungária egyszóval nagyon «benne volt a játékban», ugyanúgy, mint a Ferencváros, amely délamerikai turája után, az első meccsen 8:0 arányban verte meg a III. ker. FC-t. A nagy turák azonban tulságosan igénybe veszik a játékosokat, ezzel is magyarázható azután, hogy a bajnokság harmadik fordulójában a Hungária távolról sem tudta a megérkezése utáni játékokat produkálni. Vasárnap a III. ker. FC volt a kék-fehérek ellenfele, ebben a játékban azonban a Hungária néhány tagja már formán alul játszott, ezzel szemben az óbudaiak mindvégig lendületes játékokat produkáltak.

A vezetést is az óbudaiak szerezték meg és a Hungária a második félidőben csak tíz perccel a mérkőzés befejezése előtt tudta a játékot döntetlenné tenni.

A kék-fehér hívőknek egyszóval nehéz napjuk volt, reális számítás alapján azonban a gyengébb játéknak be is kellett következnie. A Hungária játékosai sokáig erejükön felül játszottak, most azután bekövetkezett a visszaesés, amelynek egyelőre az az első látható eredménye, hogy

a Hungária is pontot veszített.

Miután a Ferencváros az első fordulóban 2 pontot engedett át a Bocskaynak, most már csak Újpest csapata veretlen a bajnoki mérkőzések során. A jelek szerint azonban mind a három csapat még több pontot fog leadni, amíg közülök valamelyik megnyeri az új professzionista futballbajnokságot.

Csapatösszeállítások:

III. ker. FC: Fehér — Király, Bíró — Steiner, Lutz II., Magyar — Fenyvesy, Schiller, Zilahy, Lengyel, Dömötör.

Hungária: Ujvári — Nagy, Mándi — Rebró, Kompóthy, Sebes — Héjjas, Barátki, Sárvári, Hires, Titkos.

A mérkőzésnek az volt az első meglepetése, hogy Sárvári mégis beállt a Hungária csapatába. A kitűnő center gyomorhajára való hivatkozással nem akarta vállalni a játékot, egyesülete azonban arra utasította, hogy közvetlenül a mérkőzés előtt jelenjen meg az öltözőben és az orvosi vizsgálat fogja eldönteni, hogy részt vehet-e a mérkőzésen, vagy sem? A kék-fehérek vezetősége ezek szerint nem bízott Sárvári «gyomorhajában». Sárvári megjelent az öltözőben és végül a csapatba is beállt, legjobb játékától azonban távolmaradt.

A mérkőzést tizenkétezer főnyi nézőközönség előtt játszották le, ami annak jele, hogy a futball-sport hívei már megéheztek egy kis eseményre. A mérkőzés kezdetén esett az eső, de ez sem a pályát talaját, sem a játékot nem befolyásolta. A kék-fehérek váratlanul kemény ellenfelet találtak az óbudaiakban, akik már a hét közepén «betörésre» készültek. Ezt azután annál is inkább megejtették, mert

a Hungária több játékosa mélyen rendes formáján alul játszott.

Főképpen a máskor kitűnő középső sor gyakori kihagyásai jelentettek nagy elonyt az óbudaiaknak. A III. kerület ezzel szemben minden részében masszív, lendületes és lelkes játékokat mutatott, úgyhogy a döntetlen eredmény igazságosnak mondható. Az első negyedórán az óbudaiak voltak fölényben és a kék-fehérek kapuja két-három alkalommal is komoly veszélyben forgott. Negyedórányi játék után Hírzer jó helyzetet dolgozott ki, Sárvári azonban a kapu fölé helyezte a labdát. Sokáig eredménytelenül hullámoztak a játékok. Mindenképpen a Hungária nagyvonalú játékát várta, de mentől tovább játszottak a csapatok, annál inkább kiderült, hogy a Hungária ezáltal képtelen az utóbbi hetek jó játéka megismételni. Az óbudaiak ellentámadásai során Zilahy lövése a harmadik percben kapufáról pattant vissza. Az

óbudaiak továbbra is frontban maradtak és egy perccel a félidő befejezése előtt sikerült is megszerezniük vezető góljukat.

A bíró szabadrugást ítelt a Hungária ellen, Dömötör szabadrugása a kavarodásban Fenyvesy elé került, aki védhetetlenül belőtte. 1:0 a III. ker. FC javára.

A második félidőben a Hungária vehemens támadásokat vezetett, de az óbudai védelem kitűnően működött és így a kiegyenlítés egyre később. A rossz játék alapján a kék-fehér hívők már-már berendezkedtek arra, hogy a mérkőzés két pontja az óbudaiaknak jut. Utóbbiak 6 perccel belül három kornert értek el, de ezek egyikéből sem lett gól. Az óbudaiak a játék eme periódusában nagyon egységesnek mutatkoztak. Jó ideig szinte ál-

landóan támadtak és sok veszélyes lövést zúdítottak Ujvári kapujára. A Hungária csak a 16-ik percben volt veszélyes. Ekkor Titkos lefutott és majdnem gólt lőtt. Az óbudaiak sorozatos eredménytelen akciói után a Hungária is lábra kapott, anélkül azonban, hogy nagyobb játékot mutatott volna. A mérkőzés kiegyenlítő gólja a 35-ik percben esett. Ekkor

Barátki lövése felső kapulécra a kapuvonalon túl pattant és a bíró gólt ítelt. 1:1.

Az utolsó tíz percben már a Hungária játszott fölényben, anélkül azonban, hogy a mérkőzés során változtathatt volna.

A III. ker. FC-nél Fehér, Bíró, Magyar és Zilahy játéka érdemel nagyobb dícséretet, míg a Hungária széteső csapatából csak Mándi, Barátki, Titkos és Hires elégitettek ki időnként.

A PÁRIZSI MAGYAR DIADALRÓL

A 400 méteres döntőjében a magyar Zsitvay Legutolsó (balról a második) Féger francia

Pécsett majdnem veszített a bajnokcsapat

Újpest-Pécs-Baranya 3:2 (0:2) — Góllövők: Erdélyi, Teszler, P. Szabó, Avar és Török

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Pécs, október 5.

DADA

Újpest csapata az utolsó hetekben nagyon rossz formát mutatott. A milánói és a miskolci kudarc után a hét közepén csak 3:1 arányban tudták megverni a kispestieket, vasárnap viszont csak verejtékes küzdelem után győztek a nagy javuláson keresztülment Pécs-Baranya ellen. Hogy milyen nehéz küzdelem volt Pécssett, azt mi sem bizonyítja jobban, minthogy

Újpest csapata a győzelem ellenére sem elégitett ki. Az egyes csapatrészek között nem volt kellő harmonia. Egyedül Borsányi játszott jól, aki nem csak Újpestnek, hanem a mezőnynek is a legjobb embere volt. Az újpesti védelemben kinos feltűnést keltett Fogl III. gyenge játéka. Így azután nem is csodálható, ha a pécsiek az első félidőben két góllal terheltek meg az újpestiek tartalékos kapuját. Pécs-Baranya az első félidőben tökéletesen egyenrangúnak mutatkozott és csak a második félidőben esett vissza, amikor Krebsz sérülésének bekövetzése miatt a klinikára ment és csak negyedórányi játék után tért vissza. Ha ez a sérülés elmarad, könnyen lehetséges, hogy az újpestiek még a kiegyenlítő gólt sem tudták volna megszerezni. A mutatott játéknak végeredményben a döntetlen felelt volna meg a legjobban.

Újpest szílével háiban kezdte a játékot és csakhamar fölénybe került. Az első percben P. Szabó szabadrugását Stoffán a kapu fölé küldötte. Ké-

sőbb Pécs-Baranya is belemegedett a játékba. Főképpen akkor, amikor Fogl III. egymásután két lyukat rugott. Az egyikből kornert lett, de Teszler a kapu fölé küldte a labdát. A vezető gólt a 15-ik percben érték el a pécsiek. Borsányi hátra adását Huba a kornervonalon túl fogta, a bíró megadta a kornert és

Erdélyi gyönyörűen ivelt labdája a kapufáról a hálóba pattant. 1:0 Pécs-Baranya javára.

A gólról Újpest heves támadásokkal felelt és a 17-ik percben kornert ért el. Krebsz Stoffánnal összefejelt és nyolc percre kiállt. Pécs-Baranya ezután több szép és veszélyes akciót vezetett. A második gólt a 35-ik percben érték el a pécsiek. Ekkor Erdélyi Kautzkyhoz juttatta a labdát, Fogl III. az elvett labdával driblizni kezdett, de a szemfüles Teszler közbeugrott és Pécs-Baranya második gólját lőtte. 2:0 a pécsiek javára.

Újpest a félidő hátralévő részében erősen támadott, de minden számottevő eredmény nélkül.

Szünet után Pécs-Baranya csak tíz emberrel kezdett, mert Krebsz homlokéből repedésnek bekövetzése miatt a pécsi klinikára vitték és csak a 11-ik percben tért vissza. Újpest ezalatt egymásután három kornert ért el, majd tízperenyi játék után

Spitz szöktette P. Szabót, aki a 16-osról nagy gólt lőtt. 1:2.

A gól után Újpest hatalmas fölénybe került és a pécsiek csak elvétve támadtak. Fedezet-soruk kifulladás, különösen Halas lúnt el a mezőnyben. Újpest a kiegyenlítő gólt a 22-ik percben szerezte meg.

Borsányi szöktette Törököt, aki Avarhoz cén-terezett és utóbbi a kifutó Biri mellett kiegyenlített. 2:2.

Ugy a góllövő, mint a kapus ennél az akciónál megsérült. Pécs-Baranya a 27-ik percben újból megszerezte volna a vezetést, de Kautzky öt méterről a kapu fölé lőtt. Sokkal eredményesebbek Újpest sorban következő támadásai és a 32-ik percben itt is van a győztes gól:

Újpest kornert ér el, P. Szabó beadását Stoffán kapura fejelte és Török a labdát véglegesen a hálóba juttatta. 3:2.

Pécs-Baranya a gól után átesportosította csapatát, de ez már nem használt. Újpest továbbra is frontban maradt, de a esatárok a döntő pillanatokban hibáztak. Az utolsó percben Fogl III. a 16-oson hendszet vétett, de Erdélyi a szabadrugást kapu mellé küldte.

A mérkőzést Klein Árpád vezette, közel ötezerfőnyi nézőközönség előtt.

Impozáns keretek között ma futják le a kegyeleti stafétát

Az őszi sportesemények közül hatalmas méreteivel kiemelkedik az a nagyszabású verseny, amelyet közel 140 egyesület, több mint 2000 versenyzővel fog a mai napon a háboruban elhalt hősök emlékének szentelt. Délután pontban 4 órakor ágyúüvös jelére a Vöröskereszt indulnak el a kegyeleti staféta csapatai, hogy az Erzsébet-híd, Apponyi-tér, Károly-körút, Vilmos császár-ut, Berlini-tér, Oktogon érintésével az Andrássy-uton keresztül a Milleniumi emlékműnél lévő Ismeretlen Katona emlékkövétől fussanak, ahol a győztesek kegyeletük jelül koszorút helyeznek az emlékműre.

Az utvonalak mindkét oldalán a különböző sporttestületek, közrendészeti alakulatok, a közép-foku iskolák és a leventék kirendelt századai fogják a rendet fenntartani, míg a célnél levő fenntartott helyen a kormányzó, a kormányhatalóságok és a sporttestületek képviselői, valamint a meghívott közönség fog gyűlekezni.

Ezt a kegyeleti stafétát a háboru óta október hatodikán a Ludovika Akadémia kertjében felállított Névtelen Hősök emlékkövétől rendezték, azonban a Magyar Atlétikai Szövetség idei határozatával ezt a rövidebb utvonalat választották. Ez ugyan konvenál a griffmadaras szigeti futóknak, azonban az MTK kitűnően felkészült gárdája valószínűleg mégis az élen fog verékedni, mert a számbajelhető budaiak versenyzőit em-berek a versenytől részben betegségük miatt kénytelenek távol maradni.

A verseny kezdetétől számítva husz perc után lehet számítani az első beérkezőkre, ahol a honvédség zenekara fogadja a győztes versenyzőket.

Schlosser Imre

„Slózi“
Pesten
marad

Az egész magyar futballvilág érdeklődése kísérte azokat a tárgyalásokat, amelyek minden idők legnagyobb futballistájának Debrecenbe való szerződletéséről szóltak. Schlosser Imrét, a népszerű «Slózi» már az Országos Társadalombiztosító Intézet is hajlandó lett volna a hajduk férszéke áthelyezni, azonban az utolsó percben sokak örömeire megváltozott a helyzet, mert Schlosser Pesten marad.

Már a bajnokság kezdetén sem kétséges, hogy a végén ki bántja majd ezt: a debreceni Bocskay, vagy Schlosser Imre.

«Acélos a magyar erő»

A MESE jubiláris ünnepe.

Eger, október 5.

A MOVE—Egri SE vasárnap tízéves jubileumát ünnepelte, mely alkalomból díszes selyemzászlót szentelt. Gróf Klebelsberg Kunoné zászlóangyát Hedry Lőrincné, a főispán felesége helyettesítette. A zászlón a következő jelmondat van behimezve: «Acélos a magyar erő».

A különféle ünnepek után délután jubiláris atlétikai verseny volt, Gyöngyös, Miskolc, Diósgyőr és Eger közel száz atlétának részvételével. A magas ugrásban Perger MESE 173 cm-rel új kerületi rekordot állított fel. Papp-Kökényesdy főhadnagy a 100 méteres síkfutásban 11.8 mp., a 110 méteres gátfutásban pedig 18 mp. időt ért el.

A pontversenyben: 1. MESE 37 ponttal, 2. GyAC, 3. DAC.

Volentik.

Végre győztek a ferencvárosiak Szegeden

Ferencváros-Bástya 2:0 (1:0)
Góllövők: Takács II. és Tancos.

Szeged, október 5.

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

A Ferencváros nem szeret Szegeden játszani. A professzionista futballbajnokság megindulása óta a tiszaparti metropoliban már kétszer is vereséget szenvedtek a Bástyától, legutóbb a semmiképpen sem imponáló 3:0 arányban. A zöld-fehérek ez alkalommal tehát nemcsak az annyira fontos bajnoki pontok megszerzésére törekedtek, hanem az a gondolat is hevíttette őket, hogy a Bástyán végre revansot vegyenek. Ez azután sikerült is nekik. Öt ezer néző előtt ideális futballidőben vette kezdetét a játék. A szegediek zúfolóság meglökték az ujszegedi arénát és a két jó formában levő csapattól szép és izgalmas küzdelmet vártak. A Bástya speciálisan felkészült a mérkőzésre és legjobb játékosait szerepeltette, ezzel szemben a Ferencváros Angyal és Toldi helyett tartalékokat állított be a csapatba. A Ferencváros a játék folyamán valamivel egészségesebbnek bizonyult, a fedezetsor klasszissal multa felül a Bástya fedezetsorát és végeredményben megérdemelten nyerték meg a bajnoki pontokat. A Bástyának és a mezőnynek Beneda volt a legjobb embere, aki számtalan biztos gólnak látszó lövést tett ártalmatlanná. A bekkek az átlagosnál jobb munkát végeztek, a csatlársorban pedig csak Hernádi és Schwarz játéka elégitelte ki a szegedieket.

Bástya csatlársora ilyen körülmények között esődtől mondott.

Főképpen Szedlacsik játszott feltűnően gyengén és a legkedvezőbb helyzetekben is lepasszolta a labdát. A közönség ebben tendenciát látott, mert Szedlacsik csak mint a Ferencváros kölesőnjátékosa szerepelt Szegeden. Szedlacsik rossz játékának az volt az eredménye, hogy

a közönség gyakran percekig tüntetett ellene. Mindez azonban nem változtatott a mérkőzés sorsán. A Bástya gyengén volt és így a Ferencváros megérdemelten győzött.

Csapatösszeállítások:

Ferencváros: Hada — Takács I., Korányi — Furmann, Laki, Berkessy — Tancos, Takács, Turay, Lázár, Kohut.

Bástya: Benedek — Sirály, Emődi — Wahl, Tóth, Riesz — Hernádi, Körösi, Possák, Szedlacsik, Schwartz.

A mérkőzés ferencvárosi támadásokkal kezdődött. Turai fejese és Kohut lövése azonban csakhamar a kapu mellé került. A Bástya ellentámadásai során Korányi az ötödik percben veszélyes helyzetben szerelte Schwarzot, egy perccel később pedig Emődi csak a legutolsó pillanatban tudta Tancost ártalmatlanná tenni. A 11-ik percben Tancos feltűnő les-állásból megindult a labdával, a szegedi védelem leállt és Emődi csak az utolsó pillanatban tudta Tancost kornerre szerezni. A kornerből azután Lyka a kapu fölé lötte a labdát. Három perc múlva esett a Ferencváros vezető gólja.

Kohut ekkor kapu elé küldötte a labdát, Beneda mellé fogott és a berohanó Takács II. biztos gólt lött. 1:0 a Ferencváros javára.

A zöld-fehérek továbbra is offenzívában maradtak. A 16-ik percben Takács II-t Emődi szerelte, de a labda kornerre jutott. Hullámzó játék következett ezután, majd a Bástya a 23. és a 25-ik percben a jobbszélsője révén két korneret érszakolt ki, Körösi azonban kapu fölé lött. A Ferencváros a 30-ik percben érte el a következő kornerét. Most a Bástya is rohamozott, de Hada biztosan fogta Possák és Hernádi lövéseit. Két perccel a féldő befejezése előtt Kohut kornerét Beneda nagy stílusban lehuzta.

A második féldő elején a Bástya nagy lendülettel vetette magát a játékba, balszerencséjére azonban már két perc múlva bekapta a második gólt.

Turay Tancosnak adta át a labdát, aki a hálóba lötte. 2:0 a Ferencváros javára.

Most párperces szegedi fölény következett, amely után ismét a Ferencváros vette át a játék irányítását. A 14. percben Takács II. jó lövése kapu

LAUBER DEZSŐ és Dr. KOVÁCS JENŐ nyerték Magyarország páros golfbajnokságát az 1930. évre.

mellé került. Újlag változatos játék következett, majd a 23. percben a balszélső, Schwarz beadására Hada kifutott, a kapu üresen maradt, de mire a lassu Possák a lövéshez hozzájutott volna, befutottak a védőjátékosok és a labda kornerre pattant. A korner viszont eredménytelenül végződött. A 25. percben Takács Géza Schwarzot felvágta, de a megítélt szabadrúgást a szegediek nem tudták kiaknázni. Félórás játék után a Ferencváros huzamosabb ideig szorongatta a Bástya. A labda egy alkalommal a tizenhatos tájkán emberről emberre pattant, de végül Korányi leszerelte a lövésre készülő Possákot. A finisben a Ferencváros bizonyult erősebbnek, anélkül azonban, hogy az eddigi gólarányon változtathatott volna.

A Ferencváros csapata teljes dicséretet érdemel. A fedezetsor jóval többet nyújtott, mint az eddigi mérkőzéseken. A csatlársorban a tartalék Lázár nagyon agilisán játszott, Turay szorgalmasan most hagyott alább, a jobbszárny ellenben gyengén dolgozott.

A Bástya az adott körülmények között nem győzhetett. A csapaton még sok a javítanivaló. A fedezetsorban egyedül Riesz volt jó. Csárdás Gusztáv lelkiismeretesen vezette a mérkőzést.

A II. liga eredményei

Somogy-Rákospalota 2:0 (0:0). Somogy nehezen szerezte meg a győzelmet Rákospalota ellen, amely végig csaknem egész csapatával védekezésre rendezkedett be és időnként durván játszott. Az első féldőben a Somogy állandóan fölényben volt, de gólt nem tudott elérni. A második féldő 10. percben Jakube 11-esből lötte Somogy első gólját. A 23. percben a bíró a rákospalotai Trentzet bírósértés miatt kiállította. A 38. percben Jakube a második gólt lötte. A Somogyban csak a védelem és a halvesorban Györfi volt jó, mi a Rákospalota csapatából Poll, Perina és Juhász tűnt ki.

Attila-Megyer 2:0 (1:0). II. osztályu ligabajnoki mérkőzés. 1500 néző. Bíró: Vass Ernő. Az Attila góljait Rudas (21 p.) és Opata (II. f. i. 35 p.) lötte.

Egyéb eredmények: Soroksár-Józsefváros 6:0 (4:0), Turul-Kossuth 3:1 (0:0), Bak TK-Terézváros 3:2 (3:0).

Amatőr eredmények: UTE-NMSE 3:1 (2:0). A gólokat Merva (I. f. i. 18. p.), Schneider (I. f. i. 45 p.), Kátra (II. f. i. 30 p.) Pataky (II. f. i. 40. p.) rúgták. Mészáros bíró a NMSE három szabályszerű gólját nem ítélte meg. — A többi eredmények a következők: MTK-Urak 5:1 (2:0), TSE-BTC 1:1 (1:1), Törökvs-BSKRT 2:2 (0:1), Postás-Fer-vasutas 4:0 (2:0), 33 FC-III. ker. TVE 4:1 (2:0), FTC-BTC 4:0 (2:0).

Vidéki eredmények: (Szolnok). Szolnoki MÁV-Szolnoki MTE 8:0 (3:0). — Szolnoki Atlétikai Klub-Törökszentmiklósi MOVE 1:0 (0:0). (Pécs). DVAC-PSC 2:0 (2:0). — KAC-PVSK 1:1 (1:0). — KRSC-PEAC 2:1 (0:0). (Szeged). SZAK-KEAC 2:0 (1:0). — UTC-Szeg. Vas 2:1 (1:0). — Zrinyi KAC-Hódmezővásárhelyi Torna és Vivőegylet 4:2 (3:0).

Kress, a német kapus lábbal menti Turay támadását

A bajnokság állása

A profi futballbajnokság harmadik fordulójában végre bekövetkezett a második meglepetés. (Az első meglepetést a Ferencvárosnak a Bocskaytól elszenvedett veresége jelentette.) A Hungária ez alkalommal csak döntetlenül játszott a III. ker. FC-vel és így első pontvesztéséig szenvedte. A tabella részletes állása a következő:

Csapat	Pont	Gólarány
Ujpest	6	10:4
Hungária	5	11:2
III. ker. FC	5	7:2
Ferencváros	4	9:3
Bocskay	4	7:6
Bástya	3	5:5
Sabaria	3	4:5
Vasas	2	5:7
Pécs-Baranya	2	5:12
Nemzeti	1	4:8
Budai 11	1	2:8
Kispest	0	1:6

A MILL legyőzte a Dunántúli Atlétikai Klubot

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Győr, október 5. A MILL és a DAC egymás elleni játéka a MILL győzelmével végződött. Az első gólt 0:0-ás féldő után a második féldő hatodik percében Bihámi fejelte Berger korneréből. A második gólt a 38-ik percben Unger beadásából Futó lötte. A DAC csak az utolsó percben tudott Knauz révén szépíteni az eredményen. A MILL csapatából Sárosi tűnt ki, míg a győrieknek Rozslosznik kapus volt a legjobb emberük.

Váratlan sikert arattak a szombathelyiek

Sabaria—Budai 11" 1:0 (1:0) — Góllövő: Kovács II.

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

A szombathelyi Sabaria a bajnoki mérkőzések során eddig csak egy pontot szerzett. Vasárnap azonban váratlanul megverte a «Budai 11»-et és így a bajnoki tabellán is előbbre került. A mérkőzés elég jó sportot nyújtott. Az első féldőben a budaiak, szünet után pedig a szombathelyiek mutattak nívósabb játékokat. A döntetlen eredmény mindamellett jobban megfelelt volna a két csapat erőviszonyának.

Csapatösszeállítások:

Sabaria: Vermes — Kovács I., Janzsó — Sárközi, Vámos, Bass — Boda, Iglódi, Kovács II., Hollósi, Belkó.

Budai 11: Lantos — Oláh, Löwy — Karpáthy II., Sáros, Kovácsy — Stancsik, Czumpf, Ember, Schuster, Tárnok.

A budaiak meglepetésszerűen újból szerepeltettek Embert, akivel legutóbb szerződést bontottak. Az egész szövetségesdi azonban csak Ember megfenyítésére volt jó. A Budai 11-nek mindamellett nem volt Ember játékában nagy öröme, mert a második féldőben Ember kapufára lötte a megítélt 11-est és így a budaiak elszalasztották a kiegyenlítés lehetőségét. A budai vezetők legközelebb a Sabaria-mérkőzés erkölcsi deficitjét is Ember terhére fogják irni. A közönség mindenesetre

őszinte szívvvel osztozott az Ember tragédiájában. A játék egyébként élénk iramban kezdődött és a szombathelyiek már tíz perc elteltével megszerezték a vezető gólt.

Oláh feltartóztatta a szombathelyi csatárokat, a felszabadító rugás azonban Kovács II. lábáról a kapuba pattant.

A gól után mintegy félórát tetszetős játékok mutattak a csapatok, de minden különösebb eredmény nélkül. Látszólag a budaiak támadtak többet, a döntő pillanatokban azonban Vermes kezébe rúgták a labdát.

A második féldőben jó husz percig mezőnyjáték folyt, majd a 21-ik percben a bíró hendsz miatt 11-est ítél a Sabaria ellen. Ezt azonban Ember, mint előbb is említettük, kapufára lötte. A budaiakat kelemellenül érintette a kiegyenlítő gól elmaradása, de ezen már nem segíthettek. A 30-ik percben a Sabaria könnyen második gólját is elérhette volna, ekkor azonban Boda lövése pattant vissza a kapufáról. Az utolsó negyedórán a Sabaria játszott fölénygel.

A szombathelyiek csapatában Vermes, Kovács I., Kovács II., valamint Belkó játéka érdemel elismerést. A budaiaknál Löwy, Sáros és Ember tetszett. Bíró: Boronkay Gábor.

Első győzelmüket aratták a Vasasok

Vasas-Kispest 3:0 (1:0) Góllövők: Stanzl és Brunecker (2).

A két pontnélküli csapat egymás elleni küzdelméből váratlanul a Vasasok kerültek ki győztesen. Meg kell azonban állapítanunk, hogy a Vasasok lelkes és stílusos játékkal megérdemelten győztek. Kispest az első féldőben nagy mértékben kivette részét a támadásokból, de eredményt elérni nem tudott.

A 12. percben Senkey II. és Harmat összjátékából utóbbi mellé lött. Kispest még egy eredménytelen korner ért el, de azután a Vasasok került fölénybe. A 20 percben Déri Stanzl lábáról szedte le a labdát. Steiner révén ismét a kispestiek támadtak, a beadásból azonban Harmat kapufát lött.

A 31. percben Rozgonyi a 16-oson belül hendszet vétett; a megítélt 11-est Stanzl védhette-nül a balsarokba helyezi (1:0).

Kispest a gól után erősen támadott, de esatáral eredménytelenek voltak.

A második féldő elején ismét a kispestiek támadtak többet, belső csatáruk azonban sorra kihagyták a jó helyzeteket. A féldő közepén változatos hullámzó játék alakult ki. A 36. percben Kispestnek alkalma lett volna kiegyenlítene, Steiner lapos beadását azonban Paczolay közvetlenül a kapu előtt elrontotta. A 38. percben Keresztes és Stanzl küzdött a labdáért. Keresztes azt hitte, hogy a labda már tulment a kornervonalon, de Stanzl az utolsó pillanatban még elcsípte és Brunecker elé adta, aki habozás nélkül a hálóba vágta. (2:0). Ezután Kispest összeropant és Brunecker a 44. percben beállította a végeredményt: 3:0.

Kispest csapatában csak a védelem elégitett ki.

Gyengülnek a debreceniek: döntetlen az eredmény

Nemzeti-Bocskay 1:1 (1:1). Góllövők: Rázsó és Bobák

Debrecen, október 5.

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

A debreceni Bocskay csapata a jelek szerint Szemes távozásával máris meggyengült. Vasárnap a gyengének tartott Nemzetivel játszóttak, döntetlen féldő után azonban ugyancsak döntetlenül zárták a játékot. Ez lényegében a Nemzetiek sikerét jelenti, a Bocskay viszont egy különben megérdemelt ponttól esett el. A Nemzeti Vadással a jobbösszekötőben, a Bocskay Szemes helyén Bobákkal és a kapuban Budaival állt fel. Teleki csak az ötödik percben jutott először labdához. Ezután lassan Bocskay-fölény alakult ki. A Nemzeti csak a 10. percben vezetett először támadást Rázsó révén. A 15. percben esett a Nemzeti gólja. A balszárny támadása után Bihámi Vadashoz passzolt, aki a tisztán álló Rázsóhoz továbbította a labdát és utóbbi a 16-osról védhetetlen gólt lött (1:0). A 37. percben Teleki sarkos lövését csak kitolni tudta. A labda Mar koshoz került, akinek centerzéséből Bobák kiegyenlített (1:1).

A második féldő 7. percben Markos beadására Gallina rosszul fut ki, de Bobák az üres kapu mellé lött. A következő pillanatban Odry hasonló nagy helyzetet hagyott ki. A féldő további részében a Bocskay állandó fölényben volt, de csak két eredménytelen korner tudott elérni. A 38. percben Teleki Gallinával összeütközött, úgy-hogy a kapus megsérült. A Nemzeti csak az utolsó percben jutott támadáshoz, de gólt nem tudott elérni.

A Nemzetiben Török és Rázsó, a Bocskayban Fejér dr. és Budai játéka magaslott ki. A meccset Majorszky vezette.

Győztek a profik Érsekújvárt

Budapesti kombinált—Érsekújvári Sport Egy-let 6:2 (5:0)

Érsekújvár, október 5. A magyar csapat tíz emberrel érkezett, mivel Weber utközben lemaradt, helyette az érsekújvári Hochfeld játszott. Az érsekújvári csapat gyengében küzdött, mivel két embere a kerületi csapathoz távozott. A mérkőzés sáros talajon folyt

le, amelyen a budapesti csapat technikás játéka jobban érvényesült. A magyar kombinált góljait Gyuresó (3), Györi, Koszta és Senkey II., az érsekújváriakét Hanák I. és Kreisler lötte.

Külföldi eredmények

Prága: Sparta—Viktoria Ziskov 2:1 (1:0), Slavia—Nahod 3:1 (1:0), Kladno—Meteor VIII. 2:1 (0:1), Teplitzer FK—Bohemians 3:3.

Nürnberg: Spielvereinigung Fürth—I. FC Nürnberg 2:2 (1:2). A helyi derby mérkőzés 20.000 főnyi közönség előtt izgalmas játék után az erőviszonyoknak megfelelően döntetlenül végződött.

München: Bayern München—München 1860. 4:2 (0:0). 20.000 néző.

Frankfurt: Eintracht Frankfurt—FSV Frankfurt 3:1 (1:0). 20.000 néző.

Bécs: Az I. osztályu professzionista bajnoki mérkőzések során ma is több meglepetés történt. A FAC 2:2 (1:1)-re végzett a Viennával, a WSC 4:3 (4:1)-re győzte le a favorizált Austriát, míg a Wacker 5:2 (4:0) arányban verte a Nischolsont. A Rapid—WAC mérkőzés 6:3 (3:2) arányban végződött. A WAC már 2:0-ra vezetett.

Északmagyarország válogatott—Kassai ker. vá. labdarugómérkőzés: 3:0 (2:0).

Baleset a hirközversenyen. A Ganzgyári SE vasárnapi hirközversenyén Dalmady Lajos és Schutz Károly bordatörést szenvedtek. A mentők a Kun-utcai kórházba szállították a balesetet ért versenyzőket.

MADELAINE KUHN (Wien) nyerte Magyarország női gólbajnokságát 1930. évre.

PERTRIX
VÉD JEGY

Szárzelemek és telepek zsoblámpa és anódtelpek számára.

Teljesítményük felülmulhatatlan. Minden szaküzletben kaphatók.

A MAC újabb győzelme a TFSC egészsnapos versenyén

Mintarendezésben bonyolította le vasárnap egész napon át a Testnevelési Főiskolai SC atlétikai versenyét, amelyen Szukováthy Imre dr. vezetésével közéletünk kitünőségei is megjelentek. A verseny részletes eredményei a következők:

Budapest székesfőváros ötös súlydobócsapat-bajnoka a MAC csapata (Darányi 14.58, Egri 11.98, Füzési 11.83, Janó 11.61, Somjai 11.14) 61.14 méter. 2. TFSC 59.69 m. 3. BBTE 56.44 m. 100 m. jun. (hét előfutam): 1. Vezér FTC 11.3 mp. 2. Kovácsy FTC 11.5 mp. 3. Balázs Beszkár 11.8 mp. 4. Török 11.9 mp. 400 m. jun. (hat előfutam): 1. Vezér FTC 55 mp. 2. Szilassy Közg. EAC 55.2 mp. 3. Mészáros MÁV 55.9 mp. 1000 m. jun.: 1. Budai Közg. EAC 2 p. 45.2 mp. 2. Ignácz TSFC 2 p. 45.6 mp. 3. Vida MTK 2 p. 46.6 mp. 110 m. gát II. oszt. (két előfutam): 1. Kertész FTC 17.2 mp. 2. Szabó TSFC 17.4 mp. 3. Paksi MAC 19.6 mp. 200 m. gát jun. (nyolc elő-, négy középfutam): 1. Kovács BBTE 27.2 mp. 2. Kajáry Beszkár 28.3 mp. 3. Holtver-

senyben Breuer Postás és Nagy FTC 28.8 mp. 10x100 m. staféta B) osztály: 1. FTC 1 p. 55.8 mp. 2. TFSC A) csapata 2 p. 00.6 mp. 10x100 m. staféta C) osztály (két előfutam): 1. BTC 1 p. 58 mp. 2. Török 1 p. 58.4 mp. 3. MÁV. (Az első helyre befutó TFSC C) csapatát akadályozás miatt a versenybíró diszkvalifikálta.) Helyből magasugrás II. o.: 1. Gergely BBTE 138 cm. 2. Biró MAC 138 cm. Helyből távolugrás II. o.: 1. Kis FTC 295 cm. 2. Ormai Dorogi AC 292 cm. Magasugrás II. o.: 1. Pesti TFSC 175 cm. 2. Szeremley TFSC 165 cm. 3. Helmezi BBTE 165 cm. Távolugrás II. o.: 1. Haraszti Postás 646 cm. 2. Koronghy 640 cm. Rudugrás jun.: 1. Poczik TFSC 330 cm. 2. Szeremley TFSC 330 cm. Hármassugrás II. o.: 1. Paitz BBTE 14.01 m. 2. Balog MAFC 13.16 m. Gerelyvetés hendikep: 1. Szántó BEAC (előny 11.50 méter) 60.70 m. 2. Debrecei BEAC (13 méter előny) 59.45 m. 3. Boros BBTE (13.50 méter előny) 59.30 m. Az előnyt adó Takács Postás 57.25 m., Szekrényessy MTK 1 méter előnnyel 56 métert dobott.

Az ujpesztiek országos atlétikai versenye

Darányi és Sugár kitünő eredménye

Az ujpesti stadionban erősen felázott talajon rendezte vasárnap délután országos atlétikai versenyt az Ujpesti Torna Egyesület, ahol számos respektábilis eredményt ért el a résztvevők, bár az országos hírességek közül sokan távolmaradtak. Darányi 15 méteres súlydobóeredménye és Sugár 300 yardos síkfutása emelkedik ki a mitingből, amelynek részletes eredményeit az alábbiakban adjuk:

800 m-es síkfutás. I. osztály: 1. Aczél FTC 2 p. 04.2 mp., 2. Riegler BIK 2 p. 04.8 mp., 3. Leich-tag UTE 2 p. 05.2 mp.
300 yardos síkfutás (döntő): 1. Sugár UTE 32 mp. Legjobb országos eredmény! 2. v. Szalay BBTE 32.2 mp. Legjobb országos eredmény be-állítva! A versenyszámban csak ketten indultak.
100 m-es síkfutás (junioridöntő): 1. Györy UTE 11.4 mp., 2. Zilahy UTE 11.4 mp., 3. Molnár UTE 11.6 mp.
Súlydobás. I. osztály: 1. Darányi MAC 15 m. 2. Horváth Z. MOVE 12.68 m., 3. Soós UTE 12.61 méter.
1500 m-es síkfutás. I. osztály: 1. Szabó MAC

4 p. 04.5 mp., 2. Lindtner Vasas 4 p. 23 mp., 3. Juhász UTE 4 p. 25.8 mp.
200 m. gátfutás, I. osztály: 1. Nagy (MAC) 26 mp., 2. Leich-tag (UTE) 27.4, 3. Lénárt 27.5 mp.
Diszkoszvetés, I. osztály: 1. Horváth (KISOK) 40.44 m., 2. Reiszky (Rákospalota) AFC) 37.44 m., 3. Soós (UTE) 31.10 m.
Gerelyvetés, II. osztály: 1. Mandalik (UTE) 55.05 m., pestvidéki kerületi rekord, 2. Goda (MAC) 42.51 m. A versenyben két induló volt.
3000 méteres síkfutás, junior: 1. Szangetta (UTE) 9 p. 38.2 mp., 2. Boncz (UTE) 9 p. 58.4 mp., 3. Pataky (Rákospalota) AFC) 10 p. 02.4 mp.
Távolugrás, I. osztály: 1. Goda 655 cm., 2. Zilahy (UTE) 590 cm., 3. Sziklay (UTE) 569 cm.
5-ször 800 m. staféta: 1. UTE A) csapata 10 p. 59.2 mp., 2. FTC 11 p. 02 mp., 3. Vasas 11 p. 25 másodperc.
4-szer 100 m. stafétafutás, meghívási verseny: 1. UTE (Sugár, Forgách, Vida, Beliczay) 44.2 mp., 2. MAC-MAFC kombinált (Szabó, Goda, Szondy, Lenkey) 44.3 mp. A szintén meghívásos versenyszámként hirdett svéd stafétát a fenti csapatok között nem tartották meg.

FEJSPORT

I.
Ki ez az ember?
Ezt a fejet már egyszer
közöltük. Gondolkozzék
kissé, emlékszik-e még,
hogyan ki ez az ember?

II.
Különös jelvényű sportegyesület járt a héten a pesti utcákon. Mosolyogva fordultak utánuk az emberek, mert címeres jelvényükön ez a szó állott:
IPSE
Melyik sportklub nevének rövidítése ez?

III.

Az öngólt nemcsak a játékos, de a közönség sem szokta elfelejteni. Megtudná-e mondani, melyik mérkőzésen történt ez a gól?

Megfejtéseit az alábbi szelvényvel küldje be egy levelezőlapra a REGGELI UJSÁG sportszerkesztőségébe (Budapest, V., Lipót-körút 5.), ahol a helyesen pályázók pozított a következő jutalmakat sorsoljuk ki:

- 1. Gedő Lipót karikatúrája a nyertesről.
- 2. A Reggeli Ujság 1/2 éves ingyen előfizetése.
- 3-4. A Reggeli Ujság 1/4 éves ingyen előfizetése.
- 5. 2 darab mozijegy.
- 6. 2 darab sportpályajegy.

REGGELI UJSÁG KÉPES SPORTUJSÁGJA
1930 Fejsport-szelvény okt. 6
Név: _____
Lakás: _____
A nyertesek nevét a jövő számunkban hirdetjük ki és új rejtvényeket is közlünk.

Kerékpárosaink hegyiversenye

Kerékpáros szezonunk vége felé egyik legérdekesebb versenyt rendezték gépembereink, akik Magyarország 1930. évi hegyi bajnokságára a Svábhegyre gyűjtötték össze versenyzőinket.
150 kerékpáros állt a starthoz, akiket a tömeges nevezés miatt öt előfutamba kellett beosztani. A start az Istenhegyi-ut és a Kékgolyó-utca sarkán volt, míg a cél fönt a Svábhegy tetején, a templomtéri iskolánál. A három és fél kilométeres utvonaltól nagy feladatot rótt a versenyzőkre, akik közül a következők futottak be, mint a jövő vasárnapi döntő verseny első résztvevői a 5 előfutamban:
Az I. előfutamban: 1. Vitéz József Nyomdász 11 p. 45 mp., 2. Pusztai Világosság KK 11 p. 46 mp., 3. Ambrovič CsTK 11 p. 47 mp., 4. Mannheim TTC 11 p. 48 mp. II. előfutamban: 1. Németh BSE 10 p. 23 mp., 2. Szentes MTK 10 p. 27 mp., 3. Wittner Árpád KK 10 p. 32 mp., 4. Garai MKSz 10 p. 46 mp. III. előfutamban: 1. Istene János UTE 10 p. 27 mp., 2. Bálint Postás 10 p. 32 mp., 3. Pelvász MTK 10 p. 36 mp., 4. Róvid Kirtás KK rajta. IV. előfutamban: 1. Nemes Postás 10 p. 14 mp., a nap legjobb ideje, 2. Diósy Diadal KK 10 p. 16 mp., 3. Kóczián Postás 10 p. 20 mp., 4. Balla Viktória KK 10 p. 36 mp. V. előfutamban: 1. Neubauer Postás 10 p. 18 mp., 2. Farkas MTK 10 p. 19 mp., 3. Poós Diadal KK 10 p. 20 mp., 4. Geiszberger Diadal KK 10 p. 32 mp.

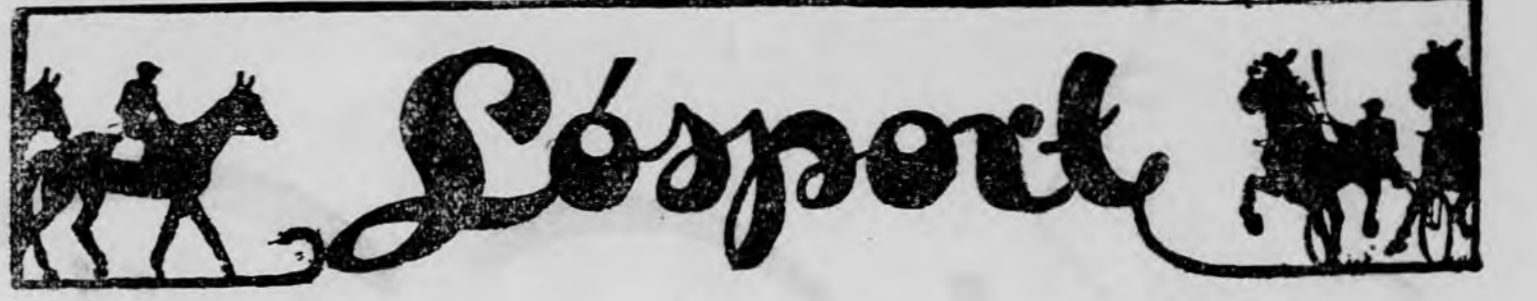
Ladumegue tényleg megjavította az 1500 méteres világrekordot

Párizs, október 5.
Ladumegue, a franciák kiváló középtávú-tója, ma délután sikerrel ostromolta meg Peltzer dr. német bajnok 1500 méteres, 3 perc 51 mp.-es világrekordját. Ladumegue 1.8 másodperccel javította meg Peltzer rekordját. Ladumegue új 1500 méteres világrekordja 3 p. 49.2 mp.

FŐSZERKESZTŐ: BÉKESSY IMRE.
Kiadótulajdonos a Reggeli Ujság Lapkiadó-vállalat Részvénytársaság
Felelős szerkesztő és kiadó: KÁDÁR LEHEL

Főriáknak a patikában

Szenzációs finissel végződött a St. Leger

Már enyém fejhosszal győzött — Csákány lesántult

Hatvanadszor került eldöntésre a St. Leger, a háromévesek utolsó nagy klasszikus futama. A Magyar St. Leger — amint hivatalosan nevezik — külsőségeiben nem olyan ünnepélyes és díszes, mint a Károly díj, vagy a Derby napja, de sportjelentősége talán még e versenyenél is nagyobb. A Derby-lovak ugyanis ezuttal 2800 méteres távot futnak be és így acélosságukról és a tenyésztésben való sikeres kihasználtságukról ebben a klasszikus futamban vizsgáznak. A Leger napját teljesen elrontotta az eső, amely éppen abban az időben kezdett szitálni, amikor a turf különben erősen megcsappant közönsége éppen indulóban volt. A Leger, amelyben valamikor olyan löngy-ságok győztek, mint Kincsem, a csodakanca, azután Tokio, Rascaí stb., ezuttal

beteg lovak versenye volt.
Az előzetes favorit, Csákány már napok óta nem dolgozott és a versenyből való törlését még vasárnap délelőtti is biztosra vették, éppen ezért oddsza felment háromra.

Csodálatosképen délután a nagy verseny előtt mégis a beteg Csákány lett a Leger favoritja.

Mellette fogadták még Már enyém-et, amely sokáig nem volt rendben, hiszen a Magyar Derby óta nem futott és Lavender scent-et, amelyről az utóbbi napokban szintén rossz hírek keringtek. A negyvenéves pengővel díjazott futamban Marosvölgy, Wotan és Ardenes — mint vezető-ló — álltak starthoz, amely jól sikerült. Már enyém Balog zsokéval fölényesen galoppozott az egész uton és a távoslog után versenybe dobott Lavender scent már nem tudta beérni.

Schiffer Miksa lova, a dióspusztai tenyész-tésű Már enyém fejhosszal győzött ellene, míg Marosvölgy harmadiknak, Wotan pedig negyediknek érkezett be.

Csákány a versenyben lesántult.

Igy végződött a hatvanadik St. Leger, amely sok bosszúságot és kellemetlenséget szerzett a turf főgádközönségének.

A Leger napján futották a Kétévesek őszi nagy hendikepjét is, amely óriási meglepetéssel végződött, amennyiben Fondolány, — amelyre huszonötszörös osztalékot fizettek — győzött a favorit Napamasszony ellen, amelyet Klimscha ostar nélkül lovagolt. Ezért maradt le. Az egyes versenyek részletes eredménye a következő:

I. Eladók hendikepe. 3000 P. 1600 m. 1. Gróf Pejacsevich János: Lobogó (Klimscha, 3). 2. Lelkem (Schejbal, 2), 3. Dáma Il. (Kaszács, 4). F. m.: Zsarnok, Abony, Pellit, Amen, Csokor, Fuvolás, Frau Wunderlich. Két és félhossz, fejhossz. Tot.: 10:40; helyre: 16, 15, 23.

II. Kétévesek hendikepe. 3000 P. 900 m. 1. Gr. Merán János: Hummel (Gutai, 10), 2. Hárem (Esch, 4), 3. Rendes (Schejbal, 4). F. m.: Suzy, Biri, Benedictine, Habari, Vallomás, Amazone, Néva, Africanus, Szászorszép, Bonyodalom, Inke, Babszi, Kotola, Ladiladilom, Happy End. Fejhossz, másfélh. Tot.: 10:114; helyre: 36, 23, 24.

III. Magyar St. Leger. 40.000 P. 2800 m. 1. Schiffer M.: Már enyém (Balog, 2), 2. Lavender scent (Csuta, 2), 3. Marosvölgy (Esch, 4). F. m.: Borotra, Ardenes, Csákány, Wotan. Fejhossz, két és félhossz. Tot.: 10:38; helyre: 14, 14, 15.

IV. Kétévesek őszi nagy hendikepe. 5000 P. 1200 m. 1. Mélik A.: Fondolány (Lynch, 8), 2. Napamasszony (Klimscha, 1/2), 3. Csak előre (Esch, 5). F. m.: Betyár, Flamen, Admirális, Bosnyák, Vágjad, Zsivány, Pusztá, Livorno. Fejhossz, Tot.: 10:218; helyre: 45, 14, 24.

V. Kétévesek versenye. 4000 P. 1100 m. 1. Horthy Jenő: Okosan (Balog, 6), 2. Gitano (Gutai, 4) és Ármány (Schejbal, 4) holtvers. F. m.: Iola II. Másfélhossz, holtverseny. Tot.: 10:72.

VI. Hendikep. 3000 P. 1200 m. 1. Reeves H.: Arme Gredl (Klimscha, 5), 2. Sárkány (Bözödi, 12), 3. Cortina (Esch, 12). F. m.: Mungó, Nelly, Mirjam, Nebuló, Taps, Toto, Máramaros, Seve-rina, Farsang, Add odal, Annabál, Numa Pompei-us, Mazurka. Másfélhossz, nyakhossz. Tot.: 10:70; helyre: 28, 123, 53.

Az őszi lovasmérkőzések új bajnokai: Fáy-Halász Ida és Binder Ottó

A Nemzeti Lovarda őszi lovasmérkőzéseinek befejező napján, vasárnap délután a hölgyek és urak bajnoki versenyének alkalmával nagyszámu és előkelő közönség töltötte meg a tenyészállat-vásár-telepi állandó Concours-pályát, melyben ugy az urak, mint a hölgyek bajnoki versenye nagy küzdelem után dőlt el.

Urak nehéz díjgratúsa. (Indult 52 ló.) 1. Holt-versenyben: a Pásztói istálló Fáraó lova, lovagolta Binder Ottó és gróf Vay Miklós, Marcammy lova, lov. tulajdonos. 3. Takács Erőszak lova, lov. Sárközy István. 4. Szentgyörgy ist. Gergely vitéz lova, lov. Plathy József. — Díjlovaglás. 1. Soltz Dezső Bábolna lova, lov. tulajdonos. 2. Szentgyörgy ist. Csintalan lova, lov. Kempner Pál. 3. Szabó Géza Dudás lova, lov. tulajdonos. — Hölgyek bajnoksága. Bajnok: Fáy-Halász Ida Fickó lova, lov. tulajdonos. 2. Vajda Beláné Gog lova, lov. tulajdonos. 3. Fáy-Halász Ida Fonóka lova, lov. tulajdonos. — Urlovasok bajnoksága. Bajnok: Szentgyörgy ist. Hajrá III. lova, lov. Binder Ottó. 2. Tisza ist. Fót lova, lov. Cseh Kálmán. 3. Vay Miklós gróf Marcammy lova, lov. tulajdonos.

Kisebb baleset a TTC futárversenyén

Ma hirdetik ki az eredményeket

Gépsportunk legnagyobb klubja, a Terézvárosi Tornaklub vasárnap rendezte automobilok és motorkerékpárok részére futárversenyét. A Vármezőről reggel 6 órakor indultak a pesti versenyzők, a dunántuliakat pedig Győről indították. Budapest—Dorog—Komárom—Győr—Pápa—Veszprém—Tata—Bicske és Budapest volt az utvonalt. A dunántuliak Veszprém felé indultak és Dorogon át jöttek vissza Győrbe; az utvonalt 386 kilométert tett ki. A Vármezőről startolt 22 motorkerékpárt és 6 autót egyenként indítottak.
A verseny simalefolyású volt, csak a győri ifjú Hofferich Károly Veszprém előtt bukott motorkerékpárjáról és vállperet-töréssel a veszprémi kórházba szállították. A Pöztel győri mérnök által vezetett 114. start-

számu Donet-gép a budapesti ellenőrzőállomásnál differenciáltörést szenvedett és így a versenyt feladta.

A verseny eredményét hétfőn hirdetik ki. A budapesti résztvevők közül a versenyfeltételekben megállapított standardidőn belül a következők futottak át a beérkezés sorrendjében a célvonalon: Batori Lajos TTC Sunbeam (76. startszám), Kresjár János HAC Charter Lea (71.), Kunzt Ottó TTC Elcar (137.), Wilhoffer Manfréd KMBC BSA (88.), Holzel Ferenc TTC Méray (73.), dr. Beszilla Nándor HAC Hamilcar (136.), Gottlieb Ottó MTK Douglas (74.), Strausz Frigyes egyetlen kívül BMW-autó (193.), Andó Antal HAC Caltorhe (58.), Knopp József HAC NSU (50.), Wittenberg József TTC DOT (150.), Steiner Béla egyetlen kívül Hamilcar (112.).

Kerületi rekordok a Dunántulon

Pécs, október 5.
— A Reggeli Ujság tudósítójától. —
A MASZ délnyugati kerülete ma rendezte stafétabajnokságát, amelynek eredményei a következők: 4-szer 100 szénlor stafétafutás: 1. ZASE 46.6 mp. Kerületi rekord; 2. PEAC 47 mp., 3. PAC 49 mp. — 4-szer 100 m-es ifjusági stafétafutás: 1. KTSE 47.6 mp. Kerületi rekord, 2. PAC A) csapata 48.2 mp. — 4-szer 1000 m-es ifjusági stafétafutás: 1. Tanítóképző csapata 12 p. 49.2 mp., 2. Reáliskolai SK 12 p. 53.6 mp., 3. KTSE 13 p. 22.4 mp. — 4-szer 1500 m-es szénlor stafétafutás: 1. PAC A) csapata 19 p. 12 mp., kerületi rekord beállítva, 2. PEAC 19 p. 13.4 mp., 3. PAC B) csapata 20 p. 01.4 mp. — 4-szer 400 m-es ifjusági stafétafutás: 1. KTSE 3 p. 54.8 mp., 2. Tanítóképző 3 p. 59.6 mp., 3. RSC 4 p. 03.2 mp. — 4-szer 400 m-es szénlor stafétafutás: 1. PAC A) csapata 3 p. 52.8 mp., 2. ZASE 3 p. 55.6 mp., 3. PAC B) csapata 4 p. 24.2 mp. — 3000 m-es ifjusági ötös csapatverseny: 1. PAC 21 pont, 2. KTSE 34 pont. — 5000 m-es szénlor ötös csapatverseny: 1. PAC A) csapata 15 pont, 2. PAC B csapata 40 pont.

Kegyeleti staféta vidéken

Miskolc, október 5.
Vasárnap délelőtti ünnepélyes keretek között rendezték a városban keresztül a kegyeleti stafétát, amelyben 28 csapat, 32-32 versenyzővel vett részt. A cél a honvédlaktanya előtti Névtelen Hősök emlékműve volt.
A staféta abszolút győztese a református gimnázium csapata. Az egyes csoportok győztesei a következők: I. csoport: A honvédség A) csapata; 2. csoport: A református gimnázium; 3. csoport: MVSC; 4. csoport: MVSC; 5. csoport: MÁV Lavente; 6. csoport: Polgári flúiskola.
Székesfehérvár, október 5.
A kegyeleti stafétát vasárnap futották le Székesfehérvárott, igen nagy érdeklődés mellett. Tizenhárom csapat vett részt a versenyben, amelyet az ARAK stafétája 12 perc 06.4 mp. alatt nyerte. Második a honvédelmalgező csapat, a harmadik a felsőkereskedelmi iskola csapata. A cél a Zichyilgeti hősi emlékműnél volt, ahol Köhler Jenő dr. törvényszéki tanácselnök hazafias beszédet tartott. A befutó csapatok megkoszorúzták az emlékművet.

Nevető Hétfő

Allamtitkár-keresés

Jöhet Senki Jankó
S Pityi Pál ur, mér ne? —
Iksz, az ismeretlen,
Akárki, csak Dréhr ne.

Dréhrnek maradása
Az a rendszert sérti:
Bárki más, csak ő ne,
Mivel ő már érti.

Lehetlenségé
Teszi őt a multa,
Mert ő ezt a szakmát
Nagyon megtanulta.

Munkatársválasztást
Nem bízzuk már Vassra
S hozzáértés előtt
Nem vágódunk hasra.

Valaki olyan kell,
Aki csak most kezdő
És a drága időt
Tanulásra veszi;

Ninek tudása csak
Abécére futja
S hol lakik az Isten,
Ki még azt se tudja.

Nire ráfizetnek,
Nivel bakot lőnek:
Ósi szokás szerint
Az kell vezetőnek!

Pártérdek az első!
Néki fejet hajtunk.
S tessék körülnézni:
Meg is látszik rajtunk!

Marciál

Kormányzati naptár

JANUÁR: Közmunkák létesítésére kell gondolni.
FEBRUÁR: Közmunkákra lesz szükség.
MÁRCIUS: A közmunkák megbeszélés tárgyat képezik.

ÁPRILIS: A közmunkák megindításának a kérdése a kormányprogram előterébe jut.

MÁJUS: A közmunkák ügye a komoly megvalósulás stádiumába lép.

JUNIUS: A közmunkákat lázasan előkészítik.

JULIUS: A közmunkák megindítása már csak néhány részletkérdés megoldásától függ.

AUGUSZTUS: Jönnek a közmunkák!

SZEPTEMBER: A közmunkák megindítása napok kérdése (Bud János).

OKTÓBER: Lázás tevékenység a közmunkák megindítása körül.

NOVEMBER: Minden készen áll a közmunkák megindulására.

DECEMBER: Az idő előrehaladottsága folytán a közmunkák a jövő év legelső teendői közé vetetnek fel.

Kinek hisznek?

Ha a kiszagdák már nagyon lázonganak, megjelenik köztük Bethlen és akkor azonnal megnyugosznak. Neki mindent elhisznek, de ha maga a kiszagdaminiszter jelenik meg, akkor már nem megy olyan simán a dolog. Ez elég feltűnő jelenség ahhoz, hogy érdekeljen bennünket, mi a véleménye róla a tudós Rabbinnak, aki így magyarázta meg nekünk a dolgot:

Blauékhoz hecsőngött egy mérges hitelező. A esőngetésre maga Blau nyitja ki az ajtót.

— Blau urat keresem, — mondja a látogató.
— Nem vagyok idehaza, — feleli nyugodtan Blau.

— Hogy-hogy nem vagyok idehaza? Ezt nem értem.

— Mi van ezen nem érteni való? Hát ha a cseléd nyitott volna ajtót és az mondta volna, hogy én nem vagyok idehaza, annak elhítte volna?

— Igen.
— No hallja, — fakad ki Blau, — ez a legnagyobb szemtelenség.

A nációk és a bolsik

Hitlerék is, a kommunisták is óriási győzelmet arattak a választásokon és mégis mindakettő fogadkozik, hogy ha ő kerül a kormányra, akkor véget fog vetni a választási komédiának. Ebben nagy ellentmondást láttunk és a tudós Rabbihoz fordultunk, hogy fejtsse meg ezt a rejtélyt. Ő így felelt:

— Politikával én nem foglalkozom, fiam, de elmondok neked egy történetet, amelynek nincs köze a politikához.

Kohnnak volt egy rücskös, kancsal, ferde lánnya, a Málicsi, akinek volt tizezer pengő hozománya. És mivel volt hozománya, kérő is jelentkezett. Kohn ur azonban kiköszörözte. Azt mondta neki:

— Nézd, fiam, aki az én rücskös, kancsal, ferde Málicsikámat hajlandó feleségül venni, egy ilyen rongy fráternek én nem adom a Málicsikámat.

MITŐL BOLONDULNAK A PANAMISTÁK?

ELSŐ ÁPOLÓ:

— MITŐL BOLONDULTAK MEG EZEK A VAY-PANAMISTÁK?

MÁSODIK ÁPOLÓ:

— AZ ÖRÖMTŐL, HOGY BENNE VOLTAK A PANAMÁKBAN ...

Gező rajza

Veszélytelen

Azelőtt, ha valamely kormányon lévő párt egyik vagy másik csoportja önálló akciót akart inszenzálni, akkor a kormányférfiak halálra rémülten igyekeztek ezt megakadályozni. Most már föl se veszik, ha a kiszagdaképviselek mindenuntalan riasztó gyűléseket hívnak össze, amelyeket mindig nagy fogadkozások előznek meg, de amelyek teljesen veszélytelenek. A tudós Rabbinnal is tájékoztunk felőle, hogy kell-e a kormánynak nagyon félnie ezekről a mozgolódásoktól és ő ezzel a példával válaszolt:

A zsidó uraság vadászatot rendezett és leszállított áron hajtókat toborzott, akik a vadakat a puskája elé hajtsák. Egy pengőt ígért egy napra a hajtóknak, de ezt kevesellék.

— Hát mennyit akarnak? — kérdezte az uraság.
— Nézze, nagyságos ur, — mondotta a hajtók vezére, — adjon nekünk öt pengőt és akkor leszünk mi egész nap nyulak is a nagyságos urnak, aztán lövöldözhet ránk reggeltől estig.

Kedvező kölcsönajánlatok

Folytonosan halljuk, hogy itt ajánlottak részünkre olcsó kölcsönt, ott ajánlottak olcsó kölcsönt, de amikor rá kerül a sor, akkor az egész csak levegő. Kíváncsiak voltunk rá, hogy mi erről a tudós Rabbival véleménye és ő szívesen is szolgált felvilágosítással.

— Ez ugy van, fiam, — mondotta, — mint azzal az urral, aki meséli a barátjának, hogy neki ajánlottak Budapesten az Andrassy-uton egy négyszobás utcai lakást 1200 pengő évi bérért.

— No és kivetted? — kérde a barátja.
— Nem.
— És miért nem?
— Mert drágállottam.
— Drágállottad évi 1200 pengőért? Ezt nem értem. En kivesszem. Hol van az a lakás?
— Rákoshegyén.
— Hát azt mondtad, Budapesten az Andrassy-uton.
— Ott ajánlották.

Honvág

Móricka: Tanító ur kérem, haza szeretnék menni. Nem jól érzem magamat.
Tanító: Nem jól érzed magad? Hol?
Móricka: Az iskolában.

Családi öröm

— Mit csinál kedves neje önagsága?
— Köszönöm. Örvedetes családi esemény előtt állunk.
— Gratulálók! Igazán?
— Igen. Holnap lesz itéletihirdetés a válópörünkben.

Idill

— Oh mi nem veszekszünk soha. Az én drága uracsám mindig belátja, ha nincs igaza.
— És ha igaza van?
— Arra még nem volt eset.

Ok és okozat

— Velled már észre, hogy a goromba embereknek többnyire kék szemük van?
— Igen: utána ...

Értelmesen

— Mondja, Gizike, mit gondolna én felőlem, ha egy csókot dobnék magának?
— Azt, hogy egy Justa fráter.

A helyszerzőnél

— Nézze, lelkem, ma este nálunk nagy házibál lesz. Kisegítőnek akarom magát egy estére.
— Szívesen, nagysága kérem, de én azokat az újfajta táncokat nem nagyon ismerem.

Egy kis nyelvtan

Tanító: Ebben a mondatban: «az apa megáldja őt leányát» milyen alakja van az igének?
Móricka: Cselekvő alakja.
Tanító: Helyes. És most mondd ezt szenvedő formában.
Móricka: Az apa meg van áldva őt leánnyal.

Az anatómia csodája

Pesti Polgárt a világ leghíresebb anatómusai elé viszik. A vizsgálat megállapítja, hogy
1. először a háboruba vitte a bőrt,
2. a forradalmak alatt nagyon rossz bőrben volt,
3. aztán sorban levnyuztak róla egy-egy bőrt a termelők, a siberek, az adók, a tőzsde, a háziurak, a kényszerelőleg, a szanálás, a Társadalombiztosító,
4. s még mindig van bőr az arcán, hogy panaszkodni mer a rendszer ellen.
A professzorok e diagnózis alapján Pesti Polgárt spirítuszba tették. Pesti Polgár a spirítusz kiitta és — végkép kijózanodott a gazdasági konszolidációból.

Mért tartanak a direktorok annyi kisegítő színészt?

A Nevető Hétfő Intim Pistója megkérdezte a tudós rabbit, mi a véleménye arról, hogy az új színévadban egyes direktorok egész sereg kisegítő színészt léptetnek fel a rendes tagjaikon kívül. A rabbi így felelt:

Flink azt mondja Linknek:
— Képzeld, a Blau három kisegítő alkalmazottat tart.

— Ne mondd! ... Olyan jól megy neki?
— Fenét! De szereti, ha minél több ember van az üzletében, aki kisegíti őt néhány pengővel.

Kedves Nevető Hétfő!

Tegnap a villamosban két iparoskülső férfi ült velem szemben. Az egyik a szocialistákat szapult és valamennyit együttvéve akasztófára való csirkefogónak nevezte.

— No, — azt mondja a másik — ez túlzás kedves szomszéd ur, mert az én bevőim majdnem mind csupa szocialisták és bizony legnagyobb részét tisztességes emberek.

— Ugy? — mondja a másik epésen — talán bizony maga is szocialista?

— Hallja, mi van magával máma? — méltatlankodik ez — előbb a kuncsaftjaimat sértegeti, most meg engem. Kikérem magamnak.

Szerkesztői üzenetek

Doktor: Az anyagszeretűdök kongresszusa igen szép eredményeket fog felmutathatni, csak az a baj, hogy az embereknek már nem igen van mit cserélniük. — **Politikus:** Hogy Vaugoint hogyan kell kiejteni? Erre majd talán az osztrák választók fogják megadni a feleletet. — **Belügy:** Mi is hallottunk róla, hogy a meginduló közmunkáknál már az új szabályok szerint fognak eljárni: a pályázathoz elmeorvosai bizonyítványt is kell mellékelni, hogy a pályázó épelméjű. Nix utólag a vizsgálóbíróknál előállni vele, hogy, pardon, bolond vagyok. — **Hoover:** Önnek is igaza van, amikor azt mondja, hogy a gazdasági depressziót az általános bizalom helyreállításával meg lehet szüntetni, meg nekünk is, amikor azt mondjuk, hogy a gazdasági depresszió megszüntetésével az általános bizalmat helyre lehet állítani. — **Masarik:** Igen, ez szép, de azután a bivatalos nyilatkozat listára mossa. — **Bécs-Berlin:** Minél kisebb egy német, annál inkább érzi magát nagyméltosnak. — **Adófizető:** Már tárgyaltam, mert most már a köztisztviselőknek is bealkonyodik. Fizetésredukció és nyugdíjazás. Este van, este van, kiki nyugalomba. — **Sógor:** Ebben a felfordulásban nagy része van a lakóvédelmi törvényekkel megnyomorított bécsi háziuraknak, akik tizenkét éve sirják, hogy a lakói épp úgy ingyen laknak az ő házaikban, mint a poloskák. Ha most majd égni kezdenek a házaik, akkor nagy kárörömük lehet a poloskákon.